

ZÁPAS S NEZNÁMÝM

VSTUPNÍ SLOVA

Slovo Hospodinovo o Izraeli skrze Malachiáše. „Zamiloval jsem si vás, praví Hospodin. Vy však se ptáte: „Kde je důkaz, že náš miluješ?“ Hospodin praví: „Což nebyl Ezau Jákobův bratr? Jákoba jsem si však zamiloval a Ezaua odmítl. Jeho území jsem obrátil v poušť, jeho dědictví v pustinu.“ Ezauovi potomci říkají: „Jsme zničeni, avšak na troskách budeme znovu stavět.“ Hospodin však praví: „Jen ať si stavějí, já budu bořit.“ Je to lid neposlušný, na který Hospodin zanevřel. Až to spatří Jákobovi potomci, sami řeknou: „Hospodin je veliký, jeho milosrdenství je věčné.“ (Mal 1,1-2) Amen

PÍSEŇ č. 105 Nuž Pánu všichni zazpívejte (1-4)

MODLITBA

Hospodine, Pane náš, není na nás nic zajímavého ani důležitého, a přece jsi nás povolal ke spáse. Nevíme, proč právě my jsme v tebe mohli uvěřit a stát se tvými služebníky. A přece se to stalo a už nikdy na tebe nemůžeme zapomenout. Často tě neposloucháme, často si žijeme po svém, často před tebou utíkáme, ale už navždy jsme s tebou svázáni. Všechno, co děláme a říkáme, děje se před tvou tváří a my víme, že ty budeš mít poslední slovo. Ne lidé, ne naše úspěchy, ale ani naše hříchy a chyby. Celý náš život visí na tvé lásce a milosti, kterou jsme poznali v Pánu Ježíši Kristu. Proto tu stojíme s prázdnýma rukama, ale nemáme strach. Před tebou nás neochrání nic na světě. Před tebou jsme nazí jako Adam s Evou. Ale jen ty nám můžeš odpustit a dát našemu životu cíl. Proto tu stojíme a chceme naslouchat tvému Slovu – bez něho se motáme jako v kruhu a nevíme, jak dál.

Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První biblické čtení je z První knihy Mojžíšovy, zvané též Genesis, z kapitoly 32., od 4. do 22. verše:

Pak Jákob vyslal napřed posly ke svému bratru Ezaovi do země Seíru, na pole Edómsk, a přikázal...

PÍSEŇ č. 559 Ó ujmi ruku moji

KÁZÁNÍ

Základem kázání je pokračování přečteného příběhu o Jákobovi z První knihy Mojžíšovy, z kapitoly 32., od verše 23. do 33.:

Jákob té noci vstal, vzal obě své ženy i obě své služky a jedenáct svých synů a přebrodil se přes Jabok...

Milí bratři a milé sestry! Jákob, který dostal od Boha jméno Izrael, je rozhodně jedna z velkých postav biblických příběhů. Vždyť se podle něho dodnes jmenuje celý národ a jeden stát. Právě proto je však zajímavé, že Jákob neboli Izrael není žádný vzor. Nevím, jak by se nám líbilo, kdyby se o praotci Čechovi vykládalo, že podvedl svého bratra i tchána a lhal svému otci. V postavě Jákoba - Izraele hleděl Boží lid do tváře sobě samému a tiše vyznával: my nejsme o nic lepší než jiné národy. Tato sebekritika je pro každého věřícího člověka a církev zdravá a potřebná. Ani my nejsme o nic menší hříšníci než ostatní lidé. Kdo si to nechce přiznat, je slepý a pyšný. Ale ten, kdo se za mnohé své činy právem stydí, smí slyšet - Bůh je tu i pro tebe. Vždyť si vyvolil i takového a požehnal i takovému podvodníkovi, jako byl Jákob.

Někdo však řekne, kde je potom spravedlnost? Vždyť tím, že si Bůh vyvolil právě Jákoba, jako by tím všechny jeho podvody schválil a zametl pod koberec. Ale to není pravda. Za všechny své lži Jákob zaplatil víc než dvojnásobně. Zatímco on podvedl bratra, jeho zase podvedl strýc. Zatímco on zalhal svému otci, jemu lhali vlastní synové po desítky let, když mu zatajovali, že Josefa prodali do Egypta. Jinými slovy, když člověk hřeší, život sám mu dá dostatečně přes prsty a všechny naše lsti a nevěrnosti se nám dřív nebo později vrátí. Každý

člověk pozná ovoce svých činů. Vždyť hřích je hříchem právě proto, že nám přináší zlo a zkázu. Na Jákově příběhu je však povzbudivé, jak i člověk, který dělá velké chyby, smí počítat s Boží pomocí a věrností. Každý, kdo přichází do církve, by si měl přečíst o Jákově, aby poznal, do jaké společnosti přichází. Izrael stejně jako církev není nic jiného než banda hříšníků, kteří znovu a znovu žasnou nad tím, že se k nim Bůh přiznává a vytahuje nás z nouze a bídy, kterou jsme si sami zavinili.

Příběh o Jákově zápasu s Neznámým je v jistém smyslu zkratkou celého Jákovova života. Sbíhají se sem nitky dřívějších i budoucích událostí. Je zde klíč k pochopení smyslu života a poslání Božího lidu. Je to však příběh, který vrhá světlo i na náš život a víru, jakkoli nám to možná nebude příjemné.

Četli jsme (Gn 32,4-22), jak se Jákob po mnoha letech vrací do své vlasti. Je z něj bohatý a úspěšný muž v nejlepších letech. Ale není mu dobře. Starý nevyřízený účet s bratrem Ezauem jej tíží. Ani dvacet let ho nesmazalo a Jákob se bojí, že podle zákona odplaty může o všechno přijít. O majetek i o rodinu. Když převedl všechno, co měl, přes řeku Jabok, zůstal té noci docela sám. To muselo být zvláštní: muž, který byl stále obklopen čtyřmi ženami, jedenácti dětmi a každý den trávil uprostřed početných stád - a najednou se ocitne docela sám a ve tmě.

Ale tak to v životě chodí. Jsou okamžiky, kdy všechno, co máme a co jsme dokázali, musíme zanechat „na druhém břehu“. Nic z toho nás nezachrání ani neobhájí. V rozhodujících chvílích života – a nemám na mysli jen umírání, ale každé vážné rozhodování a čin - je člověk sám a za nic se neschová.

Tu s ním „kdosi celou noc zápolil“. Bible úmyslně hned neříká, kdo to byl, a nechává na čtenáři, aby mu to postupně došlo. Noční zápas je zkratkou celého dosavadního Jákovova života. Zápas s Ezauem o prvorozenství, zápas s Lábanem o majetek, zápas s ženami, kterou z nich bude mít raději a která mu dá více dětí. Jákob v těchto bojích rány rozdává i dostává. Však se říká, že život je boj, a každý to známe už z rodiny, a pak ze školy, z práce, z podnikání i politiky. Lidé jdou často tvrdě proti sobě, protože mají pocit, že si navzájem překáží. Každý se snaží dokázat, že právě on je chytřejší, silnější,

bohatší, zajímavější než někdo jiný. Ale té noci Jákob poznal, že i kdyby všechny předběhl a přechytračil, zůstává mu Protivník, kterého nikdy nepřemůže. Náš zápas s lidmi je nepodstatný a zbytečný. Naším jediným, skutečným a vážným soupeřem je Bůh. Všechna naše každodenní vítězství i prohry jsou pouze neuvědomělou snahou upozornit na sebe Pána Boha a dosáhnout jeho přízně. Jákob, který se narodil jako druhorozený, se snaží celý život dokázat, že právě on si zaslouží být první. Podařilo se mu lstí získat otcovo požehnání, má jedenáct synů a majetku na rozdávání. Ale co je to všechno platné, když nezíská Boží požehnání. Jenže na Boha žádné úskoky neplatí. Jákob té noci jasně poznává, že jeho boj je marný. Nad Bohem nikdo z nás nezvítězí.

Ale my přece nezvítězíme ani nad lidmi. K čemu nám to je někoho předběhnout a přechytračit? Kdo se někdy ocitl v ohrožení života, kdo strávil pár týdnů v nemocnici nebo ztratil někoho ze svých blízkých, ten dobře ví, jak zbytečná a bezcenná jsou všechna naše domnělá vítězství. Smyslem života přece není vyhrát, ale nežít zbytečně. Poznat, že můj život je pro někoho důležitý a potřebný. Nejde o to, koho jsme předběhli, ale zda jsme předali štafetový kolík. A právě o to teď Jákob zápasí. Ale zdá se, že marně, protože když se ukázala jitřenka, Jákob byl raněn a nemohl se zvednout.

A přece to nevzdal. Držel se Boha, který se mu v tu chvíli proměnil v nepřítele, a nepustil se ho, dokud nezískal požehnání. Právě to je na Jákobovi nejsympatičtější. I když prohrával, nevzdal to a držel se Boha zuby nehty dál. Netroufáme si to nazvat věrností. Spíš touhou, přáním či vzdorem, s kterým se Jákob brání roli druhorozeného, kterou mu život přisoudil. Zatímco Ezaovi na Bohu nezáleží, Jákob kvůli Božímu požehnání riskuje život a stává se psancem. V tom se projevuje jeho víra – v tom, že až do poslední chvíle zápasí a nikdy to nevzdá. „Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš.“ Ač raněn – sází vše na jedinou kartu – na Boha, který jako by mu stále unikál.

Jak jinak může člověk Bohu projevit lásku než tím, že se ho drží, i když ho to bolí a všechno ostatní ztrácí. Ale dokud se člověk modlí, nic není ztraceno, i když třeba prohrává. Je lépe s Bohem raději trpět, než si užívat života – ale bez Boha.

A tehdy se ho ten Neznámý zeptal: Jak se jmenuješ? Když Jákob pronesl nahlas své jméno, jako by tím přečetl svůj vlastní neslavný životopis. Vždyť Jákob znamená v hebrejštině Podvodník, Křivák. Přiznal na sebe všechno, čím si pokazil a zkomplikoval život. Neříká: jsem úspěšný muž, který má majetek a velikou rodinu. Nevypočítává, čeho všeho dosáhl. Přiznává, že jeho cesta nebyla poctivá. Jsem Jákob, ten, co tolikrát zakop'. Jsem podvodník a lhář. Bože, ty víš, že nemám vůbec nic - jen strach z bratra a naději v tvou pomoc.

Dokud si člověk neprojde podobnou zkušeností a úzkostí, žije se mu možná lehčeji, ale dřív nebo později každý z nás takovou jákovskou noc prožije. Díky ní však poznáme, jak málo nám toho zbývá, když se přestaneme schovávat za to, čeho jsme dosáhli.

Bylo už k ránu, když Bůh Jákobovi požehnal a dal nové jméno Izrael. Jákob se tak dočkal toho, po čem celý život toužil. Nyní konečně ví, že jeho život nebude zbytečný. Bůh bude skrze něj žehnat a pomáhat celému světu. Jeho syn Josef, který zachrání Egypt před hladem, toho bude víc než názorným příkladem. Jákob se od této chvíle nebude mít lépe, ale bude mít jistotu, že jeho život není marný. Už nebude muset s nikým zápasit o místo na slunci. Skrze jeho život bude Bůh jednat a zápasit v tomto světě, jak to slíbil již Abrahamovi.

Toto požehnání skrze víru v Ježíše Krista přešlo i na nás. Tak jako Jákob nejsme my křesťané o nic lepší než druzí lidé, ale každý z nás si prošel zápasem s Bohem, v němž nejprve všechno ztratil - svou pýchu, chytrost a mazanost, abychom nakonec z tohoto zápasu vstali sice raněni, ale šťastni, že nás Bůh potřebuje a posílá do světa jako své děti, kterých se nikdy nevzdá.

Ne, opravdu to není žádná sláva. Jákob zbytek života prokulhal. Jeho potomci dodnes nejedí jakousi kyčelní šlachou a kolem potoka Jabok, kde k zápasu došlo, chodili všichni ještě dlouho s úctou a po špičkách. Na některé věci je totiž dobré nezapomínat. Až se Jákob smíří s Ezauem, až se opět usadí v zaslíbené zemi, až ho přijme ve slavné audienci egyptský faraó, Jákob bude znovu v pokušení myslet si, že dobyl svět. Ale místo, aby se před egyptskými hodnostáři pochlubil svými úspěchy, poví jim, jak to bylo doopravdy. „Když Josef svého otce Jákoba přivedl před faraóna, Jákob faraónovi

požehnal. Farao se Jáкова otázal: „Kolik je let tvého života?“ Jákob mu odpověděl: „Dnů mého putování je sto třicet let. Léta mého života byla nečetná a zlá, nedosáhla let života mých otců za dnů jejich putování.“ (Gn 47,7-9)

My sice tak jako Jákob nekulháme, ale v každém kostele a na mnoha rozcestích stojí kříž, který nám připomíná, jak to bylo s naším požehnáním. Naše hříchy byly vykoupeny a smazány obětí Božího Syna. Kristův kříž je ta jizva, kterou nám – tak jako Jákobovi – nikdo neodpáře. Ale díky Bohu za to! Nejsme o nic lepší než druzí lidé, ale tak jako Jákob jsme poznali, jak podivuhodná je Boží milost, a proto se toho kříže pevně držíme a doufáme, že nebudeme zahanbeni. Bůh se rozhodl konat skrze nás své dobré dílo a zápasit se zlem. A my tak jako Jákob víme, že lepší a ušlechtlejší směr života nenajdeme. Záleží tedy na nás, zda se té cesty budeme tak jako Izrael pevně držet až do konce.
Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ty jsi zemřel jako oběť za naše hříchy, bez tebe bychom neměli žádnou naději, ty jsi nás před Bohem očistil a ospravedlnil. Ty jsi vítěz nad smrtí a hříchem a my žijeme jen z tvé dobroty a milosti.
Amen

PÍSEŇ č. 558 Blíž tobě, Bože můj

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, přimlouváme se za všechny, kteří se příliš vrhli do víru dění a zápasí o své místo na slunci; za všechny, kteří touží po úspěchu, po vítězství, po majetku, popularitě, slávě a uznání. Dej, ať poznají, že to všechno nemusí být vůbec důležité a že nás to stojí příliš mnoho sil a zklamání. Dej, abychom všichni poznali, že důležitá je pouze cena, kterou má náš život v tvých očích a v tvém srdci.

Pane Ježíš Kriste, přimlouváme za všechny, kteří mají pocit, že svůj život promarnili a prohráli. Dej ať poznají, že u tebe není nikdo zbytečný, a začnou žít pro druhé, tak jako ty, když jsi přišel na tento svět.

Pane Ježíši Kriste, přimlouváme se za lidi zklamané, ukřivděné, i za ty věčně nespokojené – dej, aby poznali, jak mnoho dostáváme z tvé lásky a milosti, a dovedli se z toho radovat.

Nakonec myslíme opět na naše nemocné, slabé, chudé a staré, na všechny, kteří potřebují naši pomoc a lásku – dej nám sílu, trpělivost a moudrost, abychom si pro ně našli dostatek času a pomohli jim tam, kde je to v našich lidských silách. A tam, kde pomoci neumíme a nemůžeme – učiň, Pane, ve své lásce to, co je pro nás a naše nejbližší nejlepší a nejdůležitější.

Vyslyš nás, když k tobě nakonec společně voláme: Otče náš...

Amen

POSILÁNÍ

Rebeka měla dvě děti z téhož muže, z našeho praotce Izáka; ještě se jí nenarodily a nemohly učinit nic dobrého ani zlého. Aby však zůstalo v platnosti Boží vyvolení, o kterém bylo předem rozhodnuto a které nezávisí na skutcích, nýbrž na tom, kdo povolává, bylo jí hned řečeno, že starší bude sloužit mladšímu. Neboť je psáno: „Jákoba jsem si zamiloval, ale Ezaua jsem odmítl.“ Co tedy řekneme? Je Bůh nespravedlivý? Naprosto ne! Mojžíšovi řekl: „Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.“ Nezáleží tedy na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se namáhá, ale na Bohu, který se smilovává. Tak se stalo, že pohanští národové, kteří neusilovali o spravedlnost, spravedlnosti dosáhli, a to spravedlnosti z víry; Izrael však, který usiloval jen o spravedlnost podle zákona, k cíli zákona nedospěl, protože nevycházel z víry, nýbrž ze skutků. Narazili na kámen úrazu, jak je psáno: „Hle, kladu na Siónu kámen úrazu a skálu pohoršení, ale kdo v něho věří, nebude zahanben.“ (Ř 9,10-33 – výňatky)

POŽEHNÁNÍ

Bůh naděje necht' vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého. Amen

PÍSEŇ č. 46 Bůh je sám naše útočiště (4-5)

MOŠNIČKY NECHTE DOMA

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Ježíš obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagógách, kázal evangelium království a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu. Když viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře. Tehdy řekl svým učedníkům: „Žeň je velká, dělníků málo. Proste proto Pána žně, ať vyšle dělníky na svou žeň!“ (Mt 9,35-38) Amen

PÍSEŇ č. 425 Skloň se k nám svou milostí

MODLITBA

Hospodine, Pane náš, děkujeme ti za toto shromáždění a možnost být součástí tvého lidu. Chválíme tě za všechno dobrodiní, kterého se nám z tvých rukou v minulých dnech dostalo, a prosíme tě, dej nám trpělivost unést i to zlé a bolestné, co nám zkřížilo naše plány. Prosíme o tvé Slovo, které by před námi otevřelo nové pohledy a souvislosti. Prosíme, odpusť nám, co jsme v minulých dnech zanedbali, pokazili a nezvládli. Probud' v nás novou sílu odolávat pokušení a pocitům marnosti. Dej, ať se dovedeme tiše radovat z toho, že nás máš rád a zůstáváš nám věrný. Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

Z Listu apoštola Pavla Filipským, z kapitoly 4., vyslechněte oddíl od 10. do 19. verše:

Velmi jsem se zaradoval, že se již rozkvetla vaše péče o mne...

PÍSEŇ č. 426 Tvá, Pane Kriste, věc to je

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou slova Písma svatého, zapsaná v Evangeliiu podle Matouše, v kapitole 10., od verše 1. do 15.:

Zavolal svých dvanáct učedníků a dal jim moc nad nečistými duchy, aby je vymítali a uzdravovali každou nemoc a každou chorobu. Jména těch dvanácti...

Milí bratři a milé sestry! Jeden by předpokládal, že apoštolové začali kázat a konat misii až po Ježíšově nanebevstoupení a seslání Ducha svatého. Ale zde čteme, že už Ježíš sám vysílá své učedníky po dvojicích do izraelských měst a vesnic. Učedníci jdou tedy hlásat evangelium, ačkoli Ježíš je ještě s nimi a jistě by to uměl a dokázal lépe než oni. Ale Ježíš chce, aby misie začala ještě za jeho života. Ne v nouzi z jeho nepřítomnosti, ale z jeho přímého rozkazu a rozhodnutí.

To znamená, že misie patří k základním znakům církve a křesťanské víry. Misie není projev krize, když Ježíš odchází a někdo ho musí nahradit. Misie není reakce na umenšování církve. Misie patří k církvi stejně bytostně jako diakonie, teologie, modlitby nebo večere Páně.

Dnešní text z evangelia pochází z doby, kdy došlo k bouřlivému rozkvětu a úspěchu misie mezi pohany. Velká většina židů však Ježíše nepřijala a od církve se distancovala. Evangelista Matouš to však nevzdává. Odvážně připomíná, že Ježíš šel především k Izraeli, tedy k těm, kteří ho až na výjimky odmítali a nakonec umlčeli.

I dnes je sice důležité dělat misii mezi indiány, narkomany nebo v islámském světě – všude tam má však evangelium kouzlo něčeho nového a nepoznaného. Ale po vzoru Ježíše Krista je třeba jít také do vlastní rodiny. Ztracené ovce lidu izraelského, to jsou všichni naši vzdálení příbuzní a přátelé, kteří ztratili spojení s církví a se sborem, nemají odvalu otevřít se Bohu, ale pořád v sobě mají jakousi matnou vzpomínku, že byli kdysi pokřtěni. To jsou lidé, za které máme odpovědnost a nad jejichž vírou nesmíme zlomit hůl.

Ale proč se má evangelium šířit zrovna návštěvami v rodinách? Nebylo by už tehdy rychlejší a výhodnější, kdyby Ježíš něco sepsal a ostatní by to pak rozepisovali a šířili po světě? To je však stejné, jako

kdybychom dnes zrušili analogovou televizi, přestali vydávat noviny a všechny informace dávali pouze na internet. Každý však nemá doma počítač. Tehdy byla literatura výsadou úzkého okruhu vzdělců a zámožných lidí. Ježíš nechtěl vytvářet elitu. Jeho cílem bylo, aby se evangelium dostalo i k tomu poslednímu člověku. Proto posílá své učedníky do každé vesnice. Každý člověk je pro něj důležitý. Jedině osobní setkání zaručí, že nikdo nebude opomenut.

Podobně se tehdy šířily i ostatní filozofické myšlenky. Učitel shromáždil žáky, a ti jeho učení šířili jako potulní propagátoři. Byli to ovšem profesionálové, kteří se učením a filozofováním živili, a můžete si myslet, že mezi nimi bylo vedle skutečných myslitelů i mnoho mazaných podvodníků.

Evangelista chce zdůraznit, v čem mají být apoštolé jiní. Podle všeho má před očima tzv. kyniky, potulné filozofy, kteří chodili od města k městu se svými mošničkami a za svá moudra si dávali platit důvěřivými lidmi. Kynikové však těmito lidmi ve skutečnosti pohrdali a nezáleželo jim na nich. Svě pravdy na ně pouze štěkali – odtud také jejich název odvozený od slova pes. Předváděli své rétorické umění a snažili se lidem ukázat, jak jsou hloupí. Jejich cílem však nebylo lidem pomoci, ale vydělat si na živobytí. Proto ty mošničky, do kterých jim lidé dávali peníze a hmotné dary.

Křesťanský misionář však žádnou mošničku nemá. Jeho cílem není si vydělat. Evangelium není byznys, ale dar, který můžeme pouze rozdávat a ne z něj profitovat. Přeloženo do dnešní doby to znamená, že misii by pokud možno neměl dělat profesionál, ale „obyčejný“ člověk. Člověk, který má své světské povolání a neživí se přesvědčováním lidí. Misie musí být projevem skutečného zájmu a lásky k druhému člověku. Zkušenosti ukazují, že sebelepší kázání faráře v taláru nikdy nezapůsobí tak mocně, jako upřímná modlitba a bezprostřední svědectví obyčejného člověka. To, co lidé hledají, je autentická víra, a ne profesionální argumentace. Nestydíme se proto mluvit o Bohu co možná přirozeně – v zaměstnání, mezi přáteli, v rodině. Není třeba to umět. Stačí Bohu věřit a žít s ním svůj všední den.

Na druhé straně o tom však nesmíme mluvit pořád! Nejhorší je lidem víru zprotivit neustálým vyčítáním a pobízením. Víra potřebuje

svobodný prostor a ne přichuť povinnosti. Jsou však chvíle, kdy je třeba jasně říci: „Pán Bůh mi pomohl. Modlitba mi dala sílu. Bible mi ukázala cestu. V kostele jsem prožil radost. Udělal jsem v životě velkou chybu, ale Bůh mi odpustil.“ Takové obyčejné, bezprostřední svědectví otevírá lidská srdce a nutí k zamyšlení i ty, kteří s církví nechťejí mít nic společného.

Další odlišností apoštolů bylo, že si na rozdíl od potulných filosofů nehledali nejlepší podmínky a neobcházeli domy tak dlouho, až našli ten nejbohatší a nejpohodlnější. Apoštol má zůstat v prvním domě, kde jej přijmou, i kdyby tam dostával jen suchý chleba. Převáděno do dnešní doby to znamená, že by křesťanský misionář neměl své posluchače cíleně vyhledávat a vybírat, ale obracet se k těm, které právě potká. Jsou totiž lidé, kteří se zdají být vůči evangeliu přístupnější. Například ti, kdo jsou v nějaké krizi, kdo jsou nemocní, osamělí, psychicky zranění atd. Jsou misie, které se na tyto lidi cíleně zaměřují, protože tu větrí úspěch. Ale taková misie není poctivá a opravdová, i když může mít zdánlivě dobré výsledky. Je to však pouze cílená reklamní kampaň. Důvodem misie není mít úspěch a získat co nejvíce nových členů - ale předat lidem, co jsem sám dostal. K tomu, aby Pán Bůh zasáhl lidská srdce, nepotřebuje lidi oslabené, vysílené a dezorientované. O tom, jestli naši posluchači uvěří nebo neuvěří, nerozhodují jejich psychologické předpoklady, ale milost a láska Boží, a ta je na vnějších okolnostech nezávislá.

Třetí odlišností křesťanských misionářů je svoboda, s kterou víru nabízejí, ale nevnučují. Ježíš říká, když vás nepřijmou, jděte klidně do jiného domu. Nikdy si neříkejte: tohoto člověka musím přesvědčit za každou cenu. Misie neznamena, že umíte lidi přesvědčit, ale že nenecháte svou víru ležet ladem. Většina lidí přímo nesnáší, když si uvědomí, že jsou objektem něčí péče a snahy. Proto musíme dát naopak jasně najevo – jestli uvěříte, bude to jen a jen vaše rozhodnutí a vaše cesta, ne můj zájem a potřeba. Nejhorší křesťané jsou ti, kteří pořád tlačí na pilu a dávají najevo, jak jim tuze záleží na tom, aby někdo druhý uvěřil. Díky takovým člověk kolikrát neuvěří, i kdyby chtěl.

Ježíš dále radí, aby tam, kde učedníci nebudou přijati, vytrásli prach z oděvu, což bylo gesto, kterým ze sebe židé po návratu domů

symbolicky setřáslí vliv okolního světa, aby se jím nedali určovat. Jinými slovy: Když vás někde odmítnou, nenechte se tím ovlivnit a odradit od další služby. Ani my se dnes nesmíme nechat odradit častým odmítáním a nepochopením. Nikde přece není psáno, že právě my budeme Božím nástrojem, kterým se otevrou konkrétní lidská srdce. Po nás však přijdou jiní, nastanou nové příležitosti a nové šance. Nikdy není vše ztraceno. Bůh má mnoho jiných možností a nástrojů, jak se dostat lidem do srdce. Někteří potřebují více času, anebo jim právě my z nějakého důvodu nesedneme. Co se nepodaří rodičům, podaří se často kamarádům. Co se nepodaří farářům, podaří se třeba kolegům v práci. Co se nepodaří presbyterům, podaří se někdy úplně cizím lidem. Když někdo naše svědectví nepřijme, neznamená to, že to říkáme a děláme špatně. Je třeba se otřepat a jít dál – k dalším lidem, hledat nové možnosti, trpělivě sloužit dál.

Nakonec si všimněme, kolik pozornosti věnuje evangelista vnějším znakům misie a že skoro vůbec nemluví o jejím obsahu. My evangelíci to děláme přesně naopak. Nás trápí, jak a co lidem řekneme. Máme strach, že to neumíme, že jim nedokážeme na všechno odpovědět, všechno vysvětlit atd. Obsah našeho svědectví o Bohu je jistě důležitý, ale v našem textu se stejná pozornost věnuje také vnější podobě misie a církve. Dnes se tomu říká neverbální komunikace a zdá se, že je stejně důležitá jako ta slovní. Naše kázání a bohoslužby mohou být po obsahové stránce bezchybné, ale pokud zde lidé narazí na nezáměr a kamenné pohledy, zřejmě už nikdy znovu nepřijdou. Pokud někdo druhé lidi pouze poučuje o svých třeba i správných názorech a sám jim nenaslouchá, také asi nikoho nezíská. Když bude někdo evangelium nabízet pouze jako cestu k úspěchu a snadnému životu, mnoho střízlivých a rozumných lidí tím odradí. Pokud budeme zpívat pouze staré písně, vzbudíme nechtěně dojem, že jsme jen milovníci historie. Pokud bude mít celé bohoslužby jen jeden člověk, budeme vypadat jako divadlo jednoho herce. Pokud se budeme bavit jen s těmi, které již známe, dáme tím najevo, že o nikoho dalšího již nestojíme. Všechny tyto zdánlivé maličkosti často rozhodují o tom, zda někdo bude nebo nebude spasen. Schválně to budiž řečeno takto přehnaně a vyhoceně, abychom si uvědomili, že i vnější tvář církve a misie je velice důležitá. Nejde o to na něco si hrát, ale nechat víru a

radost z Boží přítomnosti, aby se projevila také navenek - v našich tvářích a pohybech, v našem chování, v našem přístupu k druhým. Milovat svého bližního neznamena jen velké oběti a sebezapření, ale také to, že se zajímám o člověka, který stojí stranou, a nabízím mu své přátelství. Toto svědectví beze slov je jakási přehra, která otevírá anebo také zavírá lidská srdce pro zvěst evangelia. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, prosíme aby z našeho života a chování co nejčastěji vyzařovalo tvé evangelium - láska, radost, vděčnost a pokora. Dej, ať nepromarníme příležitosti, které nám nabízíš a připravuješ, abychom o tobě vydali svědectví a přivedli lidi na cestu k tobě. Amen

PÍSEŇ č. 422 O světlo světa, Ježíši

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, prosíme tě v tuto chvíli za všechny, kteří váhají, zda tě přijmout za svého Pána, nebo si dál žít podle svých vlastních hodnot a potřeb. Dej jim, prosíme, poznat svou dobrotu a lásku. Prosíme za ty, kteří mají o církvi a křesťanství mnoho zbytečných předsudků a nemají nikoho, kdo by jim je pomohl odstranit. Prosíme za ty, které víra a církev zklamala – dej – aby byli ochotni začít tě hledat znovu a získali k tobě důvěru. Prosíme, Pane, za své přátele a spolupracovníky, kterým bychom rádi pomohli na cestě k tobě. Dej, ať se prolomí zdi a bariéry, které je od víry dělají, a z jejich srdcí vytryskne radost, že byli tebou nalezeni. Prosíme, vzbud' mezi námi ochotné spolupracovníky a dej, ať k nám najdou cestu právě takoví lidé, které dokážeme svým způsobem víry oslovit. Prosíme za naše nemocné a osamělé, dej, aby se zbytečně netrápili a věděli, že jsou stále tebou i lidmi milováni. Svěřujeme ti i své osobní starosti,

prosíme, buď nám milostivý. Nakonec se společně modlíme slovy, která jsi nás naučil: Otče náš...

POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ

Ježíš přistoupil ke svým učedníkům a řekl jim: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,18-19) Amen

PÍSEŇ č. 679 Uč nás na cestě pravé

RATOLESTI NA VINNÉM KMENI

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého.

Amen

Milost vám a pokoj.

Zaplesejte spravedliví Hospodinu, přímým lidem sluší se ho chválit.— Naše duše s touhou vzhlíží k Hospodinu, on je naše pomoc, náš štít. Z něho se raduje naše srdce, my doufáme v jeho svaté jméno. (Ž 33,1.20-21)

Haleluja!

PÍSEŇ č. 33 Rozveselte se v Hospodinu

MODLITBA

Hospodine, Bože Stvořiteli světa, ty jsi všechno vytvořil moudře, aby fungovalo a zapadalo do sebe. Ty jsi vdechl dech života do svého stvoření, ty jsi pramen života i v našich životech. Jen z něho čerpat a vidět, že mimo tvého Ducha není život! Bez tvého působení by se všechno zhroutilo, my bychom se zadrželi nebýt touhy po životě, kterou jsi nám zakódoval do srdce. Vyznáváme se před tebou, že si často skutečný život snažíme sami tvořit, oddáváme se různým náhražkám, levným napodobeninám, plagiátům té tvé originální značky stvoření. Značky, která zaručuje kvalitu do všech okolností, do každého našeho rozpoložení, v radostech i v těžkostech. Děkujeme ti, že jsi nám to vše dal poznat i v Ježíši Kristu, abychom se už nikdy nemuseli vymlouvat, že tvá božská kvalita je nadlidská a tvůj řád stvoření v komplikovaném světě těžko rozpoznatelný. V něm, v člověku z Nazareta, můžeme vidět, co je pro nás důležité. V jeho životě, smrti i slavném vzkříšení rozpoznáváme tvé záměry s námi. Prosíme, otevři nám uši pro Krista i dnes.

Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Proroctví Izajáše, z kapitoly 5., kde od 1. do 7. verše čteme:

*Zazpívám svému milému píseň mého milého o jeho vinici:
„Můj milý měl vinici na úrodném svahu...”*

PÍSEŇ č. 604 Buď sláva Bohu, chvála Otci (nebo Svítá č. 275)

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou slova Pána Ježíše Krista, zapsaná v Evangeliu podle Jana, v kapitole 15., od verše 1. do 8.:

„Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař...”

Bůh jako vinař. Ježíš jako vinný kmen. Ježíšovi učedníci jako ratolesti – větvíčky. Ježíšova obrazná řeč. Volí ji vždycky, když chce vyjádřit nějakou hlubokou pravdu o Božím království, o Božím působení či vztahu mezi Bohem a člověkem. Ježíš nevytvořil žádnou filosofii ani teologii, velmi často to důležité řekne v obrazu, nebo to k něčemu připodobní. Ten dnešní obraz je stručný a celkem srozumitelný. Každý ví, že strom má kmen a z něho rostou větve, kmenem do nich proudí míza a tak mohou žít, růst. Drtivá většina lidí také alespoň tuší, co že dělá zahradník. Že o ty stromy nějak pečuje, aby se jim lépe dařilo. Zkušeně tu něco vyřízne, tu uštípne, pročistí, aby to, co dobře roste, rostlo ještě víc. A vinař – to je, mohli bychom zřejmě říci, jakýsi druh zahradníka – zahradník specialista.

Je to snad stejně jasné, vztáhneme-li toto zahradní vinařské dění na dění mezi člověkem a Bohem? U toho stromku nebo vinné révy nám ta zákonitost nepřijde divná. Tak to prostě je: větev, která nenese, zahradník odřeže; tu, která nese, pročistí, aby přinášela ještě víc. Přirozené. Jasně. Ale když máme přijmout představu Pána Boha jako toho, jenž dává prostor těm, kteří přinášejí plody, a odřezává ty, kteří jsou uschlí – to nám už tak jasné a přirozené nepřipadá! Kdyby tak tady byl obraz zahradníka, který téměř zázračnou technikou nějak injektuje uschlé větve, jen aby je nemusel odříznout. A třeba i z těch, co mají mízu, ubral, jen aby se nemuselo nic řezat. Jistě, v přírodě by

to byl nesmysl, a vinná réva by asi celkově plodila míň a míň, avšak všechny výhonky by byly zachovány! Tak si to možná pomyslíme. Jenže to má být Bůh jako nějaký absurdní vinař, kterému by nezáleželo na plodech, na výnosu, ale místo toho má jedinou zásadu: nijak nezasahovat a všechno co možná udržet... až do solidárního úhynu celé rostliny?

Někdy máme asi opravdu sklon představovat si Pána Boha jako takového absurdního zahradníka. Tedy jako zahradníka nemožného. Hlavně nic a nikoho neodřezat! Nechat je, ať si rostou, jak chtějí. Jenom se koukat, přát si, jak by to mělo být, ale nezasahovat. – Jenže to je něco, co asi nefunguje u žádných ratolestí. (Ani u těch v Ježíšově podobenství.)

Možná je to krásná, humánní idea. Avšak pouze idea. Idea, která se nijak moc neliší od představ lidí, kteří ještě tak věří, že Pán Bůh nějak stvořil svět, dal prvotní impuls, dal světu do vínku nejzákladnější zákonitosti, avšak v dějinách už nijak do světa nevstupuje, lidí se nedotýká. Tedy představa vinaře, který zasadí vinici, zajistí vnější zázemí a tím jeho zájem skončí.

Ježíš říká: Můj Otec je vinař. A vinař i odřezává, a pročišťuje. Mohou to být bolestivé zásahy, citelné řezy – i to působí zahradník, kterému jde o dobré plody na vinici, ale v posledu jsou tyto zásahy užitečné. Zásahy vinaře, který chce, aby z jeho vinice něco bylo. I ty prořezávky a čištění jsou k dobrému každé ratolesti spojené s kmenem. Pán Bůh není vandal, který by z nahodilého rozmaru ulamoval a ničil, co roste. Nýbrž pečuje, stará se. Vždyť zájmem každého vinaře není: mít možnost si říznout a vyštípnout, nýbrž udělat vše pro to, aby dobře prospívalo to, co sám v dobré víře a v očekávání na plody zasadil.

Já jsem vinný kmen a vy jste ratolesti. Je to dobrý a potřebný obraz pro nás, pro všechny, kdo v Ježíši poznali životodárný kmen. Tak těsně jsme s ním spojeni. Kmen dává mízu a ratolest zase ovoce. *Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně.* Další obrazné vyjádření. Bez trvalého spojení s Kristem je křesťanský život jen naše zdání. Ježíš nechce, abychom mu věnovali jen nějaký čas, jen určité jednání v určitém vymezeném prostoru, ale abychom v něm zůstávali. S ním ve

víře a lásce žili stále. Ratolest patří ke kmenu trvale, ne jen občas a někdy – takhle by nikdy nepřinesla ovoce, takhle by spolehlivě uschla.

Ježíš tu opakovaně mluví o „zůstávání v něm“. *Zůstaňte ve mně a já ve vás*. Zůstávání nebo přebývání, to je výraz velmi intimního spojení. Obraz až jakoby z manželského života: zůstat, přebývat jeden v druhém. Odevzdat se, prolnout se. Ne pouze přebývat vedle sebe, bydlet vedle sebe. Natož jen něco nastartovat, něco odevzdat, a pak se již neúčastnit. Ježíš chce přebývat v nás. Pán Bůh přebývá ve svém stvoření. Jistě ne tak primitivně, že bychom mohli něco přímo označit za místo jeho přebývání, nebo ho dokonce nějak ze stvoření vypreparovat. Nevíme přesně, jak se to děje. Ale on v nás nějak svým Duchem přebývá; přebývá v tom, co stvořil. Vdechuje život, oživuje, naplňuje, proměňuje a obnovuje. A touží, aby mu jeho ratolesti odpovídaly. Abychom i my mu byli otevření a nechali se jím ovlivnit. A zase ne jen tak, že bychom se Božímu působení otevřeli nějakými meditacemi či speciálními duchovními prožitky. Otevřenost Kristova učedníka se musí týkat celého našeho života – i našeho vztahu k druhým, všeho našeho jednání, a nejen prožívání, jemuž vymezíme konkrétní čas a prostor. Potom dává smysl i to Ježíšovo slovo, že *bez něj nemůžeme činit nic*.

Všimněme si: Ježíš nám tu neříká, abychom se hlavně snažili nést ovoce. Ani nám nijak nepřiblíží, co si máme pod tím konkrétně představit. Ale stále nás vybízí, abychom zůstávali v něm. Abychom byli napojeni na evangelium. Abychom byli v kontaktu. Větve mají pouze brát v potaz, že musí být spojeny s kmenem. Toho si máme tedy hledět.

Ježíšovo podobenství naznačuje, že ten kontakt je umožněn z druhé strany. Pán Bůh sám nás ze své milosti (latinsky: gratis) propojil. Zkontaktoval on nás. Jsme už napojeni. Máme kudy čerpat. Máme odkud růst v jeho lásce a síle. Když začnu na tom svém konci větve být jak suchá hůl, když se cítím jak uříznutý klacek, tehdy tím spíš a tím víc potřebuji vědět, že jsem napojen na kmen. A jako se znova rozlévá míza z kořenů až do větví, tak mohu nabrat sílu z Boží milosti do své vyprahlosti.

Jen o to máme usilovat, abychom na to nezapomněli, že jsme na kmeni, z něhož je možno nabývat novou sílu a naději. To ostatní se

už děje jaksi samo. O případné ovoce se postará vinař - nebeský Otec. Však také ono není z nás, ale z moci toho životodárného kmene. Aktivitu tu přebírá jednoznačně vinař. On ho vidí a hodnotí, ne my. Není tu pro nás napsáno, kdy se má sklízet, jak sladké mají být naše plody, co půjde do sběru raného a co do pozdního. Pán Bůh alias vinař to pozná. Ani tu nejsou instrukce, kdy se má a jak uštipovat, případně řezat. To my nepotřebujeme přesně vědět. Pán Bůh alias vinař tomu rozumí nejlíp.

A nemusíme se ani moc poddávat myšlenkám, co stojí za to či co ještě bude k něčemu, natož co by měl on proříznout. Jestli přinášíme nějaké plody, neseme je ne proto, abychom sami sebe hodnotili či měli dobrý pocit ze své užitečnosti, ale pro Boží slávu. *Tím bude oslaven můj Otec, když ponesete hojné ovoce a budete mými učedníky.*

Bůh je dobrý vinař. Pro Ježíše Krista věříme, že je na naší straně – že půdu, na níž vysadil vinici, by neprodal a že chce sklízet z každé své ratolesti. Jde mu o to, abychom byli napojeni na kmen, který dává sílu. Chce, aby námi proudilo jeho milosrdenství jako míza. Abychom byli otevřeni jeho péči – jeho tříbení i pročišťování. Aby na nás mohly uzrávat dobré plody, šťavnaté hrozny. Až nás pak jednou proženou lisem, aby tekla silná šťáva a abychom mohli dospět v dobré, jiskrné a voňavé víno. Amen

MODLITBA

Pane Bože, prosíme tě, zachovej nás při svém Slovu, ve svém Duchu, ve svém požehnání. Prosíme tě, ať přijímáme tvé čištění a prořezávání s pokorou, i když mu třeba zrovna nerozumíme, i když se nám zdá násilné. Prosíme tě, pošli do nás mízu svého Ducha, když se zdá, že nějak vadneme. Ať vždy víme, kde brát v nouzi, kde doplnit energii, kde doplnit lásku, kde doplnit odvahu, jak neztratit naději. Amen

PÍSEŇ č. 388 Aj, jak jsou blahoslaveni

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Bože a Pane, přicházíme k tobě jako ti, kteří chtějí v tobě zůstat, a tak se odvažujeme přicházet k tobě i s tím, co nám leží na srdci a kde potřebujeme tvoji pomoc.

Prosíme tě, za lidi, kteří se cítí odseknutí či si na ně někdo brousí pilku, ať od nás mohou zaslechnout, že jediný vinař je Pán Bůh, jediný soudce soudící spravedlivě a milostivě. Prosíme, posiluj v nás sounáležitost, vědomí, že nikdo nejsme větev poletující sama uprostřed vesmíru. Ať cítíme své zakořenění, tebou darovanou půdu, v níž jsme vsazeni.

Prosíme tě za své blízké a známé, za lidi v nemoci, prosíme tě za ty, kteří se na stará kolena musí stěhovat do jiného prostředí, prosíme tě za lidi zarmoucené a truchlící.

Všecky své osobní i jiné prosby zahrnujeme do modlitby Ježíšovy a společně k tobě voláme: Otče náš... Amen

POSILÁNÍ

Dítky, nemilujme pouhým slovem, ale opravdovým činem. Podle toho poznáme, že jsme z pravdy, a tak před ním upokojíme své srdce. Neboť jestliže nás obviňuje naše srdce, tím spíše Bůh, který je větší než naše srdce a ví všechno! (1J 3,18-20)

POŽEHNÁNÍ

Ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství. Amen

PÍSEŇ č. 425 Skloň se k nám svou milostí

OBRAZ BOHA NEVIDITELNÉHO

VSTUPNÍ SLOVA

Pojďte, zpívejme Bohu, vzdávejme díky skále naší spásy. Předstupme před jeho tvář s díkyvzdáním, oslavujme ho zpěvem žalmů. Neboť Bůh veliký je náš Pán a Král velký nade všechny bohy. On má ve svých rukou hlubiny země i vrcholy nejvyšších hor. Jeho je moře, neboť on je stvořil, i pevnina, již uhnětl svou rukou. Pojďme, klaňme se, klekněme, skloňme kolena před Hospodinem, který nás učinil. On je náš Bůh, my lid, jež on pase, ovce, jež vodí svou rukou. (Ž 95,1-7) Amen

PÍSEŇ č. 214 Z celého srdce svého

MODLITBA

Mocný a svatý Bože, chválíme tě za všechna díla tvých rukou. Děkujeme ti za všechny dary tvého milosrdenství. Děkujeme i za toto shromáždění – ještě nám dáváš čas, abychom společně slyšeli tvé Slovo, radovali se z něho a potěšovali se jím. Prosíme, otevři naše uši i naše srdce, abychom tvé Slovo slyšeli a přijali. Svým Duchem osvět' naši mysl, abychom tvé Slovo činili, podrobovali se mu ve svých životech a dávali toto svěření světlo dál. Bud', prosíme, se všemi, kteří dnes na celé zemi oslavují tvé jméno – ve veřejných shromážděních nebo třeba i ve skrytu. Přijmi všechny naše prosby – ke své chvále a našemu užitku. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Vyslechněte dva oddíly z Písma svatého: z Páté knihy Mojžíšovy, z kapitoly 4., od verše 15. do 20.; a z Listu Koloským, z kapitoly 1., verše 15. až 20.:

V den, kdy k vám Hospodin mluvil na Chorébu zprostředku ohně, jste neviděli žádnou podobu...

On (Kristus) je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření...

PÍSEŇ č. 419 Mocný Bože, při Kristovu

KÁZÁNÍ

Základ kázání je v Listu Koloským, v kapitole 1., v první polovině 15. verše:

On (Kristus) je obraz Boha neviditelného.

Vidět Boha – toto přání nemusí být motivováno vždycky jen takovým tím posměšným: Ukaž mi toho svého boha, a až ho uvidím, tak uvěřím. Mnohdy i víra, a právě víra, touží vidět Boha a patřit na jeho tvář. Je to celkem pochopitelné. Nejen skepse, ale i víra a láska chtějí vidět toho, kterého milují a pobývat v jeho blízkosti.

Nejen židovství, ale v jistém smyslu všechna náboženství jsou si vědoma toho, že člověk nemůže spatřit Boha tváří v tvář, alespoň nikoli bez následků. A židovství jde ještě dál: Nezobrazíš si Boha! Neučiníš sobě rytiny! To je jedno z přikázání Desatera. Je sice pravda, že křesťanství Desatero necení tak vysoko jako židovstvo, ale na druhou stranu nikde v Novém zákoně nebylo Desatero zrušeno, takže platí, platí stále.

Nezobrazíš si Boha! Neučiníš si žádný obraz – proč vlastně ne?

My lidé přece obrazy potřebujeme. Pomocí obrazů vnímáme svět, pomocí obrazů si vytváříme názory na svět, na dějiny, na lidi kolem. Musíme si vytvářet vlastní obraz světa ze všech těch často chaotických informací a dojmů, které na nás denně doléhají; musíme, abychom se v tom všem alespoň trochu vyznali. Stejně tak potřebujeme obraz člověka, který žije vedle nás anebo s námi pracuje, jinak bychom nevěděli, na čem vlastně jsme.

Nezobrazíš si Boha, neuděláš si žádný obraz Boha. Copak Boží obraz nepotřebujeme, abychom o Bohu mohli mluvit, abychom se mohli k Bohu vztahovat? Jenže: Bůh je jiný, jiný než všechny vyčíslitelné skutečnosti našeho světa, zcela jiný než lidé, jiný než dějiny...

Zákaz zobrazovat Boha, to ovšem znamená také: Boha neprohlédneš, nelze ho prokouknout, nemůžeš se mu dívat do karet ani ho sevřít definicemi. Nikdo nezná jeho plány, nikdo je neodhalí. Nikdo, ani ten nejzbožnější ne, ani ten nejvyšší postavený církevní hodnostář nemá Boha v hrsti. A nikdo z lidí ho nepochopí zcela a beze zbytku.

Zákaz vytvářet Boží obraz, to pro víru Izraele nebyla jen taková zvláštnost nebo ozdobička, která odlišovala jejich chrám od jiných. Zákaz zpodobovat Boha vyjadřoval samotnou podstatu toho Boha, jehož jméno směl vyslovit pouze jedenkrát v roce velekněz, a to ještě v naprosté samotě svatyně svatých.

Kolem dokola Izraele žili lidé, kteří věřili, že jejich bůh je přítomen ve svých soškách a obrázcích. Tam je snadno dosažitelný, vždy po ruce. Taková soška na policičce nebo obrázek na stěně, to je jistá, spolehlivá záruka jeho síly i ochrany... Zákaz vytvářet obraz, to přece taky znamená – tomuto Bohu se nemůžeš dostat na kobyliku, je zcela suverénní a svobodný. Nemůžeš si z něho udělat garanta vlastního prospěchu a úspěchu.

Je to živý Bůh, to proto ho nelze zobrazit. Ne proto, že by byl příliš daleko nebo příliš abstraktní. Zákaz Desatera zobrazovat Boha nám spíše říká, že Bůh je člověku blízko, docela blízko, vždycky a všude, a že se nedá připoutat k žádnému místu, ani k chrámu nebo katedrále ne. Sebevětší a sebenádhernější prostory nemohou Boha pojmut a obsáhnout, natož zadržet a udržet.

Při vší spolehlivosti tě Bůh vždycky znovu překvapí, při vší nepohnutelnosti je stále v pohybu. Jak bys chtěl takového Boha trefit ve svém obraze, byť bys byl umělcem nad umělce. Tady lidská představivost a schopnosti musí kapitulovat.

Proč o tom vůbec mluvit či přemýšlet tady, v tomto kostele? My evangelíci ovlivnění reformovanou tradicí nemáme ve svých chrámech ani doma sošky nebo obrazy Pána Boha. Ale znamená to, že nemáme (že nesmíme mít) žádný obraz toho, jemuž věříme a na něhož spoléháme? To přece není ani dost dobře možné. Lidský mozek, lidský duch je už tak uzpůsoben, že obraz potřebuje. Když ne obraz jako zpřítomnění, tak alespoň něco jako symbol či odkaz k přítomnosti Boží. Bez obrazu být nemůžeme. Tak co tedy?

Autor listu Koloským ve svém hymnu takový obraz nabízí. Slovníkem své doby, slavnostně, můžeme říci: liturgicky ten obraz ukazuje. Je jím Ježíš. Ježíš, jehož víra vyznává jako Krista, jako obraz neviditelného Boha. Ne socha. Žádná socha, ani ta nad Riem de Janeiro, co patří mezi sedm nových divů světa. Nic takového, nic namalovaného, nic vytesaného, nic z bronzu ulitého. Obrazem neviditelného živého Boha je živá osoba, Ježíš, o kterém svědčí evangelia i epištoly.

Takže ten zákaz vytvářet Boží obraz už teda neplatí? Ve své plnosti a vyvýšenosti je pro nás Bůh stále neuchopitelný, to ano. On sám nám však vyšel vstříc, když se nám lidem ukázal v Ježíšovi z Nazaretu, v jeho životě, slovech a činech. Kdo vidí mne, vidí Otce, říká o sobě on sám v Janově evangeliu. Ježíšova slova i nároky – to jsou slova a nároky Boží. Jeho vůle je totožná s vůlí Boží. V osobě Ježíšově nám Bůh ukázal svou tvář, tu tvář, na kterou žádný smrtelník nemůže pohlédnout. On, Ježíš, je pravým a jediným Božím obrazem.

A přece i pro nás evangelíky platí také dnes ten striktní zákaz vytvářet si Boží obraz – jako varování před stále přítomným rizikem a pokušením udělat si z Ježíše jen mrtvý objekt svého uctívání. Třeba tím, že budeme bezmyšlenkovitě lpět na věroučných formulacích významných teologů, na dávno formulovaných dogmatech a schématech. Ježíš nemůže být spoután a sevřen ani nejdokonalejšími náboženskými větami. Ježíš je stejně živý, jako živý je ten, jehož je obrazem.

Současně ale platí: s Ježíšem a v něm je zákaz zpodobení Boha překonán. V něm se nám lidem Bůh ukázal zcela jasně. Kdo vidí Ježíše, kdo Ježíše zná, ví o Bohu. Co Ježíš říkal, co zvěstoval, co žil, v tom všem se ukazuje, jaký je Bůh, Stvořitel nebe, země a všeho, i nás lidí. Od Ježíše se dozvídáme, že ten mocný je Pánem všeho stvoření i laskavým Dárcem všeho dobrého, navýsost spravedlivým Soudcem i milosrdným a slitovným i odpouštějícím Otcem. Stále znovu nám dává naději. Otevírá před námi svou dobrou budoucnost i tam, kde my lidé už žádnou nevidíme a nečekáme. Stojí při nás ve všem, co nás tlačí, ve všech starostech, které nás užirají, v obavách a strachu, a taky tehdy, když ve své slabosti selháváme.

Prostě všude a vždycky je Ježíš obrazem neviditelného Boha. On byl v celém svém životě ztělesněním svého Otce. Poslušný vůle Otcovy zůstal až do konce, až do poslední chvíle svého života, až do smrti na popravišti. A Bůh se k němu – jako k věrnému obrazu sebe sama – přiznal, když pak – jako Otec – svého Syna přijal.

Ježíš z Nazaretu je ten jediný a živý obraz Boha, který byl člověku dán. Nikde jinde Boha nenajdeme a neuvidíme. Bůh není a nebude jiný, než jak se nám lidem ukázal v tomto člověku z Nazaretu.

Bůh, ve kterého věříme - jediný, svatý a nade všechno vyvýšený Stvořitel nebe a země, Soudce všeho světa, Pán dějin, který usměrňuje běh dějin, který jako Otec zasahuje i do našich lidských příběhů a dává všemu poslední smysl – je přesně takový, jak se nám ukázal, jak se k nám přiblížil, ano jak se nám sám představil právě v životě a tváři Ježíše z Nazaretu. Na to se můžeme spolehnout. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, díky tobě víme, jaký je ten, kterého nazýváme Bohem. Tvůj život, tvá osoba jsou tím největším darem, který jsme my lidé dostali. Nepřestaneme za to děkovat. Amen

PÍSEŇ č. 258 Můj Ježíš mé jest žití

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, Bože, tvůj Pomazaný přišel mezi nás v pokoře a tichosti. V jeho jménu a s ním tě prosíme:

Bud' přítomen své církvi všude ve světě, dávej jí věrnost evangeliu, ať zvěst o pokoji a smíření pronikne i tam, kde ji neznají, a přinese dobré ovoce. Všechny, kdo vyznávají tvého Krista, naplň jeho smýšlením, ať se skrze ně zjevuje tvá láska ke všem lidem. Ujmi se těch, kdo tě hledají, a nezříkej se těch, kdo se zřekli tebe. Pomoz těm, kdo si nevědí rady sami se sebou a nemohou najít ve svém životě

radost. Posiluj ty, kdo nepřestávají věřit, že spravedlnost, lidská důstojnost a mír se prosadí a tvé stvoření bude zachováno.

Všem, kdo v tomto našem světě mají moc nad lidmi i národy, kdo ovládají ekonomické toky, všem, kdo na sebe vzali odpovědnost za správu věcí veřejných, dej moudrost i sílu, rozvahu i spravedlnost, aby opravdu usilovali o lepší život pro všechny tvé děti.

Žehnej, Bože, našim příbuzným a přátelům a pamatuj na naše bratry a setry, kteří nemohou být v tuto chvíli mezi námi. Smiluj se nad nimi i nad námi. A slyš nás, i když se k tobě obrácíme slovy, která nás naučil náš Pán: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Prokazujeme se bezúhonností, poznáním, trpělivostí, dobrotivostí, Duchem svatým, nepředstíranou láskou, slovem pravdy, mocí Boží. Jsme vyzbrojeni spravedlností k útoku i k obraně, procházíme slávou i pohanou, zlou i dobrou pověstí; mají nás za svůdce, a přece mluvíme pravdu; jsme neznámí, a přece o nás všichni vědí; umíráme – a hle, jsme naživu; jsme týráni, a přece nejsme vydáni smrti; máme proč se rmoutit, a přece se stále radujeme; jsme chudí, a přece mnohé obohacujeme; nic nemáme, a přece nám patří vše. (2K 4,6-10)

POŽEHNÁNÍ

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen

PÍSEŇ č. 544 Pomoc naše budiž z tebe

PODIVUHODNÉ BOŽÍ PŮSOBENÍ

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Amen

Milost Vám a pokoj od Boha Otce našeho i od Pána Ježíše Krista.

Hospodin je dobrotivý, přímý, proto ukazuje hříšným cestu. On pokorné vede cestou práva, on pokorné učí chodit po své cestě. Všechny stezky Hospodinovy jsou milosrdenství a pravda pro ty, kteří dodržují jeho smlouvu a svědectví. (Ž 25,8-10)

Amen

PÍSEŇ č. 25 K tobě duši pozdvihuji

MODLITBA

Hospodine, Bože náš, skláníme se před tebou. Máme radost z toho, že jsme se směli s tebou setkat, že jsi promluvil skrze své Slovo do našeho života, že ti smíme věřit, na tebe spoléhat a o tebe se opírat ve svých životech. Nikoho většího v životě nemáme než tebe, který jsi naším milujícím Otcem. Tím víc si však s lítostí uvědomujeme, že na tebe často zapomínáme. Tehdy do našeho života vniká nejistota a strach z toho, co nás čeká v budoucnosti. Jsme tak snadno zranitelní, když se setkáme se zlem v jeho ničivé podobě. Dnes však to všechno, co nás tíží a sužuje, chceme odložit u tebe a ve shromáždění tvého lidu znovu okusit tvou dobrou vládu, která je opravdu jiná než ta naše, v níž je tolik sobectví. Chceme se společně znovu otevřít tvému království, které se v Ježíši Kristu už přiblížilo k celému světu. Prosíme o tvého Ducha, aby vstoupil do našich srdcí. Bez něho se s tebou nemůžeme setkat, bez jeho působení by všechno naše mluvení i slyšení bylo marné.

Amen

ČTENÍ PÍSMAT SVATÉHO

Čtení Písma svatého je zapsáno v Markově podání evangelia, v 5. kapitole, od verše 1. do 20.:

Když přišli na protější břeh do krajiny gerasenské...

*Když Ježíš dokončil tato slova, zástupy žasly nad jeho učením
neboť je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako jejich zákoníci
(Mt 7,28-29). Amen*

PÍSEŇ č. 215 Zlatá když sluneční záře se objeví

KÁZÁNÍ

Biblickým základem kázání je vyznání proroka Izajáše, jak je zapsáno ve 25. kapitole jeho proroctví, ve verši 1.:

*Hospodine, ty jsi můj Bůh! Tebe budu vyvyšovat, vzdávat
chválu tvému jménu, neboť činíš podivuhodné věci, tvé odvěké
úradky jsou věrná pravda.*

Milé sestry a bratři, z úst mnohých lidí dnes slyšíme: „Nevěřím v Boha. Ve svém životě jsem se s jeho působením nesetkal.“ A tito lidé, aniž si to uvědomují, vyslovili pravdu. Bez setkání s Bohem není víry v něho a naopak setkání s ním je pro poznání biblického Boha rozhodující.

Náš dnešní text je z knihy proroka Izajáše. Ten se s Bohem, Hospodinem, setkal při bohoslužbách v jeruzalémském chrámu. Tam ho Bůh pověřil, aby zvěstoval jeho Slovo judskému lidu v době velice těžké, kdy zlo vítězilo skutečně na všech frontách. Ze severu byl ohrožován nepřátelskými Asyřany, ale co horšího, zlo vítězilo i uprostřed Božího lidu. Právě v něm se daly mnohé, opravdu strašné nepravosti. Spravedlnost se nadobro vytratila z denního života. O nějaké dobro, o pravdu a lásku už nikdo neusiloval. A to je vždycky strašná situace. Jak se dá v tak hroznou dobu ještě věřit v Hospodina? Není divu, že se pak nutně – tehdy i dnes – objevují otázky: vládne vůbec Hospodin nad takovým světem, v němž teroristé útočí a nevinní lidé umírají? Kde je Boží vláda, když ti, kteří ve společnosti dostali

moc k službě všem, jí neustále zneužívají k prosazení sebe a svých zlých, hříšných plánů?

A přece Izajáš kupodivu uprostřed vši té hrůzy vyznává Hospodina jako Boha a doufá v něho. To proto, že *Hospodin činí podivuhodné věci, jeho odvěké úradky jsou věrná pravda*. Proto říká: *Hospodina budu vyvyšovat a vzdávat chválu jeho jménu*. I když tomu mnohé nenasvědčuje, Hospodin vládne. Ovšem ta jeho vláda je jiná, než ta naše lidská, z níž jde často hrůza. Jeho vláda je opravdu podivuhodná. Tak svědčí prorok Izajáš a jeho vyznání ční jako cizí prvek uprostřed vši té hrůzy, o níž čteme v jeho proroctví. Smí zrakem víry zahlédnout dobu, kdy Hospodin nadobro zvítězí. Tak tomu opravdu bývá, že věřící lidé vidí Hospodinovy podivuhodné věci, jeho věčné úradky, které proměňují obraz všeobecné zkázy a beznaděje. Hospodin nepřihlíží nečinně, on už připravuje na své hoře v Jeruzalémě hody, na nichž se bude podílet jeho lid i cizí, dosud nepřátelské národy, které zatím rozsévají všude jen zkázu a smrt (tak čteme dál v té 25. kapitole). Dokonce bude na té Hospodinově hoře odstraněna i sama smrt, ta hrozná deka, která přikrývá všechny národy.

Uvěříme-li této zprávě, pak opravdu nemusíme podléhat duchu doby a stále jen naříkat, pak můžeme i my dnes s Izajášem vyznávat: *Hospodin je můj Bůh, tebe budu vyvyšovat a vzdávat chválu tvému jménu, neboť činíš podivuhodné věci, tvé odvěké úradky jsou věrná pravda*.

Četli jsme z evangelia příběh o tom, jak Ježíš v pohanské krajině Gerasy poručil démonským silám, aby opustily nebohého člověka, který bydlel na hřbitově. Tak podivuhodná je ta Boží vláda. Aby člověk byl zachráněn, poručí Ježíš zlým silám a ty musejí před ním kapitulovat, vyklidit pole. Pravda je, že Pán Bůh nepůsobí tak, že by už dnes generálně odstranil ze světa všechno zlo. Jistě, to bychom chtěli, to by se nám líbilo. Pán Bůh nás však postavil do světa jako svobodné bytosti. Chce, abychom se svobodně rozhodovali a sami volili dobro nebo zlo.

Proto od nás čeká, že budeme žasnout, podobně jako ti Ježíšovi posluchači v závěru kázání na hoře, nad jeho učením, nad jeho podivuhodnými skutky: *Když Ježíš dokončil tato slova, zástupy žasly, neboť je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako jejich zákoníci*. – Slovo

„moc“, se dá přeložit také jako autorita. Autorita, pravá autorita, jistě není bezbřehá moc, která vždycky prosadí svou. Jak dobře víme, nedá se vynutit žádným násilím. Žádný rozkaz zde nic nezmůže. Skutečnou autoritu požívá spíše ten, kdo druhým něco dává, kdo druhé zbohacuje. Zákonníci, ti jen nařizovali, co lidé mají dělat. Ježíš jde jinou cestou. Učí jako ten, kdo má moc, a ne jako zákoníci. Chce, abychom nejprve žasli nad jeho slovy, nad jeho skutky, nad Božími podivuhodnými věcmi, abychom se pak stejně jako prorok Izajáš i my mohli nově podívat na sebe i na svět. Ježíš nám říká, v co smíme doufat, abychom pak věděli, co máme činit. To je evangelium naděje, to v člověku může vyvolat žádoucí změnu života, která se pak projeví ve slovech i činech.

Žasnout nad Božím jednáním není samozřejmé, to je vždycky veliký div a zázrak. Jako bychom pak měli jiné oči. Je to podivuhodná věc, když je někdo uchvácen Ježíšovým příběhem pomoci, služby a lásky. Někoho ten příběh naplní úžasem, druhého zanechá chladným. Jiný zase bibli odloží jako něco, co se ho vůbec netýká. Tajemné je Boží jednání v tomto světě. Pán Bůh nám pomáhá tehdy, když hledáme pravdu, abychom uvěřili tomu, co čteme v Bibli. Pak se může i při nás objevit osobní vyznání jako u Izajáše, že *Hospodin je i můj Bůh, kterého budu vyvyšovat a vzdávat chválu jeho jménu*. Pro víru nejsou potřebné žádné předchozí důkazy. Rozhodující jsou jen osobní vyznání těch, kteří se ve svých životech setkali s Bohem a pocítili jeho moc.

Jisté však je: Pán Bůh navazuje na naši touhu, na naše hledání. Ježíš přece řekl: „Proste, a dáno bude vám, hledejte, a naleznete, tlučte, a bude vám otevřeno.“ Těm, kteří hledají, tedy vychází vstříc a dává jim svého Ducha, aby našli, aby jim bylo otevřeno. Otevírá jim uši, aby nejen o pravdě slyšeli, nýbrž aby ji také přijali. Aby ji přijali jako věrnou a spolehlivou pravdu o Bohu, že on nechce nikdy žít bez člověka, třebaže my lidé tak často chceme žít bez Boha. Přichází za námi, stejně jako přišel za tím nebožákem v Gerase, kterého se lidská společnost zřekla. Žádný člověk není pro něho nula, všichni pro něho mnoho znamenají, a proto mají být nalezeni a zachráněni. To je ta *Boží věrná pravda od věků*, ten jeho věčný úradek. Ať děláme cokoliiv zlého, on se nás nezrekne. Je věrný, i když my jsme nevěrní. To dotvrdil a korunoval svým jednáním jeho Syn Ježíš Kristus. V něm – a

to je už nad slunce jasné – Pán Bůh přišel opravdu ke všem lidem, až i k těm gerasenským pohanům dnešního světa.

Z toho se radujeme, i když nás nejedno zlo dosud stále sužuje a rmoutí. Smíme věřit v toho, který i dnes úspěšně přikazuje zlým silám, tak abychom byli osvobozeni od toho, s čím si nevíme rady, abychom uprostřed mnohé mizérie přítomných dnů mohli *vyznávat Hospodina, jeho vyvyšovat a vzdávat chválu jeho jménu*, neboť právě *Hospodin činí podivuhodné věci, jeho odvěké úradky jsou věrná pravda.* Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, prosíme o Ducha svatého, abychom i my dennodenně viděli tvé podivuhodné skutky, abychom žasli nad tvou zvláštní vládou. Bez tohoto úžasu bychom nemohli v tebe věřit a nemohli bychom ani o tobě svědčit. Nechceme být solí zmařenou, nechceme ztratit své poslání. Amen

PÍSEŇ č.196 Co činí Bůh, vše dobré jest

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, náš Spasiteli a Vykupiteli. Svěřujeme do tvé moci slovo evangelia, které jsme dnes slyšeli. Způsob svým Duchem, aby přinášelo užitek při těch, kteří se skrze ně dnes s tebou setkali. Svěřujeme tvé vládě i tento náš sbor. Dej, aby byl místem spravedlnosti, pokoje a radosti, aby ve společenství bratří a sester už dnes začínalo tvé dobré království.

Do tvého vedení poroučíme kazatele a kazatelky tvého Slova, starší, i ty, kteří vedou a spravují naši církve. Dávej jim moudrost, odvahu, i nadšení, bez něhož nikdo nemůže tobě sloužit.

Myslíme na děti, které v našem sboru byly pokřtěny, na konfirmandy, na ty, kdo se nově připojují k naší církvi.

Předkládáme před tebe ty, kteří jsou nemocní, kteří se blíží k smrti; ty, kteří se hrouť pod břemena svých životů; ty, jimž se rozpadají manželství; ty, kteří jsou opuštěni, trpí násilím, propadají drogám nebo se stali otroky jiných neblahých závislostí. Ty sám se jich ujmi a prokaž i jim, že máš moc poručit zlým duchům zkázy a vychvátit je z nejedné propasti, nakonec i z té poslední, z propasti smrti.

Přivoláváme tvou dobrou vládu tam, kde zuří nenávist mezi národy, mezi různými kmeny v Africe i jinde ve světě. V této modlitbě pamatujeme na ty, o nichž víme, že jejich utrpení je zvlášť veliké.

Společně pak volejme k nebeskému Otci slovy modlitby jeho Syna: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Žijte v Kristu, když jste ho přijali jako Pána. V něm zapuště kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte víry, jak jste v ní byli vyučeni, znovu a znovu vzdávejte díky. Dejte si pozor, aby vás kdo nesvedl prázdným a klamným filosofováním, založeným na lidských bájích, na vesmírných mocnostech, a ne na Kristu. V něm je přece vtělena plnost božství. V něm jste i vy dosáhli plnosti. On je hlavou všech mocností a sil. (Ko 2,6-10)

POŽEHNÁNÍ

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého. On chrání tvůj život, Hospodin bude chránit tvé vycházení i vcházení nyní i na věky. Amen

PÍSEŇ č. 694 V království Božím místa dost

K ČEMU PÁN GRATULUJE A PROČ

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i od Pána našeho Ježíše Krista.

Blaze tomu, kdo má ku pomoci Boha Jákobova, kdo s nadějí vzhlíží k Hospodinu, svému Bohu, jenž učinil nebesa i zemi s mořem a vším, co k nim patří, jenž na věky zachovává věrnost. Utištěným dopomáhá k právu, hladovým chléb dává. Hospodin osvobozuje vězně. Hospodin otevírá oči slepým, Hospodin sehnuté napřimuje. Hospodin ochraňuje ty, kdo jsou bez domova, ujímá se sirotka a vdovy, svévolným však mate cestu. Hospodin bude kralovat věčně, Bůh tvůj, Sijóne, po všechna pokolení. (Ž 146,5-10) Haleluja

PÍSEŇ č. 146 Chval, má duše, Hospodina (nebo 170 nebo 632)

MODLITBA

Hospodine, Pane náš, ve tvém jménu je naše pomoc. Zahrnuješ svůj lid štědrými, pestrými a nescíslnými dary. Každého dne až podnes jsme směli okoušet tvou věrnou péčí. Tebou žije, hýbe se i trvá všechno stvoření. Jsi věrný ve svém milosrdenství a nikdy neopustíš díla svých rukou. Tvoříš budoucnost všem lidem, bez ohledu na to, jaké výkony mohou podávat a co jsou schopni si zajistit. Všechny bez rozdílu zveš do svého království a dáváš je těm, kdo umí přijmout dar. Nedržíš s veleúspěšnými lidmi ostrých loktů, kteří si chtějí stačit sami a jen vychutnávat a rozmnožovat, co už mají. Naopak, gratuluješ těm, kdo neprožívají žádnou pohodu, neprosazují se, i těm, kdo prahnou po lepším řádu, tvoří pokoj a nesou kříž. Gratuluješ jim k tomu, že si ničím neuzavřeli výhled k tobě a k novým věcem, jež připravuješ. Jak vyvýšené jsou tvé cesty, jak podivuhodné jsou tvé soudy! Chceme tě

za ně chválit, ale nenacházíme slov. Nezbyvá nám než umlknout ve vděčném úžasu, že u tebe je všechno jinak.

Vyznáváme, že nejsme s to z něho stále žít. I do nás se vtírá duch doby. I my jsme v pokušení považovat za štěstí jen to příjemné, zajistit se vlivem a majetkem místo spolehnutím na tebe, život pod zorným úhlem věčnosti vyměnit za užívání dne. Prosíme, sestup a obnov nás mocí svého svatého Ducha, který není duchem bázlivosti, ale Duchem síly, lásky a rozvahy. Dej, abychom poznali, co je skutečná šířka a délka, výška a hloubka, dali se prostoupit vši tvou plností, a pak radostně a přirozeně přijali to, co je světu bláznovstvím, ale u tebe je moudré. Prosíme, užij si k tomu i zvěstování této neděle.

Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z knihy proroka Sofonjáše vyslechněte ze 2. kapitoly 3. verš a ze 3. kapitoly verše 12. a 13.:

Hleďte Hospodina, všichni pokorní země, kdo jednáte podle práva. Hleďte spravedlnost, hleďte pokoru, snad se skryjete v den Hospodinova hněvu.

Uprostřed tebe zanechám utištěný a chudý lid...

PÍSEŇ č. 672 Dej nám moudrost, odvahu (nebo 442 nebo 383)

KÁZÁNÍ

Základ kázání je vzat z Evangelia podle Matouše, z 5. kapitoly, od 1. do 12. verše. Čtu jej v jednom novějším překladu (Ondřeje Petru):

Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na horu, a když se posadil, přistoupili k Němu Jeho učedníci. Otevřel ústa a učil je:

„Blahoslavení chudí v duchu, neboť jim patří nebeské království. Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou za úděl zemi.

Blahoslavení, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení milosrdní, neboť jim se dostane milosrdenství. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha. Blahoslavení tvůrčové pokoje, neboť oni budou nazváni 'Boží děti'. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jim patří nebeské království. Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně proklínat, pronásledovat a vyhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť vás čeká v nebi velká odměna. Tak přece pronásledovali proroky, kteří byli před vámi. “

Bratři a sestry, milý sbore, i když blahoslavenství patří mezi nejznámější texty, přece se k nim vždy znovu vracíme, protože je v nich něco, co nelze ztratit ze zřetele: Pán do nich shrnul, co je v Božích očích perspektivní, k čemu Bůh člověku gratuluje. Pán Ježíš netvrdí, že chudoba, pláč nebo pronásledování není bolest, ale rozkoš. On přišel říci, že navzdory bolesti je situace určitých lidí nadějná. Že se jejich bída nebude stále jen prohlubovat, že si nemusí zoufat, ale mohou poznat, že Boží blahovůle jim otevírá slávu.

Z Matoušova podání je zřejmé, že Ježíš tu mluví ke dvěma okruhům posluchačů. Blahoslavenství jsou v první řadě zjevením Božího pohledu na životní orientaci pro nás, kdo Krista následujeme. Mají však proniknout i ven k lidem, kteří sice něco o Bohu vědí, ale zatím stojí mimo kruh Ježíšových následovníků; pro ně se mají stát manifestem toho, co Ježíš přináší.

První Boží gratulaci Pán Ježíš adresuje chudým v duchu. V tehdejší i dnešní světě patří gratulace bohatým, protože oni na všechno mají. Díky svým penězům mohou ovlivnit svět, ve kterém žijí, mohou se vyhnout mnoha nepříjemnostem, pojistit se, zabezpečit si pohodlný život a dopřát si, co je napadne. Nemusí se lopotit, jejich peníze, šikovně investovány, dělají další peníze. Nemusí se nikoho o nic doprošovat, naopak, mnoho lidí je závislých na nich. Ale chudoby se svět bojí, jelikož ona znamená nedostatek, závislost, bezmoc. Kdo je chudý, je slabý, a svět přece patří silným. Pán Ježíš však negratuluje silným a bohatým, ale těm, kdo patří k chudým. Negratuluje však člověku k jakékoli chudobě: ví totiž dobře, že existuje i chudoba silně neblahoslavená, v níž člověk sice nic nemá, ale smýšlí stejně

hmotařsky jako bohatí, je plný závisti a nenávisti vůči úspěšnějším, Boha obžalovává, že je nespravedlivý, když jiné nechal zbohatnout, a jeho ne, když jiným dal možnosti a zdraví, a jemu ne. A takové smýšlení je stejně uzavřené evangeliu jako sebejistota blažených majících. Pán Ježíš dobře věděl, proč řekl blahoslavení 'chudí v duchu', nebo přesněji chudí duchu, chudí pro ducha. On nebyl tak bláhový jako Marx, aby si myslel, že chudoba sama dělá člověka lepším, že dělnická třída je méně sobecká než buržoazie. Dokonce se neztotožnil ani s těmi, kdo se nechtěli „ušpinit“ hmotným bohatstvím a hromadili jen statky intelektuální nebo náboženské. Neboť i ti chtějí být sami sobě spasiteli a naději vkládají do svých výkonů a výdobytků, byť nehmotných.

Boží gratulaci vyslovil Ježíš až těm, kdo vedeni Duchem svatým nebudují vlastní pozici, ale zůstávají jako děti – maličcí, zranitelní, závislí, odkázaní na milost Boží i na dobrou vůli jiných lidí. Ti sice v tomto světě budou za blázny a často budou žít velmi nepohodlný život, ale uchovali si jednu podstatnou vlastnost, jež jim dovolí získat podíl na věku Božího kralování - totiž umění nechat se obdarovat, nechat si posloužit. Tito lidé nic nepovažují za samozřejmost, na niž mají nezadatelné právo, protože si ji zaplatili, ale i ty hmotné prostředky k životu vnímají jako Boží dar, projev Boží lásky. Řečeno slovy proroka – oni se neutíkají k sobě, ale k Hospodinovu jménu. Oni žijí nadějí na dar Boží milosti, a proto jej dostanou. Naopak ten, kdo se pyšně balamutí a říká: bohatý jsem, zbohatl jsem a nikoho nepotřebuji, nemůže dostat nic a zůstane ubohý, bědný a nuzný, slepý a nahý. Takže Pán Ježíš gratuluje všem, kdo se nezajímají, neboť se upínají k Bohu a jeho lásku považují za dostatečnou záruku svého života. Vůbec ho při tom nezajímá, kolik mají v peněžence a kolik si toho odepřou. Hledí k srdci, najde-li tam pokoru dětí před nebeským Otcem. S těmi, u nichž ji nalezne, chce sdílet nové nebe a novou zemi, neposkvřenou hříchem.

V tomto směru pokračuje třetí blahoslavenství, v němž Pán gratuluje tichým a říká, že oni dostanou za úděl zemi. Tiší jsou totiž právě ti, kdo mají v srdci pokoru před Bohem, kdo se odevzdávají do jeho milostivých rukou, a proto se neprosazují ostrými lokty; pro ně je první věcí udržování neporušeného vztahu k Bohu, naslouchání

Božímu Slovu, připravenost k Boží službě. Heslem tichých je: Ne mocí ani silou, ale Duchem mým. Oni nepovažují za nutné každému vnutit svoji pravdu, nepovažují za důležité se zviditelňovat a vyboxovávat si prostor ve světských strkanicích. Oni žijí s Bohem a nechávají žít. Nechávají na svém Bohu, kolik prostoru jim vyhradí. A právě těm Pán Ježíš slibuje, že se stanou věčnými dědici celé země. Bůh zemi nedá těm, kdo si ji dnes sebevědomě parcelují, kdo se na ní roztahují a je jim jedno, co zbude na druhé. Ti ji naopak navždy ztratí. On ji připravil těm, kdo na ní dnes umí žít jako hosté a příchozí. Připravil ji jako dědický podíl těm, kdo jsou duchovními dětmi poutníků Abrahama a Sára a nežehrají na to. Apoštol Pavel to později vyjádřil slovy: Nic nemáme, a přece nám patří vše. Vše, nebeské království i země. To může být povzbuzením nám, dnešním českým křesťanům. Nemusí nám být líto, že nemáme žádný velký vliv na věci veřejné. K Božím paradoxům patří, že když si církve hrála na pana domácího v celé Evropě, tak se jí toto zaslíbení netýkalo. Ale týká se církve, která putuje a spoléhá na moc svého Pána, a přitom nemá ani tolik práv jako obyčejný spolek.

Druhá gratulace patří plačícím. Zarámování oběma zmíněnými blahoslavenstvími dává tušit, že asi jde o pláč před Hospodinem. Také známe neblahoslavený pláč, co uzavírá člověku možnost být potěšen. Když někdo brečí ze vzteku, že není po jeho, nebo i když někdo někoho ztratil a celý další život tráví jen výčitkami, jak mu to mohl Pán Bůh udělat, tak to jistě není postoj, ke kterému by Bůh mohl gratulovat. Ale obecně se dá říci, že plačící jsou ti, kterých se dotklo, že tento svět není rájem. Když je tu Ježíš, nevede toto poznání k otrávenosti životem, ale může být počátkem cesty k hlubší radosti, kterou právě on přináší. Ve světě je ideálem stále se šťastně smát, nic bolestného neprožít a nic si nepřipouštět. Jenže člověk, který si nic nepřipouští, je povrchní a přispívá k tomu, aby tento svět byl dokonalým peklem. A takové nás Bůh nechce. Když vám někdo bude tvrdit, že pravý křesťan nemůže trpět, nemůže být nemocný, nemůže prožívat tragické události, tak mu ukažte prstem na toto blahoslavenství. U Boha je to jinak: kdo prožívá utrpení a zkoušky, ten v nich dostává šanci stát se hlubším člověkem, zrevidovat svůj žebříček hodnot a poznat Boží věrnost, která pozdvihuje, vysvobozuje

a dává nový začátek. Kdo zblízka poznává smrt, ten může slyšet i evangelium, že pro Ježíšův kříž a vzkříšení smrt není to poslední a že ti, kdo zesnuli v Kristu, nezahynuli. Kdo velmi ostře pocítil, že tento svět není rájem, ten může přijmout jako radostnou zvěst, že Ježíš přemohl smrt a že obnova ráje už započala. Tomu, kdo pláče s plačícími, jimž se přihodilo nějaké neštěstí, tomu je možno dvojnásob gratulovat, jelikož v něm jedná Kristův Duch lásky a platí pro něho i páté blahoslavenství: Blahoslavení milosrdní, neboť se jim dostane milosrdenství. Ten, kdo dovede plakat nad tím, co je zlé a z čeho se ostatní ve své hlouposti třeba ještě radují, také není blázen, který si jen zbytečně otravuje život. Kristovi lidé pláčí, když ostatní halasně vítají vypovězení války, čistky, nástup diktátorů. Církev pláče, když ostatní odmítají Krista a umlčují jeho Slovo. Bůh jí v té chvíli gratuluje, že sdílí jeho lásku k padlému stvoření. A dává jí radost, kterou jí nikdo nemůže vzít: radost z přítomného Pána, který je silnější než všichni ti duchové nesvatí, kterým její okolí tleská.

A tím přicházíme ke čtvrté Boží gratulaci: Blahoslavení, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Bůh nepohrdá těmi, kdo prahnou po lepším řádu světa, v němž by se každému dostalo, co jeho jest. Stojí při těch, jimž chybí spravedlnost stejně jako chléb a voda, je s těmi, kdo se trápí nad lidskou nezodpovědností, nad stále novými formami útlaku a otroctví, nad rabováním přírody. V jeho očích to nejsou zavrženíhodní blázni. Naopak, za bláznovství on považuje, když se člověku líbí ve stávajícím neřádu. Těm, jimž se v něm nelíbí, gratuluje, protože udělali první krok k tomu, aby se otevřeli novému řádu lásky, který on v Kristu přináší. On poslal svého Syna, protože chce nasytit každou palčivou touhu po spravedlnosti. Nový, dokonalý řád založil v jeho vítězství nad hříchem. Tedy mnohem hlouběji, než ho může založit lidská revoluce. Již dnes jím spravuje Kristovu církev a jednou jej Bůh prosadí dokonale – v den, kdy bude Ježíš jako Pán soudit živé i mrtvé. Církev už dnes ví, že každá touha po spravedlnosti bude ukojena právě v Kristu. Pán církve však blahoslaví ty, kdo se znepokojují stavem světa a snaží se již dnes léčit prostředkováním Krista všechny nemoci dnešního světa. Povzbuzuje nás, své následovníky a následovnice, že

to má smysl. Ale zároveň z nás nechce mít tvrdé jedince, kteří neznají slitování.

O tom mluví další blahoslavenství: Blahoslavení milosrdní, neboť jim se dostane milosrdenství. Podle světa je dobré neznat slitování s lidmi na dně, vždy tvrdě vymáhat, nač mám nárok, či aspoň teoreticky tvrdě jít po těch, kdo něco dluží, kdo se provinili. Podle Boha ne. On obnovil svět láskou a odpuštěním. A proto gratuluje těm, kdo umí přijímat a odpouštět. Přijímat hladové, nemocné, uprchlíky a jinak potřebné, odpouštět vězňům nebo lidem, kteří zranili, zklamali důvěru. On v Kristu nedolomí nalomenou třtinu, a proto gratuluje těm, kdo lidi na dně nedorazí, ale pozdvihnou. Oni se totiž stávají jeho obrazy, prostředníky jeho nového života. A jim se dostane milosrdenství. Pán tu netvrdí, že nám naše milosrdenství oplatí lidé. Spíš chce říci, že když dáváme dál jeho milost, bude ji on mít pro nás. Ne proto, že vyměňuje něco za něco, ale proto, že jsme pochopili dosah jeho evangelia.

Na to navazuje předposlední blahoslavenství: Blahoslavení tvůrčové pokoje, neboť oni budou nazváni Boží děti. Neboť pokoj se tvoří právě smířením, odpuštěním, milosrdenstvím. Kdo Boží mocí překonávají předsudky, nenávist či následky hříchu, kdo též vstupují k ustrašeným lidem s Božím ujištěním, že není třeba se bát, protože on je s námi, ti jednají jako Boží jednorozený Syn a těm Otec Pána Ježíše dává důstojnost i moc svých dětí. A to je také velké povzbuzení pro nás, které Pán postavil na svět právě jako zvěstovatele milosti a smíření. Ta služba nás bytostně sjednocuje s Bohem, nyní i navždy.

Bůh dále gratuluje těm, kdo mají čisté, ryzí srdce. Ale kdo je má? V čím srdci není ani troška zla, pokušení, nevěry, sobectví? Takové srdce je jen jedno, a to patří samému Pánu. David o ně v 51. žalmu prosí Boha současně s vyznáním hříchů. Pán tu tedy negratuluje nějakým borcům v rozeznávání dobrého a zlého, nýbrž hříšníkům, kteří dospěli k pokání a nechali si Božím Duchem uklidit ve svém nitru, ve své vůli. Hříšníkům, kteří to Boží uklizení chtějí respektovat a nebrání Bohu v udržování pořádku v sobě. Těm slibuje, že uzří Boha: že poznají Boha v něm, v prostém nazaretském tesaři. A pak také to, že prohlédnou k Boží podstatě, že uvidí Boha tváří v tvář. I toto blahoslavenství je gratulací k pokoře, která nechá Boha jednat. Čisté

srdce je dar; jen tomu, kdo o něj poprosí a přijme jej z Kristových rukou, Bůh otevře a zjeví mu svou pravou podobu.

Poslední gratulace směřuje k pronásledovaným pro spravedlnost a následující komentář ji jasně vztahuje na neoblíbenost církve ve světě kvůli jejímu Pánu. Říká nám, že jsme-li pronásledováni, proklínáni a pomlouváni, nemusíme z toho dělat tragedii. Ano, měli bychom se sebekriticky ptát, zda jsme opravdu pronásledováni pro spravedlnost a ne pro svou nevěrnost evangeliu. A když si to vyjasníme, budiž nám útěchou, že Boží pravda nikdy neměla ve světě na růžích ustláno. Chvilé, kdy Boží pravda strhne zástupy a kazatelé jsou oblíbeni, jsou i v našem národě výjimkou. Pravidlem je, že starého člověka zlobí, když mu někdo nabízí ukřižovaného Spasitele, když ho staví do pozice nic nemajícího hříšníka, když mu mluví do života. A proto používá všeho, aby Boží řeč umlčel. Ale církev, která Boží řeč tlumočí, se nemusí bát žádného nepřátelství, žádných pomluv, protože vede smysluplný zápas. Její Pán ji zná jako věrnou služebnici a neopustí ji. Poslední slovo nebudou mít její a jeho nepřátelé, ale on, který svou nevěstu - církev - uvede do své slávy. Co jí daruje, to nesčíslněkrát převyší vše, co může nabídnout tento věk.

Amen

MODLITBA

Pane Ježíši, děkujeme ti, že hned na počátku vyučování Boží cestě jsi nám svěřil tyto Otcovy gratulace, v nichž je všechno jinak, i za to, že on má pro nás připravenou sílu k blahoslaveným postojům. Dej všemu svému lidu novou odvahu být posledními, jež tvá milost učiní prvními, být nepřijatelnými, jež ty přijímáš, být trpícími, kteří dostávají darem nejhlubší radost, být chudými, kteří mnohé obohacují, a být nezajištěnými, kterým patří vše.

Amen

PÍSEŇ č. 627 Má duše Boha velebí (nebo 472 nebo 62)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš nebeský Otče, děkujeme ti, žes nám ve svém Synu seslal všechny poklady své moudrosti, že jsme v něm mohli poznat tvou velikou lásku i tvou zachraňující moc. Děkujeme, že skrze něho nám pomáhají k dobrému i situace, kterých se lidé děsí. Děkujeme, že nás zmocňuješ svým svatým Duchem, abychom žili ke tvé oslavě, přijímali svůj kříž a dosáhli blahoslaveného dědictví spolu s Kristem. Víme však, že tvá láska patří celému světu, a že jsi stále při díle. Proto tě ve jménu tvého Syna prosíme za všechny, pro něž se stal život příliš těžkým: za uprchlíky, oběti válek, katastrof, za hladové, žíznivé, nemocné a diskriminované, za ty, jimž odešel někdo blízký, i za lidi, kteří žijí bez lásky. Dej, aby ve svém utrpení nezahořkli a nepropadli zoufalství. Buď jejich Zachráncem a Utěшитelem, dej všem obtíženým důstojný život a teplo domova, nech je uvidět v temnotách své světlo a nám ukaž, kde se můžeme stát prostředníky tvé pomoci. Žehnej všem, kdo zmírňují bolest a pomáhají potřebným.

Prosíme též za tento svět, aby v něm přibývalo lidí, kteří vědí, že je tvůj. Aby ti, kdo nikdy neslyšeli tvé evangelium, i ti, kdo slyšeli, ale nevzali je vážně, uslyšeli a uvěřili. Aby se stvoření lkající pod lidským sobectvím dočkalo osvobození skrze tvé děti. Aby lidé prohlédli podvod konzumní propagandy. Aby hřích sobectví, pýchy a nesmiřitelnosti ztrácel půdu pod nohama, neboť je v Kristu poražen. Aby ti, kdo si myslí, že své štěstí musí dosáhnout na úkor druhých, i ti, kdo chtějí svou pravdu šířit ranami po hlavách druhých, byli vyléčeni. Aby lidé, odpovědní za život národů, naslouchali tvému Duchu, a ne duchům nesvatým. Aby Kristův Duch sourozenectví přemáhal vše, co stojí mezi národy. Žehnej své církvi, když se ti vydává za nástroj pokoje. Posiluj ji v lásce, v naději na příchod plnosti tvého království i ve víře, že ty činíš nemožné možným. Dávej jí odvahu být zde poutníci, snášet nepřátelství a zvěstovat tvé evangelium opravdu všem.

A o všechno ostatní tě prosíme slovy, kterým nás naučil tvůj Syn: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Protože svět svou moudrostí nepoznal Boha v jeho moudrém díle, zalíbilo se Bohu spasit ty, kdo věří, bláznovskou zvěstí. Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, ale my kážeme Mesiáše ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé.

Pohled'te, bratři, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ale co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné; neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic – aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem. Vy však jste z moci Boží v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením, jak je psáno: 'Kdo se chlubí, až se chlubí v Pánu'. (1K 1,21-31)

POŽEHNÁNÍ

A Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu, po krátkém utrpení vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný základ. Jemu náleží panství na věky věků. (1Pt 5,10-11) Amen

PÍSEŇ č. 648 Kristus je má síla (nebo 636 nebo 559 nebo 409)

JSME NEZASTUPITELNÍ A NEMŮŽEME SE SKRÝT

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i od Pána našeho Ježíše Krista.

Povstaň, rozjasni se, protože ti vzešlo světlo, vzešla nad tebou Hospodinova sláva. Hle, temnota přikrývá zemi, soumrak národy, ale nad tebou vzejde Hospodin, ukáže se nad tebou jeho sláva. K tvému světlu přijdou pronárody a králové k jasu, jenž nad tebou vzejde. (Iz 60,1-3) Haleluja!

PÍSEŇ č. 166 Pán Bůh je přítomen (nebo 112 nebo 171)

MODLITBA

Hospodine, Bože Abrahamův, Izákův a Jákobův, Bože náš, děkujeme ti, že ses poslal svého Syna Ježíše jako světlo na svět, aby nikdo, kdo v něho věří, nezůstal ve tmě. Děkujeme, že on nám zjevil, co je blahoslavené, a to nejen slovy, ale každým svým hnutím, až po smrt na kříži a slavné zmrtvýchvstání. Nechtěl zůstat jediným blahoslaveným, ale pracoval o to, abychom i my lidé mohli volit to, co má před tebou cenu a k čemu nám pográtuluješ. Pane, velmi nás překvapuje, když se od tvého jednorozeného Syna dozvídáme, že k ochraně světa proti jeho zkažení potřebuješ také nás! Nás hříšné, nehotové, klopýtající, chybující, couvající! A přece, ty ses rozhodl dát nám slávu údů těla Kristova. Rozhodl ses, že skrze společenství s tvým Synem v nás rozsvítíš světlo svého království, určené celému světu. Rozhodl ses, že to budou právě naše nohy, naše ruce, naše oči, naše ústa, jimiž chceš prostředkovat světu záchranu a podněcovat lidi ke tvé oslavě.

Říkáš nám, že jsme-li tvoji, nemůžeme se ve světě skrýt. Prosíme, odpusť nám naše stálé bláhové pokusy být Kristovi, aby nikdo nevěděl. Odpusť nám, že tvé světlo stavíme pod nádobu, a ne na svícen. Odpusť, že jsme často solí neslanou, protože nebereme dost

vážně to nové, do čeho jsi nás postavil. Prosíme, měj s námi ještě trpělivost a neodhazuj nás ven k lidskému pošlapání. Utkej se vítězně s našimi komplexy, s našimi strachy o sebe, s naší nedůvěrou ve tvou moc i s naší pohodlností. Dej, ať i náš svědecký život září ke tvé větší slávě i k užtku mnohým. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšme dva oddíly z Písma svatého: z Proroctví Izajáše, z kapitoly 58., verše 6. až 12. A z Prvního listu apoštola Pavla Korintským, z kapitoly 2., verše 1. až 5:

Zdali půst, který já schvaluji, není toto: Rozevřít okovy svévole, rozvázat jha, dát ujařmeným volnost...

Ani já, bratři, když jsem přišel k vám, nepřišel jsem vám hlásat Boží tajemství nadnesenými slovy...

PÍSEŇ č. 672 Dej nám moudrost, odvahu (nebo 420 nebo 442)

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou Ježíšova slova z jeho Kázání na hoře, zapsaná v Evangeliiu podle Matouše, v kapitole 5., ve verších 13. až 16.:

Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.

Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.

Bratři a sestry, milý sbore, na počátku této kapitoly stojí, že Ježíš uviděl zástupy, a proto si udělal katedru z hory, obklopil se učedníky a vyučoval je za účasti veřejnosti. Své vyučování pak Ježíš zahájil osmerým blahoslavenstvím, osmerým objasněním, k čemu Bůh

člověku gratuluje a proč. (Ta Boží gratulace směřuje k chudým v duchu, plačícím, tichým, hladovějícím a žíznícím po spravedlnosti, milosrdným, lidem čistého srdce, tvůrcům pokoje a pronásledovaným pro spravedlnost.) Pán tu napořád jmenuje postavení, ke kterým si lidé negratulují, jelikož nejsou pro člověka nijak přitažlivá. Ano, být ve světě v takových postaveních, to dokonce dost bolí. Ale Pán Ježíš ukazuje, že to není bolest marná: ona má smysl, vede k dobrému cíli. Ona není tím posledním, nýbrž jen přechodným jevem na cestě, která končí v Boží blízkosti a v účasti na tom dokonalém, co Bůh připravil. Lidem, kteří se rozhodli vzít ona blahoslavenství vážně a stát při Kristu Ježíši, i když to nejednou znamená být v tomto světě vyvržencem, těm jsou pak řečena slova, nad jejichž vahou se tají dech: Vy jste sůl země, vy jste světlo světa.

Pán řekl *vy jste*, a tedy to platí společenství jeho následovníků jako celku. Nikdo z nás lidí nemůže říci: „Já jsem to světlo, a ti ostatní jsou tmou.“ Slova Já jsem světlo patří do úst výhradně Pánu Ježíši. My všichni ostatní jsme sůl a světlo, tvoříme-li společenství kolem Ježíše. Ta slanost a svítivost se z Pána Ježíše přenáší na jeho sbor, v němž on panuje, na společenství, kde je slyšet jeho evangelium, kde společně hledáme jeho vůli, kde všichni máme nějaký dar jeho Ducha. CÍRKEV, sbor, je tím Kristovým tělem, skrze něž on jedná s tímto světem a kde může uplatňovat zákony svého království.

A právě těm Pán říká: Vy jste sůl země, vy jste světlo světa. Ne vy buďte, ani ne vy se jednou stanete, ale *vy jste*. Jako by řekl: „Stvořil jsem vás tak, patří to k vaší nové podstatě, můžete s tím počítat jako s hotovou věcí.“ Už spojení s Ježíšem v učednickém vztahu, už to, že vás vyvolil ze světa a povolal ke své službě, už to z vás činí sůl a světlo. On s tím nečeká, až budete dokonalí a bez hříchu. On skrze vás solí a svítí už teď, hned, jakmile se k vám dotloukl, hned jak jste mu otevřeli, hned jak jste se shromáždili v učednický kruh kolem jeho katedry. Každý sbor - tedy i ten náš - má funkci soli a světla od chvíle, kdy vznikl; od chvíle, kdy byl napojen na Ježíšův život skrze živé Slovo Boží, od chvíle, kdy byl sebrán ze světa, aby už nebyl světem. Funkce soli a světla je mu darována, nemusí se do ní teprve sám pracně stylizovat. Navíc je sboru ta funkce darována navzdory tomu, že je nehotový, že je na cestě, že stále hledá a učí se chybami. Jeho Pán už

totiž učinil ony základní kroky k tomu, aby sbor byl schopen tuto svou funkci plnit. Očistil jej od hříchu a stále jej naplňuje novým Božím obsahem, ano, přebývá v něm svým Duchem.

Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. Sůl země je podivné spojení, vždyť sůl přece do země nepatří, činí ji neúrodnou. Ale sůl také konzervuje. Všichni Ježíšovi tehdejší posluchači znali slanečky a další masné a zeleninové polokonzervy, vyrobené nakládáním do solného roztoku. Takže mohli pochopit: Jako maso potřebuje sůl, aby se uchovalo a nepodlehlo do týdne zkáze, tak i země potřebuje sbor Ježíšových učedníků, aby se uchovala a nepodlehla zkáze. I tento sbor je prostředkem, jenž brání silám rozkladu v jejich zhoubném díle a uchovává Boží řád. Církev má prostoupit celou zemi až do posledních končin proto, aby země nezemřela na své bláznovství a byla zachráněna. Ať si svět myslí o církvi cokoli, ať ji tisíckrát označuje za nechutnou, nestravitelnou, odpornou, či dokonce škodlivou, nic to nemění na tom, že právě ona má v sobě jedinečnou moc bránit smrti v jejím postupu. Právě jen jí bylo svěřeno evangelium, moc ke spasení každému, kdo věří. Právě jen evangelium je Slovo, které působí, že se lidi nepožerou, ale mohou se mít rádi, ač jsou různí. Právě evangelium působí, že si lidé umí navzájem sloužit. Právě evangelium působí, že vítězí odpuštění, a ne msta, oběť, a ne sobectví, že dochází k dorozumění, kde byl nepřekonatelný odpor, že se rýsuje naděje, kde bylo jen zoufalství. Právě tam, kde se zvěstuje ukřižovaný a vzkříšený Spasitel, je smrt zbavována pozic, jež si ukradla, a je zakládán život, který už nepodléhá její moci. Právě tam, kde se zvěstuje spása v Kristu, jsou jednotlivé osoby, rodiny, obce i celé národy vtahovány zpět do dobrého Božího řádu, do prvotní harmonie. Mindráky a nářky nad tím, že nemáme světu co dát, nejsou u nás vůbec na místě. Pán nám pro něj přece dal evangelium o přemožení smrti. Dal nám svého Ducha, jediný lék, který se vypořádá opravdu se všemi zárodky chorob a neřádů, jedinou moc, pod jejímž panstvím bude vlk pobývat s beránkem a levhart s kůzlem odpočívat. Můžeme tedy světu nabídnout to jediné, co zvrátí jeho katastrofický rozjezd: moc k obnově a k životu. Stojí za to si tohoto bohatství a této šance hledět. Stojí za to ten poklad opatrovat a

promýšlet a stále znovu překládat pro lidi naší doby. Překládat do jejich výraziva, myšlení, cítění i do jejich uměleckého výrazu. Evangelium nemusí soutěžit se světem v efektnosti obalu. Stačí, když z něho jakožto lidé 21. století uděláme věc žhavě současnou – nejen novou interpretací, ale také tím, že ho necháme v sobě a mezi sebou platit. A to obojí můžeme.

Ale co se stane, když pozbudeme své slanosti, když z nás jedinečný poklad evangelia vyprchá jako slanost z palestinské soli, smíšené s jakousi vápenatou horninou? Co když církev „pozbuďte chuť“ či „stane se pošetilou“ (jak můžeme přeložit z řečtiny)? Pak už nemá odkud se nakonzervovat, aby nepodlehla zkáze. Když ztratí sůl evangelia a je v ní slyšet už jen hlasy po způsobu tohoto světa, tak se stane odpadkem. Když od nás už lidé světa neuslyší znepokojivé svědectví, že to jde jinak, když u nás už neuvidí stavbu na jiném základě, než mají sami, když u nás už nepotkají úctu k jiným hodnotám a spoléhání na jinou moc, tak se staneme terčem jejich pohrdání. A budeme si tím sami vinni. V průběhu dějin se to už mnohokrát církvi stalo. Např. v době osvícenské. Tehdy tzv. lidové církve zapoměly na kříž i na vzkříšení. Z kazatelen zněly pošetilé řeči o lidské dobrotě, o pokroku, o mravním úsilí, o vývoji k lepšímu... a výsledek? Celé národy si začaly myslet, že se bez církve obejdou. A tyto evropské národy, neprosolené evangeliem, v dalších stoletích propadly nejhorším démonským –ismům. Chceme-li také, aby si naši současníci dál mysleli, že jsme zbyteční, a bez zábran propadali nejhorším svodům, je na to zaručený recept: Opakujme jim totéž, co slyší jinde: ty sice inteligentně znějící, ale bezmocné řeči o demokracii jako všeléku na problémy světové politiky, o budování multikulturní společnosti, o jednotné frontě všech slušných lidí proti terorismu, o strategiích hospodářského růstu, který zajistí rozmach všeho ostatního, atd. Nestavme před ně moc Kristova kříže a vzkříšení, moc milosti, moc ke smíření a novému životu. Nemluvme o darovanosti života a všeho dobrého, o vděčnosti, o umění přijímat obdarování Boží, a tím i jedni druhé. Určitě se nám tak podaří si vysloužit dokonalé pohrdání. Naopak, když nebudeme znát mezi lidmi nic jiného než Ježíše Krista, a to toho ukřížovaného, budou nás muset respektovat pro vnitřní moc, jež se skrze nás bude projevovat. Pak budeme moci říkat něco i o

demokracii a lidskosti - totiž to, že každá pravá demokracie a lidskost má svůj základ v evangeliu, že úspěch demokracie je dán tím, nakolik je zároveň theokracií, vládou Boha Bible v lidských srdcích. Může se stát, že budeme nepřijatelní, že budeme dráždit. Ale zůstaneme právi evangeliu a budeme při tom, jak smrt ustupuje a Boží život se šíří.

Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tento druhý obraz se staví hlavně proti pokušení tajného křesťanství. S životem z Krista se ukrýt, utajit svou příslušnost k tomuto Pánu? Ne, to nejde. Když on nás vytáhl ze světa, jsme jako město na vysokém kopci. Odevšad je na nás vidět. Každému hned padneme do oka. Co jiní mají jako soukromé, skryté, intimní, to je v našem případě veřejné - život našich rodin, způsob naší obživy, naše záliby a vyplňování volného času. Všechno to je také výkladní skříní Kristova evangelia. Na tom nelze nic změnit. Tu pozornost na nás soustředil Pán sám. On to zařídil tím, co s námi učinil. Jsme světlo, doslova lampa světa. Když se rozsvítila taková olejová lampa a pověsila na stojan, tak osvětila značný prostor, i když nevýrazně. V celé místnosti však bylo znát, že světlo je v provozu. Strčit světla pod nádobu směli v Bibli jen Gedeonovi bojovníci, a ti se nechystali v míru mezi lidí, ale na noční přepad, který měl k smrti vyděsit nepřátelskou armádu. My ovšem nejdeme nikoho zastrašovat, naše světlo má svítit stále. Nemáme nový život z Krista proto, abychom jej ukryli před nezasvěcenými a užívali si jej v těchto zdech či doma, kde nás chápou stejně smýšlející. Nový život z Krista je lampa světa - má tedy být na očích všem. Má to být život svědků, těch, kdo něco bytostně okusili a nyní k tomu zvou. Pán nemá jiná těla, jiná ústa, jiné životy k tomu, aby šířil světlo v tomto světě, než ty, které patří jeho lidu. Také naše těla, naše ústa, naše životy jsou životy Kristových lidí, jimiž chce Pán šířit své světlo v tomto světě. I když se nepovažujeme za jedinou pravou Kristovou reprezentaci, nemělo by nám to poskytovat falešné alibi. Ano, jsou zde i jiní kristovci, my nejsme celé světlo, ale jen jedna barva duhy. To však neznamená, že na nás vlastně nezáleží. Není pravda, že my jako menšinová církev to stejně nevytrhneme. Určité poklady spravuje pouze Českobratrská církev evangelická. Souhrnně se dají nazvat víra přemýšlivá, vzdělaná, hledající porozumění.

Zavřeme-li se do své tajně evangelické tišinky a nebudeme-li kristovci veřejně na každém kroku, tak tento okres přijde o tu část světla, již Pán obdařil právě evangelíky. Ale to si náš Pán rozhodně nepřeje, on tu chce mít celou duhu. Nemusíme se bát, že už nám neslouží zdraví, či že nejsme dost obdarováni a nebudeme umět Kristovy poklady předat, že nám dojde dech, aniž si nás lidé vůbec všimnou. Vždyť světlo v nás živí sám Pán nebe i země.

Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích. To, co svítí, čeho si lidé všimnou, jsou předně naše skutky. Lidé na nás musí něco pozoruhodného vidět. Musí uvidět, jak podmanění Kristem děláme všelijaké nesamozřejmé věci. Jak si uděláme čas, i když z toho nic nemáme. Jak se snažíme pochopit člověka, i když nás první setkání šokovalo. Jak sloužíme, i když nemusíme. Jak neoplácíme zlým za zlé. Jak z nás cosi září, i když po lidsku viděno nemáme proč mít dobrou náladu. Lidé by měli na nás vidět to, o čem jsme četli z Izajášova proroctví - život těch, kdo lámou jha, ruší svázanosti, mají srdce pro potřebné. Pak na nás uvidí i požehnání těch, kdo spolupracují s Bohem Vysvoboditelem. Když lidi kolem nás zaujme, co děláme, pak budou také poslouchat, co o tom říkáme. Vždy musíme nakonec dodat slovní svědectví, komentovat své skutky. Máme to dnes těžší o to, že si nikdo nevidí souvislost mezi slovy evangelík, evangelium, Ježíš Kristus. Nikdo neví, že v církvi jde o Ježíše. A proto je lépe mluvit o lásce k Ježíši než o své konfesi. Vždy musíme ukázat nad sebe. Nesvítime totiž, abychom vynikli, ale aby lidé oslavovali našeho nebeského Otce. Když vás druzí chválí, jak jste hodní, nenechávejte to tak. Poopravte je, že hodní nejste vy, že hodný a dobrý je pouze Pán, který nám velí. Neboť chvála a sláva musí dojít až na tu správnou adresu, až do rukou Božích. Všechno naše dobré konání i všechno naše svědčení slovem má jediný účel - aby si lidé přivlastnili poznání, že Bůh je dobrý, aby se s ním spojili v jednotu, aby s ním byli živí a oslavovali jej tak, jak si zaslouží.

Amen

MODLITBA

Pane Ježíši, děkujeme ti, že nás nenecháváš v tomto světě s prázdnýma rukama, ale naplňuješ nás svým Duchem, děláš si v nás příbytek, tvoříš v nás všechno nové a svěčuješ nám své Slovo. Děkujeme, že máme čím svítit, když žijeme s tebou. Prosíme, ukazuj nám to, když v nás převládá strach, ostych, pohodlnost, únava z nezdarů. Posiluj naši vychládající lásku a slabou naději, pomáhej naší nedověře, abychom skutky i slovy ukazovali lidem na tvého i našeho Otce, napojovali je na jeho zachraňující moc a pomáhali tak rozhojnit díkůvzdání a oslavu, směřující k němu. Amen

PÍSEŇ č. 473 Vezmi, Pane, život můj (nebo 423 nebo 426)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš nebeský Otče, děkujeme ti za to, že tvá láska patří celému světu. Prosíme tě za všechna společenství Kristova lidu v tomto kraji, v naší vlasti i jinde ve světě, aby ve světě žila jako Kristova a tvá vyslanectví a neuzavírala se před těmi, kdo tě neznají. Aby se nedala zastrašit nenávistí či otrávit nepochopením a lhostejností. Prosíme, nehleď na viny těch, kdo nosí tvé jméno, ale pro oběť svého Syna jim odpouštěj a oslavuj se skrze ně. Dávej jim plný, požehnaný život, který září, i příležitosti ke svědectví a umění oslovit své okolí.

Prosíme tě za ty, kdo považují tvé evangelium za nesmyslnou báchorku: za ty, kdo křesťanské svědectví neslyšeli, za matrikové členy všech církví i za ty, kdo byli v církvi zraněni a zatvrdili se. Přemoz je svou mocí a přidej nám je jako bratry a sestry.

Prosíme tě také za ty, jimž zakrývá tvé světlo lidský hřích nebo velké trápení: Za oběti válek, katastrof, za lidi vyhnané z domovů, nemocné, za hladovějící, nezaměstnané, vyvržené, opuštěné, za děti, kterým chybí láska rodičů, a za rodiče, jimž chybí úcta a blízkost jejich

dětí. Dej i jim všem někoho, kdo prozáří jejich život světlem tvé lásky. Ukaž nám, kde ti přitom můžeme posloužit my.

Prosíme tě za manželství a rodiny, aby je nerozbíjelo sobectví, pocity křivdy a nedostatek času, ale aby je tvůj Duch posiloval ke vzájemné lásce, porozumění, odpuštění a oběti.

Prosíme tě za politické a ekonomické struktury tohoto světa, aby nebyly kruté a nespravedlivé, ale pronikal do nich Duch tvé lásky. Žehnej těm, kdo se pokouší je proměnit evangeliem a bojují tak za důstojný život těch nejzranitelnějších i za zachování stvoření.

A za vše ostatní prosíme slovy, jimž nás naučil tvůj Syn: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Vy jste „rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu“, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. Kdysi jste „vůbec nebyli lid“, nyní však jste lid Boží; pro vás „nebylo slitování“, ale nyní jste došli slitování. (1Pt 2,9-10)

POŽEHNÁNÍ

Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podírat pravici své spravedlnosti. Amen

PÍSEŇ č. 489 Tvé požehnání, dobrý Otče (nebo 679 nebo 443)

NEPŘIZPŮSOBUJTE SE TOMUTO VĚKU

VSTUPNÍ SLOVA

Kdo se narodil z Boha, přemáhá svět. A to vítězství, které přemohlo svět, je naše víra. (1J 5,4-5) Amen

PÍSEŇ č. 189 Hrad přepevný je Pán Bůh náš

MODLITBA

Děkujeme ti, Bože náš, že sis nás vyvolil, abychom byli tvým svatým, odděleným lidem, královským kněžstvem. Děkujeme, že jsi nás vykoupil z moci temnosti a uvedl jsi nás do podivuhodného světla. Chválíme tě a oslavujeme, že ses k nám sklonil v našem ponížení, že jsi nás obnovil, utvrdil, posílil a postavil na pevný základ v Kristu. Ničím jsme si nezasloužili tvé slitování a ty jsi z nás učinil své královské děti. Skrze Ježíše Krista jsi nás vysvobodil od zlého, od hříchu a od smrti. Nic v tomto světě nás nemůže uspokojit více než tvoje láska a dobrota.

Proto přicházíme i dnes k tobě v naději, že se opět smiluješ, že na nás pohlédneš milostivě, sešleš své slovo a Duchem svatým nám je vstípiš do srdce. O to tě prosíme a na tvé slovo toužebně očekáváme.
Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je zapsáno v Prvním listu Petrově, v kapitole 2., od verše 1. do 17.:

Odhod'te tedy všechnu špatnost, každou lest, přetvářku, závist, jakékoli pomlouvání...

PÍSEŇ č. 440 Ozvi se, Pane můj

KÁZÁNÍ

Základ kázání je z Listu apoštola Pavla Římanům, kde ve 12. kapitole ve verši 2. čteme:

A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.

A nepřizpůsobujte se tomuto věku. O co v této výzvě jde a o co tu nejde? Co je přizpůsobování se tomuto věku a co není? Možná, že jako první někoho napadne, zvláště ty starší z nás, obraz dnešní (poblázněné) doby. Je to doba uspěchaná, zaměřená na vysokou životní úroveň a spotřebu, doba počítačů a složitých technologií, ale také doba stále více se uvolňující morálky. Pozorujeme ztrátu úcty k autoritám, jsme nuceni poslouchat stále divočejší hudbu, vzrůstá agresivita, lidé nemají úctu už před ničím. „To za našich mladých let nebývalo!“ To říkávame, čím více nám přibývá roků, a leckdo má pocit, jak se do této doby už nehodíme a jak tomu čím dál méně rozumíme. Mládež pak napomínáme, ať se tomu nepřizpůsobují, a vzpomínáme, jak jsme žili kdysi my před třiceti či padesáti lety. To že se žilo jinak a lépe. Ale mládež nás neposlouchá, protože ona žije teď, na začátku 21. století, to je pro ně ten pravý život. (Podobně začnou možná uvažovat i oni sami, až budou za několik desítek let napomínat své děti a vnuky, aby se nepřizpůsobovali své době a žili tak, jako se žilo kdysi v roce 2008.)

Nepřizpůsobujte se tomuto věku. Jestliže pochopíme tu větu v takovéto zúžené perspektivě a uděláme z ní generační problém, pak se dostaneme do začarovaného kruhu, z něhož není východiska. Většinou to tak bývá, že dobu mládí pokládáme za šťastnější než dobu stáří. Psychologové tomu říkají vzpomínkový optimismus. Minulost si idealizujeme a budoucnosti se bojíme.

Znamená však biblická výzva nepřizpůsobovat se tomuto věku, abychom znovu žili jako před padesáti lety? Nebo před sto lety? Nebo kdy vlastně byl ještě ten dobrý věk a kdy začal ten špatný, kterému se nemáme přizpůsobit? Bratři a sestry, jestliže jsme začali uvažovat takto časově, tak jsme apoštola vůbec nepochopili. I kdybychom se – ve

snaze nepřizpůsobit této době – chtěli vrátit třeba až do doby prvotní církve, do doby apoštolovy, i tam by nám právě on sám řekl: Nepřizpůsobujte se tomuto věku. Vždy to napsal právě tenkrát, už v tom prvním století!

Co tedy znamená ten „věk“, kterému se nemáme přizpůsobovat? Když se podíváme do Kralické bible, tak čteme ještě něco jiného: „A nepřipodobňujte se světu tomuto.“ Tak tedy věku nebo světu? V původním textu Nového zákona najdeme řecké slovo „aión“. Tento výraz umožňuje obojí překlad: „věk“ i „svět“. A to proto, že „aión“ je označení tak dlouhého časového úseku, jak dlouho trvá svět. Je to čas vyměřený danému světu. Věk světa. Ale nejen tohoto, nýbrž i toho budoucího. Aión může označovat jak věk světa tohoto, tak i věk světa budoucího, totiž Božího království, doslova věčnosti. Apoštol to řekne velmi přesně: „Nepřizpůsobujte se věku **tomuto**“ – tedy věku nynějšímu, který dosud trvá, věku tohoto světa. A je jedno, žijeme-li v době otce Abrahama, ve středověku nebo na začátku 21. století. Celý věk tohoto světa je totiž charakterizován lidským pádem. Odpadnutím od Hospodina. Po celou svou existenci žije tento svět ve vzpouře proti svému Stvořiteli. Jsme porušené stvoření.

Slovo „svět“ má díky tomu v novozákonní mluvě (zejména v janovských spisech) většinou negativní přízvuk. Ostatně cítíme to i my, když něco označíme za světské, tedy bezbožné. V bibli se píše: „Svět všecken ve zlém leží“ (1J 5, 19). Svět se stal doslova říší zla a satan je v Novém zákoně označován jako „vládce tohoto světa“. Ale přišel Kristus a řekl: „Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vyvržen ven“ (Jan 12,31). A v Listu Galatským pak čteme: „Kristus sám sebe vydal za naše hříchy, aby nás vysvobodil z nynějšího zlého věku podle vůle našeho Boha a Otce“ (Ga 1,4). A tak ti, které Kristus vykoupil, už nepatří tomuto světu ani jeho vládci.

Přesně tak uvažuje apoštol Pavel, když napíše *Nepřizpůsobujte se světu tomuto*. Tato výzva předpokládá, že my sami už tomuto světu nepatříme. Kristovou milostí jsme z toho vzbouřeného stvoření vyňati. Byli jsme z něj vykoupeni a stali jsme se novým stvořením v Kristu. Naše občanství, naše domovská příslušnost, je v nebesích. Patříme tomu novému věku.

To má své důsledky. „Protože však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil,“ říká Ježíš, „proto vás svět nenávidí“ (J 15,19). To, že nás svět nenávidí, se nám moc nezamlouvá. To nám vadí. My se přece chceme líbit. A proto se přizpůsobujeme. Nechceme svět dráždit. Nechceme se příliš odlišovat. Nechceme příliš vyčnívat z davu. Jenže tady se ozve zase Jakub, když ve své epištole napíše: „Proradná stvoření! Což nevíte, že přátelství se světem je nepřítelství s Bohem? Kdo tedy chce být přítelem světa, stává se nepřitelem Božím. Či myslíte, že nadarmo je psáno: `Bůh žárlivě touží po duchu, kterého do nás vložil`?“ (Jk 4,4) To je potřeba říct naplno a jasně: Patřit Kristu, být křesťanem, být členem církve a sboru znamená se rozejít se světem. Co to obnáší, říká apoštol Jan ve svém 1. listu, kde tu „oddělenost od světa“ vysvětlí takto: „Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Miluje-li kdo svět, láska Otcova v něm není. Neboť všechno, co je ve světě, po čem dychtí člověk a co chtějí jeho oči a na čem si v životě zakládá, není z Otce, ale ze světa. A svět pomíjí i jeho chtivost; kdo však činí vůli Boží, zůstává na věky.“ (1J 2,15-17)

Nepřizpůsobujte se světu. Jinými slovy: Nebud'te podobní, nebud'te stejní jako tento svět. Bud'te něco docela jiného. Nechtějte s ním ve všem srovnat krok. Mějte odvahu se lišit. Nebojte se plout i proti proudu. Setrvejte v poznané pravdě evangelia a neupravujte ji podle myšlení tohoto světa. Svět až příliš často jako za jeden provaz táhne od Boha pryč. To je trvalá tendence v myšlení světa. Ale my jsme přece byli z tohoto způsobu myšlení a jednání vykoupeni.

Právě na myšlení člověka velice záleží. Přizpůsobování se světu se neprojevuje ani tak ve vnějších věcech, ale spíše nepozorovaně a nenápadně právě ve způsobu uvažování. Ne v oblékání, ne v rozlišování toho, co je moderní, co frčí, a co je naopak tradiční či konzervativní. Tím se to neměří. I staré zvyky mohou být hrubě světské a na druhé straně opravdová zbožnost může mít moderní nátěr. Přizpůsobování světu může být zcela nevědomé, a to tak, že nekontrolovaně ponecháme své myšlení vlivu světa, že si osvojíme jeho způsoby, že se necháme ovlivňovat tím, jak smýšlí lidé bez víry v Boha.

Nemůžeme ze světa odejít. Nemůžeme se ke světu otočit zády. Nemůžeme přebudovat kostel na klášter a uzavřít se v něm jako mniši.

Kristův učedník plní své poslání uprostřed světa. V kontaktu s lidmi, „se všemi národy“. Ale právě proto přitom jako na pevném základě má stát na Ježíši Kristu.

Nyní se, bratři a sestry, posuňme v našem uvažování do druhé poloviny toho verše. Kdyby apoštol pouze upozorňoval, abychom se nepřizpůsobovali světu, a současně neřekl, co tedy místo toho máme dělat, byla by rada polovičatá a možná i zavádějící. Kdo nemá pozitivní motivaci, kdo pouze ví, co se dělat nemá, ten se daleko nedostane. Ten se dokonce nejednou snadno zase vrátí k obrazu tohoto světa, třeba jiným způsobem. Proto apoštol radí: Vy se proměňujte na opačnou stranu. *Proměňujte se obnovou své mysli*. Naše myšlení, ovlivňované světem, je potřebí neustále obnovovat a formovat po vzoru Kristově. Mít vždy znovu obnovenou mysl znamená také mít se na pozoru, abych neupadal do zbožných stereotypů, aby se má víra nestala formální, aby má zbožnost nezabředla do neupřímnosti, abych ve svém uvažování nezačal dělat kompromisy, abych si víru nezačal upravovat podle svého.

Proto apoštol hned dodává: *abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé*. Kdo neobnovuje svou mysl podle Kristova myšlení, ten ztrácí schopnost rozeznávat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé. Pro křesťana je přece rozhodující, co je vůle Boží. Boží vůle je zásadní ukazatel pro naše myšlení, rozhodování i jednání. To je třeba Desatero. Tato přikázání velmi jasně označují hříchy a říkají: Pozor, sem nechod'te, tady číhá zlo. A přesto i pro tato základní Boží přikázání ztrácejí křesťané citlivost, když z nich kolikrát slyší pouze zákaz, co se nesmí. Proto Kristus shrnuje všechny Boží zákon – tedy to, co je dobré, Bohu milé a dokonalé – do dvojpríkázání lásky. Neboť nestačí vědět, co nemám dělat, ale dospět k tomu, co dělat mám. Snadno ztrácíme citlivost pro to, co je skutečně dobré, co dělá Pánu Bohu radost, co je dokonalé, to znamená: v čem se dokonává Boží vůle – a to jsme na nejlepší cestě přizpůsobit se světu.

Proměňujte se obnovou své mysli. Potřebujeme nový a stále obnovovaný způsob myšlení. Aby se v našem jednání skutečně naplňovala Boží vůle. A třeba i v tom, abych nový způsob života neměl jako povinnost, že tak je to správné, ale abych touto kristovskou

cestou šel rád. Něco takového není z nás. K tomu se člověk nedopracuje sám od sebe, ani žádným duchovním cvičením. Takováto obnova je dílem Ducha svatého. Obnovit a každý den znovu obnovovat naši křesťanskou mysl, to je práce Ducha svatého. Však také ta výzva „proměňte se“ je v původním textu v trpném rodě: „budte proměněni, dejte se proměnit“ – a ten vlastní působce té proměny není člověk sám, ale Duch svatý. A on ji skutečně chce konat, a koná. I při nás. Jde jen o to, abychom mu sami nestáli v cestě a jeho působení se nebránili. To je apoštolova výzva pro nás.

Vezmeme-li ji vážně, bude-li zjevnější a markantnější rozdíl mezi těmi, kdo jsou ze světa, a těmi, kdo nejsou ze světa, možná to nebude mít jenom příjemné důsledky. Nebojme se však touto cestou jít. Kristus za to stojí. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, láká mě k sobě svět a chce mě srazit, abych jej ctil a tebe opustil. Stůj při mně, Pane, víš, že nechci zradit, v tobě mám sílu, abych zvítězil. Amen

PÍSEŇ č. 564 Láká mě k sobě svět

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane, přimlouváme se za tento svět. Za svět, který je pod mocí zlého. Prosíme tě, ať v něm vítězí tvoje láska. Ať naše víra přemáhá zlo ve světě.

Modlíme se za místa postižena různými katastrofami. Prosíme, ať se dostane pomoci všem potřebným. Prosíme, abys chránil bezbranné před těmi, kteří by chtěli zneužít neštěstí druhých ke svým nekalým zájmům. Prosíme, abys chránil svět před zhoubnými nemocemi.

Prosíme za všechny nemocné, trpící, strádající. Prosíme za pronásledované křesťany. Za tvé věrné vyznavače, kteří jsou vystaveni posměchu, v zaměstnání i doma v rodině, za děti ve škole i mezi kamarády. Zastaň se jich ty sám.

Prosíme za situace, kdy je pro nás velmi těžké odolat tlaku světa. Dej, ať se vždy pevně držíme tebe. Prosíme, Pane, dej také, ať se světa nestraníme, ale přinášíme všem kolem sebe radostnou zvěst o tobě. Dej, ať si ji neupravujeme podle sebe, ale ať ji zvěstujeme srozumitelně, radostně, přirozeně a laskavě.

Prosíme, Pane, za náš sbor, ať se vždy drží tvého Slova, i kdyby to mělo znamenat potupu mezi lidmi. Dej, ať nikdy nezapřeme víru jen proto, abychom si uchovali postavení a vyhnuli se pomluvám. Chraň nás před nevěrností.

Jako tvůj zvláštní lid voláme k tobě, Otče, slovy tvého Syna:
Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali. Nenávidí-li vás svět, vězte, že mě nenáviděl dříve než vás. Kdybyste náleželi světu, svět by miloval to, co je jeho. Protože však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: Sluha není nad svého pána. Jestliže pronásledovali mne, i vás budou pronásledovat – jestliže mé slovo zachovali, i vaše zachovají. (J 15,17-20)

POŽEHNÁNÍ

A Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu, po krátkém utrpení vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný základ. Jemu náleží panství na věky věků! (1Pt 5,10)
Amen

PÍSEŇ č. 453 Když vycházíme z domu tvého

KDYŽ JE BAAL PORAŽEN

VSTUPNÍ SLOVA

*Plésej Bohu všechna země. Zpívejte žalmy k slávě jména jeho,
ohlašujte slávu a chválu jeho. (Ž 66,1-2) Haleluja!*

PÍSEŇ č. 66 Nuž pojd'te a Bohu plesejte

MODLITBA

Děkujeme ti, Bože, že zůstáváš věrný světu, který jsi stvořil. Chválíme tě za dary, kterými zahrnuješ své stvoření; poznáváme je na každý den. Chválíme tě za to, že jsi svoji věrnost prokázal ve svém Synu ukřižovaném a vzkříšeném. Vyznáváme před tebou, že býváme příliš zaujati sami sebou a svými přáními, zájmy a plány. Nemáme svobodu víry, ale jsme zajatci nekonečných starostí. Stydíme se, že nežijeme jako tvé děti, svobodně a radostně a plni lásky. Tvé Slovo často přehlízíme a býváme lhostejni k trápení svých bližních. Bože, prosíme, odpusť nám naši malou víru, osvobod' nás od naší ustaranosti, dej radost a naději. Když teď budeme poslouchat tvé Slovo, nasyť nás přitom ty sám chlebem života, pro Ježíše Krista, který s tebou a s Duchem svatým žije a vládne od věků až na věky. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je ze Skutků apoštolských, z kapitoly 27., od verše 27. do 38.:

Když jsme byli hnáni po Adriatickém moři již čtrnáctou noc...

PÍSEŇ č. 639 Hned zrána vzdej díky

KÁZÁNÍ

Základem kázání je závěr biblického příběhu o Eliášově zápasu na hoře Karmel, jak je to zapsáno v První knize královské, v 18. kapitole, ve verších 41. až 46.:

Poté řekl Eliáš Achabovi: „Vystup vzhůru, jez a pij, je slyšet hukot deště.“ Achab tedy vystoupil...

Eliáš vybojoval slavné vítězství! - psaly by noviny od Mladé fronty Dnes až po Lidovky o střetu s Baalovými proroky na Karmeli. Eliáš je přemohl, osvobodil zemi od falešného náboženství, které odvádělo od Hospodina. Hospodin přijal na Karmeli Eliášovu oběť, vymyšlené božstvo nehnulo ani prstem, nemohlo. Eliáš se stal pánem situace. Možná by se v tisku objevily i dohady, co teď Eliáš udělá: zajme krále, nastolí teokracii, postaví se do čela země jako nějaký ajatolláh? Nebo uzavře s Achabem kompromis, kdy si rozdělí sféry vlivu, Achab politiku a Eliáš náboženství? Nebo dá dohromady nějakou opoziční smlouvu, vytvoří koalici či povolá na trůn někoho jiného?

Ale Eliášovi nejde o moc, nejde mu o to, aby ovládl armádu či poslaneckou sněmovnu nebo seděl ve vládě. Eliášovi jde o to, aby přivedl lidi i představitele Izraele zpět k Hospodinu. A to se nedá jen triumfálním vítězstvím. Možná na chvíli, když lidé vidí vítěze, ale tím se člověk nezmění, tím se lidské smýšlení a jednání nepromění. Tady je potřebí hlubšího zápasu. Na prvním místě je to zápas o Hospodina, aby Bůh jednal, zasáhl, aby vnášel do světa i srdce člověka víru, která padá jak rosa, aby nastolil spravedlnost a pokoj. – Eliášův zápas o Hospodina a o víru v Božím lidu jde ve třech etapách.

1. Etapa první je navrácení lidu k víře v Hospodina. Když Hospodin přijal Eliášovu oběť, když spadl oheň Hospodinův a pozřel zápalnou oběť i dříví, kameny i prst a vodu z příkopu vypil, lid padl na tvář a volal: „Jen Hospodin je Bůh! Jen Hospodin je Bůh!“ To se to však vyznává, když vidíme před sebou jasný důkaz Hospodinova vítězství; před námi stojí vítězný Eliáš a je nás tady tolik, všichni se sešli. Atmosféra vyznávání Boha by se dala krájet. No krása! To by obrátilo i kamení. Ale jak to bude za pár dní, jak budeme jednat, jak si

na základě tohoto vyznání, že Hospodin je Bůh, budeme počínat dál? Jak to bude, až přijdou problémy, starost o chleba, o lepší plat, nemluvě o tom, když se přilípne na člověka nemoc, přijdou ztráty, třeba i beznaděj? Jak to bude s námi, se mnou?

V Izraeli už tři a půl roku neprší. Hospodin se obrátil zády k lidu, pro jejich nevěru. Jak to bude dál, když není co do úst a lok vody je za osla? Jak se lid zachová, až přijde domů? Vydrží jim jejich vyznání Hospodina, nebo začnou za pár hodin nadávat a Bohu vyčítat a nakonec se pokradmu vrátí tam, kde byli, k poskakování po dvou berličích, z nichž jedna je Baal, který prý zaručuje blahobyť. I když teď Baal prohrál, co kdyby... Eliáš ví, že to s námi lidmi tak chodí, a proto jeho zápas nekončí. Jeho těžší část teprve začíná.

2. Eliáš se obrátí k Achabovi; k tomu Achabovi, který se nechal přesvědčit svojí sidónskou ženou Jezábel, aby v zemi nastolil Baale a jeho proroky; k tomu Achabovi, který nedělal nic, co je dobré v očích Božích; k tomu Achabovi, který Eliáše označuje za svého nepřítele. Právě tomuto Achabovi teď prorok řekne: „Vystup vzhůru, jez a pij, je slyšet hukot deště!“ Achab má slavit vítězství Boží, má se radovat a hodovat před Hospodinem, má se těšit z jeho dobroty a poznávat Boží odpuštění. To zní nepochopitelně. Ve chvíli, kdy má Eliáš moc ho odstranit, právě toto. Ale uvědomme si: Když jdeme ke stolu Páně, když přijímáme chléb a víno, když se radujeme z Božího vítězství velikonočního rána, nejsme tam často jako ten Achab, ten nemožný izraelský král, který všechno zpackal ve vztahu k Bohu i bližním, který neunesl svoji odpovědnost před Bohem? Když stojím u stolu Páně, stojím u stolu toho Pána, který ví, jak na tom jsem, a přesto mne přijímá, odpouští, dává radost a otevírá novou cestu. Radujme se z toho, že to tak je, že u stolu Kristova smíme vždy znovu prožít tu po lidsku nepochopitelnou skutečnost, že nás, že mne Bůh přijímá, odpouští, přibírá do svého vítězství, i když jsem mu spíše škodil než stál při něm, spíše zapíral než vyznával, spíše hledal jinde všelijaké berličky než spolehl na něho.

A překvapí i něco dalšího. Eliáš říká Achabovi: „Jez a pij, je slyšet hukot deště!“ A přitom není slyšet vůbec nic a na obloze ani mráček. A přesto Eliáš posílá Achaba slavit ke stolu Hospodinovu. Vždyť i Ježíš slaví hod Beránka, dává chléb, víno, sám sebe, a ještě

nikde ani náznak toho, že by přicházelo Boží vítězství. Na nebi ani mráček. Spíše nejistota, obavy, strach učedníků. Nebo jak jsme to četli, když Pavel, převážen jako vězeň na lodi do Říma a loď na pokraji katastrofy, zmítaná v bouři, vyzývá námořníky i své dozorce, aby pojedli, protože je to k jejich záchraně. A pak říká něco, co je jen holá naděje a spolehnutí na Boží milosrdenství: „Neboť nikdo z vás nepříjde ani o vlas na hlavě. Když to řekl, vzal chléb, vzdal díky Bohu, lámal jej a začal jíst. Všichni nabyli dobré mysli a pojedli.“ I toto připomíná stůl Páně i ten starozákonní hod Hospodinův. Stůl Páně je opravdu místem odpuštění a milosti, ale také místem mocného zaslíbení záchrany, vysvobození a přicházejícího království Božího. Ještě není nic vidět, kolem třeba zuří nenávisť, nebo se člověku lepí jazyk k patru žízni po pokoji a deptá ho beznaděj, ale už smíme slavit Boží záchranu. Už smíme spolehnout na Boží zaslíbení: „Je slyšet hukot deště.“

Ale Eliáš neslaví. Slaví Achab, slavíme my. Eliáš se modlí. „Vystoupil na vrchol Karmelu, sehnul se k zemi a vtiskl si tvář mezi kolena.“ Hluboká pokora před Bohem a přitom urputný zápas o lid i o Achaba, o jejich víru a záchranu. Eliáš se modlí, aby přšelo. Řekneme, banální věc, ale není to tak. Je to otázka života a smrti. Jednak, aby lidé měli co jíst a vnímali Hospodina jako dárce života, ale také aby na Hospodina lidé spolehli, obnovili svůj vztah k němu a těšili se z jeho milosrdenství. Proto Eliáš tak tvrdě zápasí s hlavou vtisknutou mezi kolena. Epištola Jakubova k tomu říká: „Eliáš byl člověk jako my, a když se naléhavě modlil, aby nepršelo, nepršelo tři a půl roku. A opět se modlil a nebe dalo déšť a země přinesla úrodu.“ A dodává, že „modlitba víry zachrání potřebného“. Modlitba může mít takovou moc, když ji Bůh přijme, vyslyší. Nemysleme si, že modlitba je jen hygiena duše, jakési meditační zklidnění, terapie. To všechno také může být, ale tu je to zápas o bližní, o Boží lid, o jeho budoucnost a záchranu, zápas s Bohem. Jistě, není to samotná modlitba, co zachraňuje, zachraňuje Bůh. A přece jde o to: celou svou bytostí, myslí, srdcem, tělem se obrátit k Hospodinu, spolehnout na něho, na toho, který vysvobozuje. To je modlitba, ve které člověk vztahuje své prázdné, někdy hodně bezmocné i umazané ruce k Bohu. To je modlitba, která prosí za druhé, modlitba bojující.

Eliáš v soustředěném postoji prosí, aby Bůh dal déšť. Sedmkrát pošle svého služebníka, ať se podívá na obzor. Až naposled, posedmé, sděluje Eliášovi, že z moře vystoupil obláček jako lidská dlaň. To Eliášovi stačí. Hospodin promluvil. Můžeme mít naději i tam, kde se zdá, že pro nás není šance, kde jsme ztratili naději. Ve svém selhání, strachu, nemoci, bez výhledu, ve společenských stresech. Můžeme mít naději, protože tu jsou lidé, kteří za nás prosí. Možná to ani nevíme, netušíme. V každém případě modlitba otvírá naději: mráček vystupuje z moře, Bůh se slitoval.

3. V té chvíli nastává zase změna, změna u Eliáše. Boží dění je dynamické. Ze soustředěného modlitebníka se stává vůdce a maratónský běžec. Prikazuje Achabovi, aby dal zapřahat, jinak zmokne. Možná je tu i trochu jízlivosti. Po třech a půl letech sucha, hej, králi, dej bacha, abys nezmokl, zalez raději do kočáru! Začne lijavec a Eliáš běží před Achabem a vede ho. Ne však do hlavního města Samaří, centra baalismu, ale do Jizreele, na místo, kde se Hospodin uctívá. Kam jinam jít ve chvíli, když Hospodin zachránil, než mezi jeho lidi, do kostela, Bohu na oči, poděkovat mu, vzdát mu chválu. Jubilate Deo, oslavuje Hospodina! Amen

MODLITBA

Děkujeme, Pane Bože, že se o nás staráš přes to všechno, jací jsme a jak na tom jsme. Děkujeme, že nám dáváš poznat svoji lásku a odpuštění, mluvíš k nám a zveš nás i ke stolu svého Syna, abychom směli zažít závan tvého království. Amen

PÍSEŇ č. 355 Kristus má v rukou celý svět

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Prosíme, Pane, dej nám svého Ducha, aby nás vedl k jisté víře, odvážnější naději a plnější radosti. Prosíme za lidi pod vládou

všelijakých posedlostí, pýchy a zlých sil; za ty, co pro úspěch a slávu šplhají po zádech jiných a nedbají na tebe a na druhé lidi. Prosíme za ty, které ovládá démonie zášti, chamtivosti nebo závisti. Za ty se přimlouváme, kteří jsou ohroženi silami strachu, beznaděje, nevěry, nemoci a zoufalství. Smiluj se nad všemi, kteří nemají ani domov ani přátele. Veď všechny státy a jejich vlády k úsilí o takové pořádky, aby všichni směli žít v míru. Nechť se uprostřed našeho světa co nejvíc uskutečňuje tvá vůle. Za to společně prosíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Vede se někomu z vás zle? Ať se modlí! Je někdo dobré mysli? Ať zpívá Pánu! Je někdo z vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí a potírají ho olejem ve jménu Páně. Modlitba víry zachrání nemocného, Pán jej pozdvihne, a dopustil-li se hříchu, bude mu odpuštěno. Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého. Eliáš byl člověk jako my, a když se naléhavě modlil, aby nepršelo, nezapršelo v zemi po tři roky a šest měsíců. A opět se modlil, a nebe dalo déšť a země přinesla úrodu. (Jk 5,13-18)

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 685 I když se rozcházíme

DÍKČINĚNÍ

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

Dobrořeč duše má Hospodinu a všechny vnitřnosti mé jménu svatému jeho. Dobrořeč duše má Hospodinu, a nezapomínej se na všechna dobrodiní jeho, kterýž odpouští tobě všechny nepravosti, kterýž uzdravuje všechny nemoci tvé, kterýž vysvobozuje od zahynutí život tvůj, kterýž tě korunuje milosrdenstvím a mnohým slitováním, kterýž nasycuje dobrými věcmi ústa tvá, tak že se obnovuje jako orlice mladost tvá. (Ž 103,1-5) Amen

PÍSEŇ č. 68 Když Bůh v své moci povstane (1-5)

MODLITBA

Panovníče Hospodine, náš Spasiteli! Ty jsi stvořil zemi a celý vesmír tak, aby člověk mohl dobře žít ze všech plodů země a nemusel mít hlad. Dobrou zemi jsi učinil pro člověka. Jen jedno jsi po nás chtěl: abychom se ti cele odevzdali. Vždyť jsi nás stvořil jako své děti. Přiznáváme, že jsme jako marnotratné děti od tebe pyšně odešli a chtěli si žít po svém.

Když nás hledáš a hledíš na nás, nevidíš nás příliš šťastné a spokojené. Neseme při sobě břemeno hříchů a často kazíme zemi a všechny dary, které jsi nám s ní dal. Stojíme před tebou zahanbeni.

Prosíme, otevři naše oči, srdce i mysl. Zaměř náš pohled ke svému Synu Ježíši a dej nám svého svatého Ducha, abychom se odvrátili od zlého a znovu začali žít jako tvůj lid, tvá rodina. Dej, ať k tomu slouží i dnešní shromáždění. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Dnešní první čtení z Písma svatého je zapsáno v Páté knize Mojžíšově, v kapitole 4., od verše 1. do 24.:

Nyní tedy, Izraeli, slyš nařízení a práva, která vás učím dodržovat, abyste zůstali naživu a mohli obsadit zemi, kterou vám dává Hospodin, Bůh vašich otců...

PÍSEŇ č. 613 Oči všech se upírají

KÁZÁNÍ

Základem kázání je 4. kapitola z Páté knihy Mojžíšovy, z níž připomenou ještě 1. verš:

Nyní tedy, Izraeli, slyš nařízení a práva, která vás učím dodržovat, abyste zůstali naživu a mohli obsadit zemi, kterou vám dává Hospodin, Bůh vašich otců.

„Nyní tedy, Izraeli, slyš nařízení a práva, která vás učím dodržovat, abyste zůstali naživu a mohli obsadit zemi, kterou vám dává Hospodin.“ Oním nyní podtrhuje Mojžíš důležitost okamžiku: Boží lid stojí na hranici minulosti a budoucnosti. Za ním jako minulost leží otroctví egyptské, moře Rákosové i poušť. Z Egypta ho Hospodin vyvedl a prováděl pouští. Na Chorébu učinil se svým lidem, s celou onou pospolitostí, smlouvu a dal mu svůj Zákon. Hospodin, Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, nestojí před lidem s prázdnýma rukama, ale jako ten, který pro lid učinil vše důležité a podstatné. Hospodin je Bohem, který vysvobozuje od nepřátel i od zlého v nitru člověka, Hospodin je Bohem, který vytrhuje ze samoty a otevírá radost a potěšení lidského společenství.

To je pohled do minulosti. Hospodin však není jen Bohem toho, co bylo – je i Bohem, v jehož ruce je to, co nastává. Cesta, kterou svůj lid vedl, nebyla putováním v kruhu, ale cestou k cíli, do země Slíbené. To znamená domů. Nový zákon tu mluví o odpočinutí, o Božím království. Tam vede Bůh svůj lid, jednoho každého z nás, a právě to, co už učinil, ono vysvobození z otroctví zlému a hříchu, dává

jistotu, že cesta nekončí ve ztracenu, v bažině či uprostřed kaktusového pole.

Přece se však lid na té cestě zdržel a musel volit mnohou okliku. V předešlých třech kapitolách to Mojžíš nejednou zmínil a připomněl opět svému lidu, že to nebyl Boží omyl nebo slabost, co lid zdrželo, ale nevěra a malomyslnost, reptání a vzdor. Ovoce hříchu, onoho sklonu našeho srdce k pýše nad sebou a neochotou poslechnout to, co Bůh říká. V pokoře to Mojžíš přiznal i na sebe – ani v něm nebylo dostatek důvěry v Boží moc, a proto i na něho se Bůh hněvá. Smíme to slyšet: to, co naši cestu života všelijak zakrucuje, proč bloudíme a naše kroky nejsou přímé – to není, milí přátelé, Boží chyba, to my jsme zhřešili i s otci svými, jak vyznává žalmista v žalmu 106. Přijmeme to napomenutí v pokoře, neurážejme se, ale prosme Boha o odpuštění, vždyť jeho milosrdenství na věky trvá.

A radujme se, že slyšíme ono Mojžíšovo „nyní“: Boží domov, Boží království je otevřené před námi a jsme pozváni, abychom vstoupili. To je to první, co má být z toho přečteného oddílu knihy Deuteronomium připomenuto. To druhé – to jsou ta nařízení a práva nebo ustanovení a soudy, jak přeložili Kraličtí. Bůh učí svůj lid, jak má v zemi zaslíbené žít. Koho má poslouchat a koho nemusí. Proto Mojžíš opakuje tak obšírně Boží zákon a připomene události na Boží hoře Choréb: Boží lid má jen jednoho Pána, Hospodina; jemu bude sloužit a jeho uctívat. Nikomu jinému nemusí, ba nesmí prokazovat božské pocty: Boží lid je společenství svobodné, osvobozené od všeho otročení stejně tak jako od hříchu.

Když tuto skutečnost necháme, aby pronikla až k našemu srdci, aby se zabydlela v naší mysli, tak poznáme obrovskou, nevyjádřitelnou radost: není na světě širém nikoho, komu bychom se museli klanět, komu bychom museli otrocky sloužit. Není pána, který by nám mohl přikazovat – my smíme a máme poslouchat jen Hospodina. Tak nás učí žít ve svobodě Božích dětí. Ale to, že nemusíme nikomu otrocky sloužit, neznamená, že si můžeme dělat, co chceme. Svoboda Božích dětí není svévole, je to především svoboda od hříchu, od toho, abychom činili věci zlé. A proto nám Bůh dává ta ustanovení a soudy, abychom poznávali pravdu od lži, dobré od zlého, spravedlnost od svévole. Smíme a máme žít tak, aby se to líbilo Hospodinu. A Boží

zákon je nám v tom pomoci, ukazatelem, značkou na cestě často málo znatelné. Ne nadarmo nejpříměřejší překlad onoho hebrejského slova „tóra“, kterým je označeno nejen desatero, ale všech Pět knih Mojžíšových, zní „ukazatel, směrovka“. Hospodin je Bohem, který ukazuje člověku, jak smí a má žít, aby to bylo hodno nejen stvoření Božího, ale také člověka vyvedeného z marnosti a vysvobozeného od zlého. Boží vysvobození je přece uvedení do řádu, život Božího lidu je i na pohled ladný a přitažlivý, není to zmatek a chaos či anarchie.

Poslušnost Božích řádů, řádný život podle Božích ustanovení a soudů, osloví i národy a ty poznají, že Hospodin je Bůh blízký. Zazní tu myšlenka, že ač Boží lid nemá žádné obrazy svého Boha, jeho Bůh je mu tak blízko, že proměňuje jeho jednání, aby bylo moudré a rozumné. Z našeho života podle Božích řádů smí každý poznat, že Bůh je člověku blízko, že stojí s ním a při něm. Nevyznáváme Boha, který je kdesi daleko, obklopen jen sám sebou, kterého člověk nezajímá – věříme v Boha, který je s námi, při nás, tak blízko, že bere na sebe i skutečnost lidství a jako člověk přichází do našeho světa. K Ježíši Kristus míří toto označení Hospodina jako Boha blízkého.

V závěru toho prvního verše 4. kapitoly čteme o zemi, kterou vám dává Hospodin. To je to třetí, co je dobré z přečteného oddílu připomenout. Země je Božím darem. A s ní přijímá člověk dary Božího stvoření: své lidství ve vztahu muže a ženy jako dvou partnerů, všechny dary země, kterých smí a má užívat, i krásu, kterou smí poznávat. To všechno jsou dary k životu, k tomu, abychom nemuseli hladovět ani se trápit, ale mohli žít v pokoji i spokojenosti. Hospodin není Bohem, který přeje askesi. Dává nám všechny dary země, od toho nejzákladnějšího - chleba, až po ty třesinky na dortu, dobroty k jídlu i krásy k vidění, a mnoho dalšího k tomu, abychom mohli žít. To, co je kolem nás, nás nemá strašit, ale smí a má nám sloužit. Nemusíme se přírody bát, ani stvoření otročit. Vždyť od 1. kapitoly Genese to zaznívá: stvoření je pro člověka, člověk pak pro Boha. Smíme v radosti přijímat dary země, které ze své práce získáváme. Ano, tak tomu je. Ale přece k tomu patří ještě toto:

Především smíme a máme být vděční dárci. Pánu Bohu. Není a nebude samozřejmé, že stvořil vše tak, aby člověk mohl mít užitek z díla svých rukou. Je potěšující slyšet, že někdo se před jídlem modlí.

To není jen zvyk, to není ani formalita, to je aspoň malé slovo díky za vše, co nám Pán Bůh dává. Na každý den, vždy, když se sytíme, i když jen mlsáme, smíme a máme Pánu Bohu vzdávat díky. Když jdeme krajinou, když prožíváme lásku, smíme a máme vzdávat díky Pánu Bohu. Když měsíc rozlije světlo své po kraji, smíme a máme vzdávat Pánu Bohu díky. Ne jednou do roka, ale v každou chvíli svého bytí smíme a máme Panu Bohu děkovat.

Smíme přijímat všechny dary stvoření z Božích rukou. Jsou to dary k užívání, to ano, ale ne k uctívání. Nic, vůbec nic v celém stvoření, byť to bylo sebenáděrnější nebo sebestrašnější, nemá a nebude nikdy mít božskou hodnotu. Nemůžeme si z toho vytvořit idol. To je smysl onoho tak ostře zamítavého postoje k zobrazení tak či onak; nejde tu o slovo proti umění, ale proti oné strašné lidské touze si boha vytvořit, přivlastnit, zapřáhnout do svých služeb. Ani svou práci, ani svůj výkon, ani svoji moudrost – ničemu z celého stvoření nemůžeme vzdát úctu, která patří jen a jen tomu, kdo to všechno stvořil, kdo nám dal sílu k práci i mozek, abychom přemýšleli.

A to poslední – Boží dary, Boží stvoření nemůžeme zneužívat a ničit tím, že je kazíme, špiníme a likvidujeme. Když dáte dítěti hračku a ono ji hned rozbije, zničí, řeknete si, že je špatně vychované; co si má o nás myslet Pán Bůh, když se podívá na to, co děláme s dary, které nám dal? A stejně tak zlé a hříšné je, když Boží dary užívá člověk tak, že si jimi druhého podmaňuje. To, že je na světě hlad, bída, nemoci, není tím, že by Božích darů bylo málo, ale že je člověk špatně užívá, že jeden druhého okrádá a vykořisťuje. Vzájemné sdílení je možností k nápravě. I to nám připomíná tento příběh Božího lidu. Pospolitost, jak samo jméno říká, je možností, jak být spolu! Samou svou existenci může připomínat Boží lid všem, že člověk smí být s člověkem, ne proti němu. Vždyť Bůh je s námi, vyznáváme a věříme.

Dobrá země leží před pospolitostí Božího lidu staré smlouvy. „Zalíbilo se Otcí vašemu dáti vám království“, dosvědčuje svým učedníkům Pán Ježíš Kristus. Věříme, že nebeský náš Otec ví, co potřebujeme, a tak máme naději, že spolu s královstvím nám dá vše, co potřebujeme. Stůl svaté večeře Páně nám to vždy znovu připomíná.

Amen

MODLITBA

Pane, slyšeli jsme tvé Slovo. Znovu jsi nás ujistil, že ti smíme důvěřovat, za tebou přicházet a svěřit se ti se vším, co nás trápí. Děkujeme ti, že máme kde složit všechna svá břemena, ano i břemeno hříchu. Děkujeme ti za dar pospolitosti tvého lidu, kde se můžeme učit žít jako tvé děti. Tak nám otevíráš domov svého království.

V pokoře přiznáváme, že naše víra zpožehlněla a my se necháváme svádět k nepravostem hříchu. Vyznáváme, že tebe nectíme, tvá přikázání nezachováváme, jeden druhému ubližujeme a tak se trápíme v hříchu.

A přece nám stále znovu připravuješ svůj stůl. Prosíme, smiluj se nad námi a odpusť nám. Amen

PÍSEŇ č. 604 Buď sláva Bohu, chvála Otci

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, Pane světa, ty jsi v Ježíši Kristu blízko každému člověku. Proto se před tebou skláníme a prosíme tě:

Za tvůj lid, po všem světě rozptýlený, který tě chválí a vyznává mnoha jazyky i různými způsoby. Zachovej ho ve své pravdě i lásce, dávej všem jeho údům sílu k věrnosti a veď je k vzájemné úctě. Uč nás obohacovat se navzájem tvými dary.

Za tento sbor, ve kterém žijeme a který máme rádi. Ať v něm Duch svatý buduje prostor, kde by všichni, zdraví i nemocní, staří i mladí, silní i slabí, nacházeli domov a odpočinku a v radosti byli znamením tvého vysvobození a tvého království.

Prosíme také za všechny ty, kteří jsou v trápení, které trápí nemoci, úzkost a mají strach. Vysvobod' je. Myslíme na ty, kteří byli v uplynulých dnech zasaženi smrtí svých blízkých, abys jim dal prohlédnout k slavnému Kristovu vítězství a k životu věčnému.

Myslíme v tuto chvíli na své příbuzné a známé, kteří kdysi s námi patřili do společenství tvého lidu, ale časem na tebe zapomněli, našli si jiné cesty a žijí bez tebe. Dej nám dostatek trpělivosti, abychom se na ně nezlobili, ale v důvěře je předkládali tvé milosti. Dej, ať my sami ti zůstaneme věrní.

A za tento svět prosíme, za všechna místa, kde je život k neunesení těžký, kde vítězí zlo, nenávist a zloba. Ty sám se smiluj a skloň se ke všem hladovým, poníženým a z domovů vyháněným.

Pro Krista, tvého Syna, který poznal všechnu tíži světa a vzal na sebe hřích, učiň víc, než zač dovedeme prosit. Společně k tobě voláme, jak nás on naučil: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství. Nic jsme si totiž na svět nepřinesli a také si nic nemůžeme odnést. Máme-li jídlo a oděv, spokojme se s tím. Kdo chce být bohatý, upadá do osidel pokušení a do mnoha nerozumných a škodlivých tužeb, které strhují lidi do zkázy a záhuby. Kořen všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení. Ty však se tomu jako Boží člověk vyhýbej! (1Tm 6,6-11)

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č.673 Dej odvahu včas slyšet

KDO SE NIKDY NEZHROUTÍ

VSTUPNÍ SLOVA

Scházíme se ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.
Poslechněme volání žalmisty:

*Jen ty, Pane můj, jen tys můj štít, má sláva, ty mou hlavu
pozvedáš. Pozvedám hlas k Hospodinu, a on ze své svaté hory
mi už odpovídá. Ulehnu, usnu a probudím se, neboť Hospodin
mě podepírá. (Ž 3,4-6) Amen*

PÍSEŇ č. 118 Ó chvalte laskavého Pána (1-5)

MODLITBA

Pane Bože, náš Stvořiteli, přistupujeme k tobě s bázní a chvěním. Žasneme nad divy, které pro nás konáš. Jsme vděční za svět, za život, za naše vztahy, za společenství lidí, kteří ti důvěřují a posilují nás na cestě víry.

Pane Ježíši Kriste, náš Vykupiteli, přistupujeme k tobě s touhou po tvé blízkosti na našich cestách, s touhou po tvé lásce a po tvém odpuštění, po tvém povzbuzujícím slovu, utěšujícím doteku a chápavém pohledu.

Duchu svatý, náš Posvětiteli, přistupujeme k tobě s prosbou o tvé vanutí v našich životech, o tvé mocné působení při našich bohoslužbách i v našich osobních modlitbách, o tvé tvořivé zafoukání v budování našeho sboru.

Buď chvála Otci našemu, a Synu jeho milému, i Duchu, v němž je útěcha, budoucí, dnešní, odvěká. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Evangelia podle Matouše, z kapitoly 8., od verše 5. do 13.:

Když přišel (Ježíš) do Kafarnaum, přistoupil k němu jeden setník a prosil ho: „Pane, můj sluha leží doma ochrnutý...

PÍSEŇ č. 671 Dej mi, Pane, bdělé srdce

KÁZÁNÍ

Biblické slovo, které se nám dnes má stát slovem Božím, poselstvím Ducha svatého, je zapsáno v Žalmu 15.:

Žalm Davidův. Hospodine, kdo smí pobývat v tvém stanu, kdo smí bydlet na tvé svaté hoře? Ten, kdo žije bezúhonně...

Znát nazpaměť všech 150 žalmů, celý žaltář, „celého Davida“, dnes není na pořadu dne, o to se už neusiluje, tím už se nikdo nechlubí. A přece nás žalmy vždy znovu přitahují. Proč asi? Proč jsou žalmy tolika křesťanům (a možná i nám) tak blízké?

Bohatství žalmů spočívá například v tom, že se – skrze ně, při jejich četbě, když si je přivlastníme – můžeme (snad víc než kde jinde) přiblížit k Bohu; můžeme si mu postěžovat, můžeme se na něho i hněvat, nesouhlasit s ním, obracet se k němu o radu a o pomoc, žádat ho o vysvobození a vykoupění, prosit ho o očištění a odpuštění. Právě Hospodin, náš Bůh, je v Knize žalmů tím místem, tou podatelnou, kde se přijímají stížnosti a protesty, otázky a pochybnosti.

V patnáctém žalmu, který je základem dnešního zvěstování, žalmista na tuto Boží podatelnou donesl následující otázku: *Hospodine, kdo smí pobývat v tvém stanu, kdo smí bydlet na tvé svaté hoře?* Pravda, nevychází to z takových hlubin lidského nitra, jako když jindy naléhá: „Proč jsi mě, Bože, opustil? Proč jsi na mne zanevřel? Jak dlouho se na mne budeš zlobit? Jak dlouho budeš skrývat svoji tvář?“ Ale zřejmě je to pro něho otázka důležitá, vždyť se týká něčeho, co nepostradatelně patří do jeho vztahu k Bohu.

I když dnes už nemáme problém s otázkou kultické čistoty a přístupu do Božího chrámu, přece tato žalmistova otázka není tak docela cizí ani nám. Jak to, že nám není cizí? V jakých situacích se nám vtírá do života? Kdy nás začne pálit? Ve chvíli, kdy se dostaví nejistota, pochybnosti nebo i obavy nad naším životem, nad našimi slovy i skutky. Pane, smím vstoupit před tvou tvář? Smím se ukázat na

tvých nádvořích, ve tvém chrámu, ve tvé svatyni? Smím se zúčastnit bohoslužby, večeře Páně? Jsem hoden, jsem hodna vstoupit do tvé blízkosti? Nejsem moc špinavý, moc zatížená vinami, selháními a nedostatky?

Otázka patnáctého žalmu může také vyjadřovat touhu po pravidlech. Co mám dělat, abych se mohl ukázat před tvou tváří? Jak se mám chovat? Jak mám žít? Jaká pravidla mám dodržovat, aby můj život držel pohromadě? Jak to teda je, Bože? Kdo smí vstoupit do tvé blízkosti a kdo nesmí?

Otázka patnáctého žalmu může být také dobrou přípravkou na bohoslužbu, na modlitbu, na život v Boží blízkosti. V evangelickém zpěvníku, z kterého každou neděli zpíváme, máme v zadní části pár stránek o uspořádání bohoslužeb, různé modlitby, vyznání víry i vin. Jedna z těchto kapitol se nazývá „Modlitby a přípravy“ a hned prvním bodem jsou osobní modlitby před službami Božími.

Na jednu stranu na bohoslužbu není nutná žádná příprava. Nemusíme se (rituálně) očišťovat ani speciálně oblékat, na druhou stranu nějakou přípravu potřebujeme. Potřebujeme se ztišit před Bohem, soustředit se na náš vztah s Pánem našeho života, potřebujeme prozkoumat sebe, svoje hlubiny, svoje vztahy s druhými, svoje dluhy vůči druhým, vůči evangeliu lásky, svoje nerovnosti a nedokonalosti. Potřebujeme se před tím Božím zrcadlem trochu upravit. (Ne vlasy a make up, ale svou duši.) A právě tento žalm nás k tomu už svou úvodní otázkou zve. Zve nás k přípravě na bohoslužbu, na setkání s Bohem.

Sledujme nyní, jak zní odpověď. V Božím stanu, na jeho svaté hoře, v jeho blízkosti smí pobývat ten, kdo žije bezúhonně, ten, kdo jedná spravedlivě, ten, kdo ze srdce zastává pravdu, nemá pomlouvačný jazyk, druhému nedělá nic zlého, na svého druhu nekydá hanu, pohrdá tím, kdo je hoden zavržení, váží si těch, kdo se bojí Hospodina, nemění, co odpřisáhl, byť i ke své škodě, nepůjčuje na lichvářský úrok, nedá se podplatit proti nevinnému.

Tak důkladnou a tak vyčerpávající odpověď na svou otázku jsme možná ani nečekali. Možná nám přeběhl po zádech mráz. Možná nám ztuhl úsměv na tváři. Možná nás naplnily pocity nedostatečnosti.

Možná nás napadlo: No, to jsem se radši neměl ptát, teď to budu muset všechno dodržovat. Kdo se moc ptá, moc se dozví.

Sestry a bratři, kdybychom počítali jednotlivá tato přikázání (nebo spíše doporučení) na prstech, měli bychom teď otevřené obě dlaně, protože těch podmínek pro vstup do Hospodinova stanu a pro přebývání na jeho hoře je přesně deset. Stejně jako máme desatero přikázání. Máme deset prstů a máme deset návodů, co dělat a co nedělat. Vypočítejme si je ještě jednou a prohlédněme si je důkladněji:

Žít bezúhonně. Žít tak čistě, abychom se nemuseli za svůj život před sebou, před druhými a před Pánem Bohem stydět.

Jednat spravedlivě. Jednat přímě, pevně, správně, náležitě, ve shodě s právem a pravdou. Dát každému, co mu po právu náleží.

Ze srdce zastávat pravdu. Zastávat pravdu ze srdce znamená nejen opakovat ji na základě naučených slov a frází, ale zastávat ji celou svou bytostí a třeba i životem. Pravda patří k samé podstatě lidského bytí, je to záležitost života a smrti, věrnosti a vytrvalosti. – To byly tři pozitivní návody, co dělat. Pak tu máme tři negativní pokyny, co nedělat.

Nemít pomlouvačný jazyk. Nepomlouvat. Neříkat o druhých nejen co není pravda, ale ani to, co bychom se jim neodvážili říct do očí, co by je mohlo zesměšnit nebo jim ublížit.

Nedělat druhému nic zlého. Neházet druhým klacky pod nohy, nedělat jim naschvály, nelíčit na ně pasti a nástrahy. Nevysmívat se jim, neponižovat je, nemlátit je hlava nehlava. Nebrat jim jejich věci, neohrožovat jejich soukromí, jejich svobodu. Zde bychom mohli pokračovat donekonečna a každý z nás by si sem nejspíš doplnil to, co nemá rád, když mu to dělají druzí.

A do třetice nekydat na svého druha hanu. Nekydat mu hnůj na hlavu. Nestavět svého bližního záměrně do špatného světla, nevykládat o něm všelijaké zbytečnosti, neříkat o něm nepravdy, polopravdy a lži. Prostě ho před druhými neshazovat.

Nyní následují dvě další pozitivní doporučení pro náš život: *Pohrdat tím, kdo je hoden zavržení, a zároveň vážit si těch, kdo se bojí Hospodina.*

Biblické pohrdat znamená neobdivovat. Což je nemálo aktuální právě v dnešní bulvární a „bleskové“ společnosti. Nemáme obdivovat

lidi, kteří se do svých pozic dostali nečistým způsobem. Nemáme se nechat strhnout těmi, kdo se chovají lehkomyšlně, neváží si života, neváží si druhých lidí. Nemáme se nechat ovlivňovat těmi, kdo hodně mluví a málo dělají. Takové obdivuje bulvár a se skrytou závistí možná i většina populace.

My však máme obdivovat ty a vážit si těch, kdo se bojí Hospodina. Těch, kdo se chovají ohleduplně k ostatním lidem i k přírodě. Těch, kdo žijí ne s výhledem, že po nás přijde potopa, ale s výhledem, že po nás přijdou naše děti, další generace. Máme si vážit lidí, kteří nezištně dělají dobré věci pro druhé, pro město, pro společnost. A i když takové nikdo moc neobdivuje, my bychom to dělat měli: mluvit o nich, děkovat jim, chválit je, předkládat je jako vzory svým dětem a vnoučatům.

Poslední dva prsty žalmové odpovědi patří dvěma zcela konkrétním směrůvkám – *nepůjčovat na lichvářský úrok*, to znamená nepřivádět druhého na mizinu, nezneužívat jeho nelehké životní a finanční situace, a *nenechat se podplatit proti nevinnému*, nenechat se vtáhnout do nečisté hry korupce a úplatků. To je také dost aktuální pravidlo pro dnešní dobu.

A teď přichází závěrečné slovo. Jaké bude? Z žalmistovy a naší otázky by vyplývalo, aby se tu ozvalo něco jako: „Kdo tyto věci činí, ten může pobývat v Božím domě.“ Jenže místo toho slyšíme: *Ten, kdo takto jedná, nikdy se nezhroutí*. Vypadá to, jako by žalm odpovídal na něco jiného, než na co jsme se ptali. Jako by tu naši původní otázku „kdo smí“ odsouval stranou, aby nám místo toho řekl něco důležitějšího. Neptej se, kdo může nebo nemůže vstoupit do chrámu, ale místo toho si uvědom, že jde o celý tvůj život, aby se nezhroutil, aby byl postaven na dobrém a pevném základě.

Přijměme tuto odpověď jako slovo milosrdného Boha, spravedlivého Hospodina, svého nebeského Otce. I když jsem ti to tady, člověče, vyjmenoval, co od tebe očekávám a jak by mohl vypadat život mých synů a dcer, pak věz, že ta nejdůležitější otázka stojí jinak: ne kdo smí nebo nesmí ke mně přijít, ale jak, jakým způsobem, jakými cestami vstoupí do tvého života mé požehnání (Ž 24,5). Těch deset pokynů, to není míněno jako podmínka či vstupenka do chrámu, ale

jako zaslíbení a ujištění o mém požehnání, o mém přicházení k vám.

Kdo takto jedná, ten se nikdy nezhroutí.

Jako většina biblických zaslíbení, ani toto zaslíbení patnáctého žalmu neslibuje, že plnitelé Božích požadavků uniknou protikladům života, problémům a trápení. Spravedliví jsou často otřeseni a nalomeni, nejednou mají problémy. Tak to prostě je.

V čem tedy mají výhodu? V čem spočívá to zaslíbení? Ti, kdo plní Boží požadavky nebo o to alespoň upřímně ve svých životech usilují, ti mají vnitřní stabilitu. Jsou otřásáni, ale nikdy se nezhroutí, protože jejich život je založen na skále Boží věrnosti. Přitom se mohou opírat o jistotu, že smí přebývat v Boží blízkosti, že smí vstoupit na Boží horu, že ať se stane cokoli, náruč je otevřena, dveře jsou dokořán, Bůh je blízko.

Pozvedám hlas k Hospodinu, a on ze své svaté hory mi už odpovídá. Ulehnu, usnu a probudím se, neboť Hospodin mě podepírá.
(Ž 3,5-6) Amen

MODLITBA

Náš Pane, pozvedáme svůj hlas k tobě, očekáváme na tvé Slovo, a ty nám odpovídáš. Přicházíme k tobě se svými otázkami, a ty nám ukazuješ, jak to všechno je. Děkujeme za poselství, které jsme mohli zaslechnout právě dnes. Veď nás svým Duchem, abychom ze všeho nejvíc usilovali o ty věci, skrze něž vstupuje do našeho života tvé požehnání. Amen

PÍSEŇ č. 24 Tvá, Bože je všechna země

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane, myslíme na lidi, kteří jsou se svými problémy, se svými otázkami, se svými pochybnostmi, se svým smutkem a žalem sami. Dej jim odpověď v jejich trápení a nám dávej odvahu vstupovat do jejich osamělosti a podpírat je.

Pane, myslíme na příbuzné a blízké těch, kteří zahynuli při různých neštěstích, která se stala v minulém týdnu – pád letadla,

srážky vlaků, vichřice, požáry, záplavy, ničivá tornáda, silniční nehody. Potěšuj je a posiluj je v jejich truchlení. Dobrotivý Bože, myslíme na všechny prázdninové výletníky, na naše blízké, kteří jsou na cestách. Myslíme na děti, kteří jsou na táborech, na vodách, na kurzech pro mládež. Vkládáme je všechny do tvé péče. Opatruj je a dej, ať se zase brzy ve zdraví potkáme. Náš milý Bože, myslíme na sestry a bratry z našeho sboru, kteří jsou nemocní, mají trápení, bolesti, myslíme na jejich blízké, na rodinné příslušníky.

Pane, předkládáme ti také svoje starosti, svoje bolesti, svoje obavy o zdraví našich blízkých, o budoucnost. Předkládáme ti i své pochybnosti v otázkách víry, své otázky, své rozpaky. Buď s námi v tom všem, čím procházíme.

Společně a nahlas k tobě nyní voláme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Na cestu do dalšího týdne přijměme jako posláni slova, která pověděl Ježíš v kázání na hoře:

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Amen, pravím vám, dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by je však zachovával a učil, ten bude v království nebeském vyhlášen velkým. Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského. Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec. (Mt 5,17-20.48)

POŽEHNÁNÍ

At' vás milost Boží provází od začátku do konce, od rána do rána. At' teď půjdete domů nebo na kraj světa, kéž je Pán s vámi. Amen

PÍSEŇ č. 685 I když se rozcházíme

NAVRÁTE SE KE MNĚ A JÁ SE K VÁM NAVRÁTÍM

VSTUPNÍ SLOVA

Milost našeho Pána Ježíše Krista ať je s vámi se všemi.

Chválu vzdejte Hospodinu a vzývejte jeho jméno, uvádějte národům ve známost jeho skutky, zpívejte mu, pějte žalmy, přemýšlejte o všech jeho dívech, honoste se jeho svatým jménem, ať se zaraduje srdce těch, kteří hledají Hospodina. Dotazujte se na vůli Hospodinovu a jeho moc, jeho tvář hledejte ustavičně. Haleluja!

PÍSEŇ č. 85 Vždy, Pane, dobře svým jsi činíval

MODLITBA

Bože, zavolal jsi nás a jsme tu. Děkujeme, že tu smíme být. Že se smíme stále znovu vracet a čekat, že také ty přijdeš mezi nás a s tebou i pokoj, pomoc, rada, povzbuzení.

Ty sám tvoříš to, co smíme ve světě nazývat pravé a dobré. Učiň, prosíme, ať je nám dnešní neděle dnem nového setkání s tvou dobrou mocí, s tvou pravdou, světlem. Shlédni na náš život, na to, co bylo dobré a zdařilé, a také na to, co bychom raději skryli. Shlédni na náš život a provázej nás svým Slovem. Shlédni na náš život a obnov jej tobě ke cti a slávě. Amen

ČTENÍ PÍSMY SVATÉHO

Vyslechněte čtení Písma svatého, jak je zapsáno v Evangeliiu podle Lukáše, v kapitole 15., ve verších 11. až 32.:

Řekl také: „Jeden člověk měl dva syny...”

PÍSEŇ č. 680 Nás zavolal jsi, Pane

KÁZÁNÍ

Druhé čtení z Písma svatého, které je základem kázání, je z Proroctví Malachiáše, z kapitoly 3., od druhé poloviny verše 7. do verše 10.:

Navraťte se ke mně a já se navrátím k vám, praví Hospodin zástupů...

Navraťte se ke mně... zkuste si představit, jak by to asi znělo obrácené naruby! Jděte mi z očí a už se nevracejte! Nechci vás vidět. Skončil jsem s tebou. Nechci s tebou mít nic společného. – Mnoho vztahů takto končí. Není kam se vracet. Dveře jsou zavřené. Možná už jsme si to párkrát zažili. Někdo zlomil hůl nad námi, nad někým jsme zlomili hůl my. Konec. – Je dobré slyšet, že v tom našem světě, kde se vztahy tak často nenávratně uzavírají, stále slyšíme pozvání: *Vraťte se ke mně!* Znělo izraelskému lidu kdysi. Zní nám. To je to první, co si z toho verše smíme vzít k srdci jako sbor i jako jednotlivci: Je to pozvánka. Pozvání k návratu. Dobrá zpráva o tom, že dveře jsou otevřené. Pojďte, navraťte se ke mně! Ještě není pozdě.

Když ale slyšíme někoho volat: „Navraťte se“ – tak to znamená, že jsme se ocitli někde, kde bychom být neměli. Musíme si připustit možnost, že jsme se možná ztratili, sešli z cesty, na křižovatce špatně zahnuli. To nebývá příjemné zjištění. Zvlášť když se nám po té nesprávné cestě jde docela dobře. Snad se nám ani nezdá, že bychom špatně šli. Někdy si musíme rozbít nos nebo přijít na místo, kde cesta končí, abychom poznali potřebu návratu. Změny směru. Výzva ‘navraťte se’ je požehnáním, protože když ji zaslechneme a vezmeme vážně, tak máme šanci se neztratit. A čím častěji tu výzvu slyšíme, tím menší jsou ty naše odbočky a zbytečné nachozené kilometry. Neděláme si snad iluze, že bychom se neztráceli. Dokonce se toho ani nemusíme tolik bát, pokud se nezatvrdíme a různým výzvám k návratu budeme programově naslouchat.

Kde se na mapě života nachází ta místa, ze kterých je potřeba se vracet k Hospodinu? Odkud se máme navracet?

Adame, kde jsi? ptá se Bůh člověka v zahradě Eden. Člověče, kde jsi? Kde ses to octnul za ty roky svého života? Adam – tak ten se

zrovna octnul někde v křoví. Skrývá se tam před Bohem, protože se ho bojí. Celkem pochopitelně, vždyť ho právě před chvílí vymazal ze svého života. Raději naslouchal nějakému hadovi, než Bohu. Chtěl žít bez něj. Podle svého. Teď mu ale nezbývá, než přiznat: Bojím se. Ztratil jsem se ti. Nechci, abys mne takhle viděl. – Mladší syn v Ježíšově podobenství – ten byl ztracený proto, že odešel z dosahu otcovského domu. Odešel do ciziny v domnění, že bez otce může docela dobře žít. Sáhnu si při tom až na dno. A nezbývá mu, než si to přiznat: Ztratil jsem se (on řekne: „zhřešil jsem“ – ale to je totéž). Ztratil jsem se, ale vrátím se k Otci, tam se přece dá žít. – Nakonec se ukáže, jak i ten starší syn v podobenství je vlastně ztracen – stojí za dveřmi a truceje, když se dozví o otcově radosti z návratu rozhazovačného bratříčka... Být ztracen, to znamená po biblicku - být mimo otcovský dům, být bez kontaktu, bez vztahu s Bohem. Být na cestě, která vede pryč od něho, která se na něj neohlíží. Žít, jako by Bůh nebyl, nebo jako by se nás netýkal.

Vůbec to nemusí znamenat, že děláme něco nápadně špatného. Když se nám daří dobře, když žijeme slušně a mravně - to ještě vůbec neznamená, že se nemusíme navracet k Bohu. Možná právě v takových situacích jsme v daleko větším nebezpečí, že se od něj odvrátíme, že si vystačíme sami a připravíme se o jeho blízkost... Starší syn z podobenství nám ukazuje, že nebezpečí být bez Boha hrozí i tomu, kdo se snaží celý život poslouchat, žít podle Božích přikázání. Nekrade, nepodvádí ženu, nikoho nezabil... Ale jde mu skutečně o Boha? Nechce jen dokazovat něco sobě, jaký je skvělý a slušný? Jak to, že se nedovedl spolu s otcem radovat, že jeho ztracený bratr je zase doma? Za celou tu dobu, co žil s otcem, vůbec nepoznal, na čem mu záleží. Nenakazil se jeho radostí z návratu ztracených. Nevěděl, čím bije otcovo srdce.

Takže ta pozvánka je pro nás pro všechny – *Navraťte se ke mně (pojd'te domů!)*, vy schovávající se Adamové a Evy! Pojd'te domů, vy ztracení synové a ztracené dcery! Pojd'te domů i vy, co si myslíte, že už doma jste (třeba si to jen namlouváte).

Navraťte se ke mně a já se k vám navrátím – zase jedna scénu z marnotratného syna. Mezi prasaty mu konečně došlo, kde je jeho pravý domov. Rozhodne se k cestě domů. Vrací se. Ale ještě než domů

dojde, tak mu otec vyběhává naproti. Zcela nedůstojně. Nečeká na nějakou omluvu, nedává mu zkušební lhůtu, ale běží mu naproti a objímá ho. Zbytek cesty už dojdou spolu. Stačilo, že se syn vydal na cestu – a otec už mu běží naproti. Už ho doprovází. Kdoví, jestli by si to synek ještě nerozmyslel? Nezalekl se, nezastyděl, nezatvrdil... Kdo ví... Ale otec už je tu a nedává žádným pochybám šanci.

Dá se spolehnout na to, že když už se rozhodneme k tomu návratu, ke změně směru – tak nám Bůh (zcela nedůstojně) vyběhne naproti. Chytne se naší snahy vrátit se. Podpoří nás. *Navraťte se a já se navrátím.* A to je jen podobenství! Ježíš jde dokonce i tam, kde ztracení synové ještě o návratu ani neuvažují. Nebo už neuvažují. A jim všem se snaží předat pozvánku k vykročení domů. Pozvánku k návratu.

Prorok Jeremjáš na jednom místě říká: *Obrat' nás, Hospodine, k sobě – a my se navrátíme.* Krásně tím vystihuje, že i k tomu našemu navracení nás musí někdy Pán Bůh docela dost nakopnout. Že i ten náš návrat je z velké části jeho dílo. Že začíná u něho. To první a nejdůležitější, co můžeme udělat, je otevřít se mu. Nasměrovat se k němu, být připraven a ochoten se vrátit.

Jak se to navracení k Bohu, obrácení dělá? Je to nějaké vyznání? Nebo je to nějaký obřad? Co na to prorok Malachiáš?

Ptáte se: „Jak se máme navrátit?“ Smí člověk okrádat Boha? Vy mě okrádáte! Ptáte se: „Jak tě okrádáme?“ Na desátkách a obětech pozdvihování. Jste stíženi kletbou proto, že mě okrádáte, celý ten pronárod! Přinášejte do mých skladů úplné desátky. Až bude potrava v mém domě, pak to se mnou zkuste, praví Hospodin zástupů.

Snad je to trochu přízemní. Neokrádejte Hospodina! Plat'te pořádně desátky, plat'te slušný salár! Jako by se vztah, obrácení k Bohu vyjadřovalo právě tím, že mu odevzdávám část majetku. Ale proč ne? Jistě to není všechno. Ale když nám na něčem záleží, jsme pro to ochotni obětovat značné prostředky, čas, úsilí. Na čem nám nezáleží, to ošídíme. Desátky nebyly jen nějakým samoučelným povinným odvodem. Byly v prvé řadě vyjádřením vděčnosti: To, co mám, není samozřejmostí, ale dostal jsem to od Pána Boha. Proč bych

se nevzdal části toho, co jsem dostal? Desátky se neodváděly jen z peněz, ale z veškerého majetku, hlavně z úrody. Z desátků žili kněží, z desátků se opravoval chrám, z desátků se rozdávalo potřebným. Desátky sloužily. Byly zcela konkrétním vyjádřením toho, že Izraelcům na Pánu Bohu a na jeho díle ve světě záleží a že tedy pro to také něco obětují. A to nejen něco symbolického.

Zcela konkrétně - náš problém je často v tom, že o víře většinou jen mluvíme. Ke konkrétnímu, často zcela přízemnímu projevu už nedojde. Natož k oběti. Šidíme Pána Boha. Okrádáme ho o sebe. O to, co jsme dostali a co bychom pro něj mohli využít: Své schopnosti, své umění, svůj čas, své peníze. Dostali jsme také odpuštění, lásku, přijetí, naději, radost. Okrádáme Pána Boha vždycky, když si i toto všechno necháváme jen pro sebe.

Přinášejte do mých skladů úplné desátky... Až bude ta potrava v mém domě, pak to se mnou zkuste... Neotevřu vám snad nebeské průduchy a nevyleju na vás požehnání? A bude po nedostatku...

Když Izraelci neodváděli plné desátky, nebylo to zřejmě z pocitu, že si to nemohou dovolit. Dostávají radu – dejte víc. Rozdejte se a bude po nedostatku. Nemáte peníze? Rozdělte se s potřebnými - a uvidíte, že máte dost. Nemáte čas? Kus mi ho obětujte a zjistíte, že vám zbude ještě na pár návštěv a chvílku k přečtení Bible (neřkuli přijít na biblickou nebo si vzít ve sboru něco na starosti). A nebojte se, že by vás ubylo, kdybyste několika bližním odpustili to, co vám kdysi provedli – třeba si přitom všimnete, že vám bylo odpuštěno mnohem víc.

Jestli pro nás Pán Bůh něco znamená – tak ho tedy nešid'me a plat'me desátky – ze všeho, co jsme dostali. To bude zřetelné a konkrétní vyjádření toho, že se stále k Bohu navracíme a chceme navracet. A třeba si právě při tom všimneme, jak se k nám on sám navrací. Jak je vskrytu přítomen všude tam, kde jsme ochotni pro něj a pro druhé něco obětovat. Rozdat se. Amen

MODLITBA

Děkujeme, Pane, že nás nenecháváš bez pomoci a rady. Smíme slyšet tvé Slovo a podle něj se orientovat. Kéž k němu nejsme hluchí, i když nám třeba zrovna příliš nevyhovuje, nebo po nás dokonce něco vyžaduje. Amen

PÍSEŇ č. 384 Pomoz mi, můj Pane

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane, děkujeme za otevřené dveře, které nám necháváš. Dej, abychom nepohrdali tvým pozváním k návratu. Abychom si zatvrzele nemysleli, že se vrátit nepotřebujeme, že si nějak poradíme sami, nebo abychom si pošetile nemysleli, že už se vrátit nemůžeme.

Dej nám, prosíme, sílu nebýt polovičatými. Abychom nezůstávali jenom u slov, ale odhodlali se i k činům víry. Abychom ti uměli vracet, čím nás obdarováváš. Dej, ať vidíme, co všechno máme a jak moc toho můžeme rozdávat. Ať tím, čím jsi nás zahrnul, dokážeme sloužit i druhým lidem. Všem, kdo potřebují nějakou pomoc – třeba nasytit, nebo poradit, nebo odpustit, potěšit, dodat naději. Buď – třeba i skrze nás – s těmi, kterým chybí zdraví, štěstí, přátelé nebo i naděje a vědomí, že mají kam se vrátit.

S důvěrou synů a dcer, kteří u tebe mají svůj domov, voláme:
Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Nakonec pak: Všichni buďte jedné mysli, soucitní, plní bratrské lásky, milosrdní, pokorní, neodplácejte zlým za zlé ani urážkou za urážku, naopak žehnejte; vždyť jste byli povoláni k tomu, abyste se stali dědici požehnání. „Chceš-li milovat život a vidět dobré dny, zdržuj jazyk od zlého a rty od lstivých

slov, odvrát' se od zlého a číň dobré, hledej pokoj a usiluj o něj. Vždyť oči Páně hledí na spravedlivé a jeho uši jsou otevřeny jejich prosbám, ale tvář Páně je proti těm, kdo činí zlo.“ (1Pt 3,8-12)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě. At' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv! At' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 453 Když vycházíme z domu tvého

SKOLENÁ OBLUDA A PROKLÁTÝ DRAK

VSTUPNÍ SLOVA

*O Hospodinově milosrdenství chci zpívat věčně, svými ústy v
známost uvádět tvou věrnost po všechna pokolení. Netvora jsi
zdeptal, jako bys ho proklál, mocnou paží jsi rozprášil svoje
nepřátele. Blaze lidu, který zná vítězný hlahol, který chodí ve
světle tvé tváře, Hospodine. (Ž 89,2.11.16) Amen*

PÍSEŇ č. 89 Zpívat chci na věky o Páně milosti (1-5)

MODLITBA

Pane Bože, stojíme zde před tebou a vzdáváme ti čest a chválu. Jsi docela jiný nežli my. Tvá jinakost nás však neodpuzuje, nýbrž přitahuje. V konfrontaci s tebou odhalujeme svou nedostatečnost. Se zaujetím mluvíme o právu a spravedlnosti. Ve svém životě však právo překrucujeme a k spravedlivému jednání nás často přivádí jen strach z trestu. Opěvujeme tvou milost a věrnost. Sami však milostiví ani věrní nejsme. Ve tvé jinakosti je skutečná kvalita. Ta nejvyšší, dokonalá, spásná. Každý okamžik strávený ve tvé přítomnosti nás posiluje, kultivuje a zvedá vzhůru. Naslouchat tvému Slovu je balzámem pro naši duši. Co je v nás lidské, za co se nemusíme stydět, co ob stojí v soudu, má původ ve tvém promlouvání. Za jedno tvé Slovo ti však zvlášť vřoucně děkujeme. Za to, které se stalo ve tvém Synu Ježíši tělem, bydlelo mezi námi, mřelo za nás, a když jsme ho zavřeli do hrobu, ty jsi ho slavně vyvedl. Před tvou udatnou paží se sklání i zlá stvůra, i sama smrt. Radujeme se z toho, že touto svou paží chráníš všechny, kdo slyší tvé Slovo a žijí z něj. Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

První čtení z Písma je zapsáno v Evangelii podle Matouše, v 8. kapitole, verši 18. až 27.:

Když Ježíš viděl kolem sebe zástup, rozkázal odjet na druhý břeh. Jeden zákoník přišel a řekl mu: „Mistře budu tě následovat...“

PÍSEŇ č. 170 Hospodin zástupů

KÁZÁNÍ

Text kázání nalezneme u proroka Izajáše, v kapitole 51., ve verších 9. až 16.:

Probud' se, probud', oděj se mocí, Hospodinova paže! Probud' se jako za dnů dávnověku, za dávných pokolení...

Milí bratři a sestry, starosti, nářek a strach jsou výrazem pochybnosti. A pochybnost je důsledkem nalomené víry. Není se ovšem co divit, že Judští pochybují. Dějiny se odvíjejí jinak, než očekávali. Není den ode dne lépe. Dějinné turbulence jim pořádně zamotávají hlavu. Nic nenasvědčuje tomu, že by se měl už brzy spoutanému lidu otevřít žalář a on se z něj mohl vrátit tam, odkud byl násilně vytržen. Hospodinova paže jako by spala. Je ochablá, nezasahuje, nezjednává pořádek. Judským se v Babyloně zdá, že Bůh spí. Úplně stejně jako Ježíš v lodi na Genezaretském jezeře. Boží nicnedělání člověka vždycky zneklidňuje. Líbilo by se nám, kdyby Bůh přebíral naše úkoly a povinnosti. Zejména ty nepříjemné. Ale Bůh nás nechce rozmazlit. Jeho přítomnost neznamená, že můžeme přestat veslovat, napínat a skasávat plachty, kormidlovat a vyhlížet pevný břeh. Boží záchranná akce začíná až ve chvíli, kdy loď už mizí ve vlnách a my máme co činit s obludou. Dokud je loď na hladině, dokud jsme živí a hýbeme se, je odpovědnost na nás.

Víra nezbavuje odpovědnosti. Ví však, že když nám veslo vypadne z ruky, je zde ještě jiná instance než náš rozum a naše svaly. Proto Izajáš připomíná svému lidu, jak ho kdysi Hospodin podržel. Proti mytické obludě a drakovi člověk nic nezmůže. Čeští Honzové vítězí pouze nad pohádkovými draky. Hospodinova paže však dokáže zkrotit i draka, jemuž za každou useknutou hlavu naroste sedm nových. Vysuší moře a zřídí cestu v hlubinách, po které mohou vykoupení přejít ze smrti do života. Dnes většinou nevnímáme Boha v této spásné

poloze. Je nám spíš starožitnou dekorací stojící někde na okraji našeho života. Takto odstavený Bůh, i kdybychom se kolem něho kdoví jak liturgicky natřásali, je však nanic. Bůh je Pánem nad stvořením, Utěшитelem a Zachráncem. Tím vyznáním nezpochybňujeme přírodní zákonitosti. Boží panování nad stvořením však znamená, že tyto zákonitosti nejsou samy sobě cílem. Cílem je život a ony mají sloužit jemu. Když se zákony stavějí proti životu, Bůh je svým jednáním prolamuje.

V době, kdy prorok k Judským mluvil, ztělesňovalo element ohrožující stvoření moře. Před časem to byla hrozba atomové války, nyní se lidstvu stává děsivým příznakem terorismus. První obrannou linií máme vždycky budovat my, lidé. Vyplývá to z Božího stvořitelského příkazu, že máme zemi “obdělávat a střežit”. Druhou linií, která začne plnit svou funkci ve chvíli prolomení té první, buduje Bůh. Ano, svým způsobem Bůh buduje obě. Tu první svým Slovem, tu druhou tělem svého Syna. Jeho probodenýma rukama jako by demonstroval: až sem můžeš, smrti, dojít, ale tady se ti stavím do cesty já. Malomyslnost nás přepadá, kdykoli na tuto slavnou skutečnost zapomínáme. Izajáš to u svého lidu diagnostikuje zcela jednoznačně. Říká mu: Zapomínáš na Hospodina, který tě stvořil, který roztáhl nebesa a položil základy země. Zapomenout na Hospodina znamená počítat jen s první obrannou linií. S tou, která je vzhledem k našim biologickým, fyzickým a psychickým předpokladům tak omezená, chabá a křehká.

Odhalit, kde je problém, je prvním předpokladem k jeho odstranění. Judští strádají na Duchu i na těle, protože spoléhají pouze na sebe. Uvědomují si přitom, že nemají šanci obstát. Šírá je strach. Otravuje jim mysl a svazuje ruce. Dělá z nich cyniky, kteří se předhánějí v tom, kdo je ve svém temném vidění života radikálnější. – Jako bychom jim z oka vypadli. To je typická životní poloha naší současnosti. S tím, co je, jsme nespokojeni, ale současně se nám ta situace, kdy se můžeme politovat a zároveň si zanádat, tak nějak líbí. Ježíšovi učedníci jsou prozíravější než my. Když nabudou přesvědčení, že se jejich loď už na hladině neudrží, vzbudí Ježíše. Ustoupí za tu druhou obrannou linií, kterou Bůh kolem člověka buduje. Tak jedná víra. Racionálně jako vojevůdce a současně pokorně jako dělník, který

ví, že opevnění, které vybudoval, není nezničitelné: „Pane, zachraň nás, nebo zahyneme!“ Tak se dovolávají učedníci pomoci svého Mistra. A Ježíš jejich volání vyslyší. Evangelista napíše, že „pohrozil větru i moři a nastalo velké ticho“.

Běsnící moře, jaderný výbuch ani psychopatičtí teroristé nemohou změnit cíl dějin. I když tyto síly Boží stvoření ničí, jsou pod kontrolou. Boží spásná moc je vždycky větší a mocnější než ony. To je radostná zvěst, která číší z každého Božího promluvení. Ať v žaláři, ať v bouři, ať v nemocničním pokoji, ať na smrtelné posteli, všude tu Bůh pracuje pro naši spásu. I když nic nevidíme, přesto tento spásný proces probíhá a ve svém finále se stane radostí „všemu lidu“. Ve fázi svého dějinného přibližování jej však jsou schopni vnímat jen ti, kteří jsou s jeho původcem spojeni vírou. Třeba všelijak nakřáplou, naivní a nejasnou. Ale na tom nezáleží, to je náš problém. Pro Hospodina je důležité, že na jeho příklon reagujeme svým přitakáním. Kdo tak činí, stává se součástí jeho lidu, nositelem zaslíbení, ocitá se s Bohem na jedné lodi. To je zcela určitě nebezpečné a riskantní, protože právě na takové lodě útočí obludy a draci. Současně je to však nadějně, protože právě tyto lodě chrání Hospodinova paže.

Ti, kdo jsou s Hospodinem na jedné lodi, dojdou veselí a radosti, na útěk se dají starosti a nářek. Takové bude finále. A finále je vždycky nejdůležitější. V něm je odhalen smysl všeho, co předcházelo. Finále, v němž člověk propadne, usvědčuje všechno z marnosti. Finále, v němž je obluda skolena a drak proklán, dává naopak zapravdu všemu nasazení, které člověk v boji s nimi vynaložil, dává smysl všem ranám, které přitom utržil. Kdo nasedá do loďky, v níž na něj čeká Ježíš, musí počítat s tím, že se vzápětí strhne velká bouře. Ale může si být jistý i tím, že ať se děje cokoli, vítězné finále bude patřit jemu. Než k němu dojde, budeme nejspíš mnohokrát volat: „Pane zachraň nás, hyneme!“ Jednou však přijde den, kdy už nebudeme o záchranu prosit, ale budeme za ni děkovat. Naše loďka přirazí ke břehu. V tu chvíli utiskovatel ztratí svou moc, spoutanému se otevře žalář, hladovému nebude scházet chléb. – A moře zmizí. Už přes něj nepovede – tak, jako kdysi – pouze cesta. Bude vysušeno. Propastná tůň, místo děsu, utrpení a smrti, se změní v místo života!

Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, s tebou nikdy není naše situace beznadějná. Ani v bouři ani v žaláři ani v nemoci. Nastoupit s tebou do loďky sice znamená vystavit se nebezpečí, ale znamená to i v životě obstát, doplout mořem času na druhý břeh a zakotvit zde ve tvém přístavu. Toto zaslíbení nám dává silou držet až doposledka vesla v rukou.

Amen

PÍSEŇ č. 200 V tvé síle, Pane Bože můj

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, jsi-li ty s námi, nemusíme se bát, že v životě ztroskotáme. Když nám veslo padá z rukou a naše loď už mizí ve vlnách, jednáš tak, že užasneme a ptáme se, kdo to jen je, že ho poslouchají větry a moře? Prosíme, aby nás tvůj Duch nepřestával držet ve tvé blízkosti. Být s tebou nebývá snadné, ale nikdy to není tragické. I když nám zvoní umíráček, ty nás vytahuješ z jámy a zvedáš na nebesa. Prosíme, buď přítomen všem, kteří jsou spoutáni, hladovějí a hynou. Ať zmizí všechno, co je ničí, a místo smrti se jim změní v místo života. Společně nyní voláme k tvému i našemu Otci tak, jak jsi nás to naučil: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi a setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude,

*ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo,
pominulo.“ (Zj 21,1-4)*

POŽEHNÁNÍ

*Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákobe, tvůrce tvůj
Izraeli: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým
jménem, jsi můj. Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li
přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se,
plamen tě nepopálí. Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh, Svatý
Izraele, tvůj spasitel.“ Amen*

PÍSEŇ č. 503 Jezu, milovníče můj

NEBOJ SE!

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Veselte se v Hospodinu, oslavujte ho, žalmy zpívejte jemu. Zpívejte mu píseň novou, nebo právě je slovo Hospodinovo a všelike dílo jeho stálé. Miluje spravedlnost a právo, milosrdenství Hospodinova plná je země. (Ž33,1-5) Haleluja!

PÍSEŇ č. 169 Pánu novou píseň zpívejte

MODLITBA

Svatý Bože, jsme tu, protože tě potřebujeme. Možná jsou dny a chvíle v našem životě, kdy je nám dobře i bez tebe. Tak dobře, že ti i zapomínáme děkovat za tvé dary. Tak dobře, že se i bez tvého Slova obejdeme. Ale podle toho to pak s námi dopadá. Škodíme tím sami sobě i druhým lidem. Takoví jsme a je nám to líto. Nechceme však žít bez tebe. Víme, že ve tvém Slově je pravda, tvůj zákon je správný a ta cesta, po které ty vedeš, je i pro nás nejlepší životní možnost. Děkujeme ti, že nás k sobě vždy znovu přitahuješ. Prosíme tě, skloň se i k tomuto našemu shromáždění a požehnej nám. Dej nám za lidskými slovy zaslechnout tvůj hlas. Prosíme o to nejen kvůli sobě, ale i kvůli mnoha jiným lidem, mezi něž jsi nás postavil a kterým máme být světlem i solí. Dej nám sílu, odvahu i moudrost, abychom tobě ani druhým lidem nezůstávali příliš mnoho dlužni. Buď milostiv světu, uprostřed něhož žijeme a k němuž patříme. Oslav své jméno i v tomto čase, a nám dej tu milost, abychom ti jako tvoji synové a dcery věrně sloužili. Pro Pána Ježíše Krista, vyslyš nás. Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

Vyslechněte dva oddíly z První knihy Mojžíšovy, z kapitoly 15. verše 1. až 7. a z kapitoly 26. verše 19. až 25.:

Po těchto událostech se stalo k Abramovi ve vidění slovo Hospodinovo: „Nic se neboj, Abrame...”

Izákovi služebníci kopali v tom úvalu a přišli na studni pramenité vody...

PÍSEŇ č. 680 Nás zavolal jsi, Pane

KÁZÁNÍ

V úzké souvislosti s oběma příběhy, které jsme vyslechli v prvním biblickém čtení, je základem kázání další oddíl z První knihy Mojžíšovy, zapsaný ve 46. kapitole, od 1. do 4. verše:

Izrael se vydal na cestu se vším, co měl. Když přišel do Beeršeby, obětoval Bohu svého otce Izáka oběti. I řekl Bůh Izraelcovi v nočních viděních: „Jákobe! Jákobe!” A on odvětil: „Tu jsem.” Bůh pravil: „Já jsem Bůh, Bůh tvého otce. Neboj se sestoupit do Egypta; učiním tě tam velikým národem. Já sestoupím do Egypta s tebou a já tě také určitě vyvedu.”

V přečtených oddílech vystupují tři významné osobnosti: Abraham, Izák a Jákob. Vždycky je to ve chvíli, kdy se octli na nějaké životní křižovatce a rozhodují se, jak si budou počínat dál. Tehdy ke každému z nich promluvil Hospodin. Všechna ta jeho promluvení mají jedno společné: obsahují výzvu „Neboj se!” Neboť právě to jeden vedle druhého v té své situaci potřebuje slyšet ze všeho nejvíce.

Dá se říci, že právě v tomto „Neboj se!” je hlavní zvěst Bible, hlavní obsah biblické víry, hlavní poselství křesťanství. Strach je přímým protikladem víry; ne nevěra jako odmítání či popírání Boží existence; ani neposlušnost a svévole, když člověk zná Boží vůli, ale dělá si, co chce. Opakem víry je pocit, že jsem sám, odkázán na sebe, vydán na pospas osudu, náhodě, všemu možnému, že prostě nemám šanci. Právě tváří v tvář tomu zní Boží: Neboj se, nejsi sám, jsi můj. Neboj se – to je jinak vyjádřené pozvání k víře. (Ostatně právě tak to řekl Ježíš: Neboj se, věř!)

Tak to slyší od Hospodina i tito tři praotcové. Zřejmě se octli v postavení, kdy takovéto povzbuzení potřebovali slyšet. Všichni mají už

kus cesty s Hospodinem za sebou. Ve věcech víry nejsou nováčky, mají už nejednu duchovní zkušenost. Někdo by si mohl myslet, že po tak dlouhém životě v Boží blízkosti by se už člověk neměl bát, že už by mohl na Boha spoléhat za všech okolností. Jenže život s Bohem, to není jen víra; dokud nejsme u cíle, dokud „nespatříme tvář v tvář“, přichází i nejistota a obavy. Tak tomu bylo i u takových osobností, jako byli praotcové. A nejinak je tomu i s námi. Co je však důležité: stejně jako oni i my žijeme z toho, že nás Pán Bůh neponechává, ať to zvládneme a ať si s tím nějak poradíme sami, ale různým způsobem k nám promlouvá, a tak se jeho „Neboj se!“ dostává i k nám.

Když Bůh řekne člověku „Neboj se!“, tak to nikdy není jen laciné povzbuzení, jako třeba „Hlavu vzhůru, však ono to dobře dopadne!“ To Boží povzbuzení je vždycky něčím zdůvodněno, o něco se opírá, z něčeho vychází. Takovýmto základem je už to, jak se Hospodin těm třem mužům představí: „Já jsem Hospodin, já jsem tě vyvedl z pohanské ciziny, abych ti dal tuto zemi.“ „Já jsem Bůh tvého otce Abrahama.“ „Já jsem Bůh tvého otce Izáka.“ To znamená přinejmenším: Človče, já jsem Bůh, ve kterého věřili a na kterého spoléhali tvoji předkové. Já jsem Bůh, který jsem pro vás už něco vykonal. Když se mne drželi tvoji otcové, můžeš mi věřit i ty. Odkaz na otce a na Boží dílo při nich, to snad i dnes něco znamená. – Nejde však jen o otce a o Boží jednání v minulosti. Hospodin přichází jako Bůh, který přece už nejednou jako zachránce a vysvoboditel vstoupil i do našeho vlastního života. Je to Bůh, jehož pomoc každý z nás už mnohokrát prožil a jehož dary nás provázejí stále. Na Boží „Neboj se!“ je spolehnutí, není to prázdné hurá, jeho věrohodnost a váha je kryta vši dosavadní Boží věrností.

Přečtené oddíly ukazují i další věc: Když Bůh řekne (nebo vzkáže) své „Neboj se!“, nikdy to nemá jen obecný, povšechný ráz, ale vždycky to zazní tvář v tvář nějaké konkrétní starosti či obavě.

Abraham žije už řadu desítek let v kraji, kam odešel na Boží výzvu. Opustil dosavadní prostředí a odešel do neznámé země. Spolehl se na slib, že mu Bůh dá tu zemi do vlastnictví, že se tam jeho rodina rozroste v celý národ a že z nich vzejde požehnání. A tak se vydal stovky kilometrů na jih a žije tu se svými lidmi kočovným způsobem. Ale ten Boží slib se jaksi stále neplní; nepatří mu tady ani píd' země a

nějakého potomka se už sotva dočká. A tak když ho Hospodin osloví, zmůže se jen na povzdech: „Ach, Hospodine, co mi dáš?“ Co od tebe mám? Co z toho mám, že jsem tě tehdy uposlechl a vydal se za tebou? To je to, co ho trápí. – Otázky, jakých je sotva kdo ušetřen. Nestává se i nám, že nás zaskočí podobná pochybnost? Království Boží, víra, láska, naděje, Boží přikázání, následování Krista, to všechno jsou krásná slova, ale kde je to vidět? Má to smysl? Je to k něčemu? Takové bylo pokušení Abrahama.

U Izáka šlo zas o jinou věc. Bydlel tehdy v jihozápadní části země. Nedařilo se mu zle; byl hlavou kmene, měl majetek, stáda, jako první udělal pokus s osíváním půdy a Bůh mu žehnal. Jenže právě to byl ten malér: ostatní obyvatelé mu záviděli, nenáviděli ho, chtěli ho za každou cenu vyhnat. Nešli do přímého konfliktu, ohrozili ho však na nejcitlivějším místě. Nejdřív zasypávali jeho studny. Pak už je neničili, ale jen Izákovi služebníci nějakou studnu vykopali, zabrali ji pro sebe: Naše je země, naše je i voda. Co má Izák činit? Rozhodl se neodpovídat stejným způsobem. Spoléhal na Hospodina. Nešel do konfliktu, i když byl mocnější než oni. Pětkrát se stěhoval, aby měl od nedobrych sousedů pokoj. Ale jak dlouho to takhle půjde? A kromě toho: nepřátelství, hádky, tohle má být ta zaslíbená země? To byl Izák. - Ostatně, známe to. Jak jako křesťan obstojím ve společnosti, která se řídí podle jiných zásad a osvojila si jiná pravidla jednání? Není vztah k Bohu na překážku? Neozývá se i mezi námi pochybnost, vedeme-li dobře své děti, když mluvíme o lásce, odpuštění, ohleduplnosti, a jestli bychom je neměli „připravovat na život“ jiným způsobem? A že má-li to člověk někam dotáhnout, je potřeba mít široké lokty a na nějaké křesťanské zásady se příliš neohlížet? Takový byl Izákův problém.

Jákovova situace byla docela jiná. On už má velkou část života za sebou, i se všemi trápeními, která si nejprve působil sám a která mu pak štědře nadělovali i jeho synové. Celá ta historie s Josefem, to byla jen část bolesti, které musel nést. Ale teď už je to díky Bohu pryč. Josef žije, a jak si žije! A pryč jsou i starosti, jak přechkají léta hladu. Pozvání do Egypta, do země hojnosti, přišlo nejen od Josefa, ale i od samého faraóna, který jim nejen poslal stěhovací vozy, ale dokonce jim velkoryse nabídl úrodný kus země. Jenže je tu jiná starost: I když je v Egyptě čeká pohádkový blahobyť, copak se tam mohou jen tak

odstěhovat? Může Jákob opustit zemi, kterou mu a jeho otcům přidělil sám Bůh? Octnou se v docela novém prostředí, v jiných poměrech, budou muset žít ve mnohém ohledu jinak než dosud. Nebude to zrada na Hospodinu? A co moje děti a vnuci, tam v tom bezbožném Egyptě, kde se to modlami jen hemží: zůstanou věrni, neodrodí se? Přinejmenším ta poslední obava je nám blízká: jak obstojíme a jak obstojí naše mladá generace v současném světě, který má docela jiné zájmy než nějaké náboženství? V prostředí, které je většinou nevěrecké a nejednou přímo modlářské? Neodrodí se, neztratí víru, neodcizí se Bohu a církvi? Neosvojí si takové způsoby, kdy člověk sám chce být svým pánem, sám určovat, co je dobré a co zlé, a podle toho jednat, bez ohledu na všechno ostatní? Taková byla Jákobova starost, proto cestou do Egypta dělá zastávku v Bersabé, snad tam uslyší potřebné slovo.

Nuže, do těchto otázek, obav a starostí přichází Hospodin a řekne „Neboj se“. Pro každého z těch tří patriarchů (i pro nás dnes) je v tom obsaženo nějaké docela určité povzbuzení i výhled do budoucna.

U Abrahama je to základní slovo na cestu víry, která se někdy může jevit jako nespolehlivá a nejistá: „Já jsem tvůj štít, pavéza, záštita.“ Na mne je spolehnutí. Neboj se, nebudeš zklamán. „A já jsem i tvá přehojná odměna.“ Neboj se, o nic nepřijdeš. Vždyť tvou odměnou je už to, že o mně víš, že jsi ve mně mohl poznat pravého Boha, že jsi ve mně mohl nalézt smysl života. Uprostřed mnoha, kteří neznají rozdíl mezi pravicí a levicí, ty jsi mohl poznat, co je dobré a správné. A že dosud nemáš syna a že ještě i leccos jiného schází, s tím si hlavu nelámej! Pohleď na hvězdy a pokus se je sečíst – tolik bude tvého potomstva. A o mé požehnání také nepřijdeš! – Tak to slyšme i my. Neboj se, člověče, jsi na dobré cestě. Udělal jsi dobře, když ses rozhodl mne následovat. A že ve tvém životě ještě není všechno, jak bys rád, tím se příliš netrap. Buď si jist, že tě Bůh neošidí, že ti nezůstane nic dlužen.

Podobně to slyší druhý z praotců, když uvažuje, jak to s ním bude dál a jestli má uprostřed těch násilnických a bezohledných pohanů vůbec nějakou šanci: „Neboj se, já jsem s tebou, já ti požehnám a rozmnožím tvé potomstvo.“ Nemusíš se bát, že tvé děti nebudou mít co jíst, i když ve svém jednání zůstaneš věrný svému

Bohu a nepřistoupíš na způsoby svých sousedů. - To je druhé zaměření Božího „Neboj se“. Člověče, nemusíš užívat nedobrých způsobů, abys obstál. Dá se žít jinak! Můžeš si dovolit ten luxus být slušný a ohleduplný, žít v kristovské lásce, bez podvodů a křivých cestiček. A neboj se, že utrpíš újmu. Drž se toho, co je dobré, a o nic nepřijdeš. Hospodin své požehnání od tebe neodejme.

Podobné slovo zní i do jákoberovských myšlenek, které i my starostliví rodiče a prarodiče tak dobře známe. Nevymění ti mladí víru za to, co se teď nosí? Nesplynou s většinou, která vyzývá jiné bohy? Jak dobře toho Jákoeba chápeme! Jako balzám na duši muselo mu tehdy znít: „Neboj se sestoupit do Egypta. Já i tam budu s tebou, právě tam tě učiním velkým národem. A já tě také určitě – až přijde ta pravá chvíle – odtamtud vyvedu.“ Což se netýká jen samotného Jákoeba, ale i všech jeho potomků, kteří se tam teprve zrodí. – Tak si to smíme přivlastnit i my, když myslíme na budoucnost uprostřed jinak smýšlející a docela jinak zaměřené většiny. A když si děláme starosti, jak obstojíme a jak obstojí i ti, kteří jsou nám nejbližší (tím spíše, když si uvědomujeme, kolik jsme jim toho právě v Božích věcech my sami zůstali dlužní). Neboj se současného Egypta, neboj se o ty, kteří v něm žijí a budou žít a na kterých ti záleží. Já jsem do něho sestoupil a jsem tu s vámi. A kde jsem já, tam je nespočet dobrých možností. Kde jsem já, tam člověk nemusí ničemu otročit, tam lze žít svobodně. Egypt tě nepohltní, nepohltní ani tvé děti ani tvé další potomky. A až přijde ta chvíle, já tě i všechny ostatní odtud určitě vyvedu, a ty se už ničeho nebudeš muset, protože nás už nic nebude od sebe dělit. Amen

MODLITBA

Náš nebeský Otče, v každém z nás je kus Abrahamových pochybností, Izákových nejistot i Jákoberových obav z budoucnosti. Děkujeme ti, že se k nám ve své věrnosti skláníš, že k nám mluvíš a že nás svým Slovem vedeš. Chceme se na tvé Slovo spolehnout. Jen nás veď svým Duchem, abychom ti více důvěřovali a nenechali se od tebe odvést ničím zlým. Prosíme, zůstaň s námi i nadále. Amen

PÍSEŇ č. 176 Někdo mě vede za ruku

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Svatý Bože, děkujeme ti za tuto zemi, ve které můžeme žít. Děkujeme za církev, kterou máš na celém světě a k níž i my můžeme patřit. Děkujeme za tento sbor, kde máme své bratry a sestry. A děkujeme i za národ, jehož jsme součástí. Prosíme tě, buď nám všem milostiv a i nadále s námi zůstávej.

Je mnoho věcí, které na nás doléhají, kterými se často trápíme, a tak ti je nejen za sebe, ale za druhé lidi přinášíme v této přímluvné modlitbě.

Prosíme za ty, kdo stojí v čele společnosti, kdo rozhodují o druhých, kdo mají druhým sloužit; za všechny, kdo pracují v justici, kdo mají dbát na právo a spravedlnost; za všechny, kdo vedou a vychovávají děti: za rodiče, učitele i vychovatele; za pracovníky v zařízeních, kde se starají o lidi postižené; za lidi, kteří přinášejí pomoc do oblastí světa, kde je válka, hlad, nemoc.

Prosíme i za sebe navzájem, za všechny, kdo pracují v církvi: aby nám šlo o vyvýšení tvého jména a ne o vlastní prosazení nebo zviditelnění vlastní církve; za tento sbor, za jednotlivé lidi, zejména za ty, kdo jsou nemocní, nebo je trápí všelijaké obavy a úzkosti.

Prosíme, dej sílu i moudrost všem, kdo mají na mysli prospěch všeho tvého stvoření; požehnej každému dobrému úsilí. Společně tě prosíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Slyš, Jákobe, můj služebníku, Izraeli, jehož jsem vyvolil! Toto praví Hospodin, který tě učinil, který tě vytvořil v těle matky a pomáhá ti: Neboj se, Jákobe, můj služebníku, Ješúruíne, jehož jsem vyvolil. Já vyleji vody na místa vyprahlá žízní, bystřiny na suchou zemi. Já vyleji svého ducha na tvé potomstvo a své požehnání na ty, kteří z tebe vzejdou. Porostou jak mezi trávou,

budou jako topoly při tekoucích vodách. Onen řekne: „Já jsem Hospodinův“ a jiný se nazve jménem Jákobovým. (Iz 44,1-5)

POŽEHNÁNÍ

*At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin nad tebou
rozjasní svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě
svoji tvář a obdaří tě pokojem. Amen*

PÍSEŇ č. 406 Chval Pána svého písni

KE KOMU BYCHOM ŠLI?

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen

Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek. Dopřává mi odpočívát na travnatých nivách, vodí mě na klidná místa u vod, naživu mě udržuje, stezkou spravedlnosti mě vede pro své jméno. I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují.
(Ž 23,1-4) *Amen*

PÍSEŇ č. 23 Hospodin ráčí sám pastýř můj býti

MODLITBA

Panovníče Hospodine, Bože Abrahamův, Izákův i Jákobův, náš milostivý Otče v Ježíši Kristu, býváme zaskočení, když do našich životů vstupuje stín z údolí smrti. Stvořil jsi nás lidi, abychom žili ve společenství s druhými, a my právě v takovém okamžiku, kdy společenství bylo přerušeno, poznáváme, jak bytostně k nám patří toto poslání. Jak je pro nás těžké, když z našeho středu odejde někdo blízký.

Vyznáváme před tebou svoji slabost, že i mnohem menší trápení nás deptají a ničí. Stačí, když chybí něco z oněch travnatých niv a tichých vod, stačí, když se setkáme s nespravedlností v tomto světě, a naše víra kolísá.

Prosíme, posiluj nás. Utvrzuj v nás víru, že prut tvůj i berla tvá jsou mocnější než moc zla a silnější než síla smrti. Utvrzuj v nás naději života věčného, abychom dokázali věřit, že zlo, ďábel i smrt budou poraženi, i když my zatím ještě svůj boj prohráváme. Utvrzuj v nás naději, že všechna přerovaná společenství budou obnovena. Utvrzuj v nás víru, že moc tvého kříže je větší než moc zla a že od tvé lásky nás nemůže nikdo a nic odloučit. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení z Písma svatého poslyšte z Proroctví Izajáše, z kapitoly 43., od verše 1. do 7.:

Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákobe, tvůrce tvůj, Izraeli: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj...“

PÍSEŇ č. 255 Útěcho duše mé

KÁZÁNÍ

Základ kázání je vzat z Evangelia podle Jana, kde v 6. kapitole, ve verších 68. až 69. čteme:

Šimon Petr mu (Ježíšovi) odpověděl: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.“

Milí bratři sestry, když Petr tato slova Pánu Ježíši říkal, tak spolu s ním stála okolo jejich Mistra jen hrstečka věrných. V té době Ježíše opustila řada učedníků. Ježíš totiž začal mluvit o Božím vyvolení. O tom, že to nejsou naše síly, co nás přivádí k Bohu, že je to Bůh, kdo nás z toho světa povolává. A tehdy mnozí lidé od Ježíše odešli. Mnozí z těch, kteří se k němu třeba i po dlouhou dobu hlásili, tak najednou ztratili chuť v tomto následování pokračovat. A my jim docela rozumíme. Čekali, že je Ježíš bude chválit za to, kolik toho pro něj udělali. Kolik pro něj obětovali. Jak opustili všechno, co měli, a šli za ním – a Ježíš teď řekne: „...nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce.“ Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili. Na místo pochvaly taková studená sprcha. Jako by Ježíš řekl: „To ne vy jste se rozhodli jít za mnou, ale to vás povolal Bůh. Nemáte se čím chlubit, nemáte proč být na sebe pyšní. Můžete jen s vděčností děkovat Bohu, který vás obdaroval, a pro toto obdarování teď jdete za mnou.“ A tehdy si mnozí řekli, že vlastně necítí v srdci žádnou vděčnost a že se jim nechce děkovat Bohu, a tak udělali čelem vzad a šli domů.

Tehdy se Ježíš obrátil na své nejbližší. Ne s pochvalou, ne s oceněním, že oni vytrvali. Vždyť ani oni na tom nejsou jinak než všichni ostatní. Obrátil se na ně s otázkou, jestli to i oni chtějí zabít. Jestli se i oni zvednou a půjdou pryč. A tehdy Šimon Petr odpověděl za všechny: „*Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.*“ Petr skutečně mluvil za všechny, kteří zůstali! Jedním z těch, kdo vytrvali v kruhu okolo Ježíše, byl i apoštol Jan, který mnohem později napsal v jednom ze svých dopisů: V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy (1J 4,10). Apoštol Petr tenkrát mluvil i za něj. Právě tak jako Jan, tak i on rozpoznal, že to není jeho zásluha – to, že zůstal s Ježíšem. Je to jen nezasloužená a nezasloužitelná Boží milost, se kterou se k němu sklonil Boží Syn a povolal ho od rybářských sítí ke službě evangeliu. A od té chvíle, kdy Ježíš Petra, Jana a další apoštoly povolal jejich jménem, se stali Božím vlastnictvím. Bůh je vykoupil a povolal jejich jménem. Od té chvíle jsou jeho.

Takto to pokračuje až po naše časy. Vždyť pro každého platí Kristova oběť, nezasloužený a nezasloužitelný dar vykoupení. Odpuštění všech našich hříchů, které nikdo z nás není s to odčinit. Každého z nás tedy Bůh vykoupil. A každého z nás teď volá naším jménem. Ke každému z nás se obrací a ptá se nás, jestli od něj dar odpuštění vin přijmeme, anebo se otočíme a půjdeme domů.

Ve všech dobách a ve všech národech si Bůh nachází své služebníky a služebnice. A tak říká i každému z nás: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj.“ Takto to bylo od věčnosti určeno. Ne pro naše zásluhy, ale ze své nekonečné milosti se k nám Bůh sklonil, odpustil nám naše viny a volá nás k sobě.

To není pohodlná zvěst. Vždyť tolik lidí od Ježíše odešlo, když neocenil jejich zásluhy, nepochválil je za jejich dobré skutky, nevyzdvihl jejich přednosti. Když je označil za hříšníky, kteří mají jedinou šanci – přijmout Boží milost, přijmout odpuštění vin. Mnozí tehdy odešli. Ale ne všichni. Je tu Šimon Petr, Jan a další, kteří zůstali. „*Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.*“ „Pane, vždyť ty máš pravdu. Tvé slovo bylo první. Ty jsi nás zavolal. A my nemáme nic, co

bychom ti mohli nabídnout. Jsme jen žebráci, kteří s prázdnýma rukama přicházejí za tebou, protože jsme slyšeli tvůj hlas. Jsme jen pomíjivé stvoření, prach, který se navrátí v prach. Ale ty máš slova věčného života. Ty budeš stát i nad naším prachem, protože ty se v prach neobrátíš. Ty jsi ten Svatý Boží. V tebe jsme uvěřili...“

Tehdy ti, kteří byli vykoupeni a povoláni jménem do Božího vlastnictví, také ztratili strach z toho, co je čeká či může čekat. A tento strach byl pryč pokaždé, když se drželi Krista. Kdykoliv věřili, že Ježíš je ten Svatý Boží, tak s odvahou hlásali jeho jméno tváří v tvář zástupům, tváří v tvář soudcům, tváří v tvář panovníkům. Ale také tváří v tvář pronásledování, nemoci, smrti... A kdykoliv na toto vyznání zapomněli, tak propadali lidskému strachu a beznaději.

Písmo je plné příběhů popisujících jednu i druhou situaci. Vypráví o učednících jdoucích do vězení i na smrt s vyznáním Ježíše jako Pána a Spasitele, ale i o těch, kteří se třesou strachy, co bude, a s obavami hledí do budoucnosti. Takoví už jsme my lidé. Vykoupení a povolání jménem do Božího vlastnictví, a přeci stále pomíjiví, prach, který se navrátí v prach. Ale z milosti Boží jsme Božím vlastnictvím a Bůh dílo svých rukou neopouští. Ten, který má slova věčného života, ten promlouvá i do naší pomíjivosti.

Do vši naší nejistoty, do vši naší beznaděje, do všeho našeho strachu ze zítřka, do obav, co bude s námi, co bude s našimi blízkými, co bude s naší církví, s naší zemí, s celým tímto světem, zní hlas toho, který má slova věčného života: Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. Ke komu jinému bys šel...

Do zmateného lidského bloudění mezi nejistotami tohoto světa zní hlas dobrého pastýře, jehož péče občerstvuje tělo i duši. Občerstvuje tělo, protože své ovce vodí na zelené pastviny a k vodám tichým. Občerstvuje duši, protože vodí po stezkách spravedlnosti. A tento dobrý pastýř nás pak dokáže provést i údolím stínu smrti a my se ani v tu chvíli nemusíme bát zlého. Vždyť tento dobrý pastýř je s námi stále a neopouští nás. A tam, kde už nemůžeme dál, kde končí lidská moudrost, lékařské znalosti i slova potěšení, tam, kde už lidské síly nestačí, kde už nedokážeme udělat jediný krok, protože se prach navrácí v prach, tehdy nás tento dobrý pastýř bere do své náruče.

Proč to ten dobrý pastýř dělá? Že bychom přece jen byli tak dobré ovce? Poslušné, skvělé a úžasné? Že by snad konečně někdo ocenil naše kvality?! Ale kdež... Hospodin jest můj pastýř, nebudu míti nedostatku. Na pastvách zelených pase mne, k vodám tichým mne přivodí. Duši mou občerstvuje, vodí mne po stezkách spravedlnosti **pro jméno své**... Ne pro naše zásluhy, ale ze svého neskonaleho milosrdenství. Pro jméno své, tedy proto, že je takový, jaký je. Protože je to Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův a v Ježíši Kristu náš milostivý Otec, který nás vykoupil a povolal jménem do svého vlastnictví.

Toto jsou slova věčného života. Přiznání, že nemáme nic, co bychom mohli Bohu nabídnout – ale on od nás také neočekává nic jiného, než právě toto přiznání. S tímto přiznáním člověk vstupuje do svobody Božích dětí. Do svobody těch, kteří poznali, že pro svoji spásu nic udělat nemohou, ale že pro ni ani nic dělat nemusí, protože všechno už bylo uděláno dávno před naším narozením. Bůh na nás myslil dřív, než povstal tento svět, než vůbec něco bylo, než mohli jsme ho velebit a konat dobré dílo... Už tehdy nás měl Pán rád, už tehdy pro nás připravil svoji spásu.

Ne tedy pro jakékoli lidské kvality, ale pro neskonale Boží milosrdenství můžeme odložit všechny svůj strach z toho, co bude, i smutek při vzpomínání na ty, kteří nás předešli ke Kristu. Vždyť budoucnost je v Božích rukou a ti, kteří nás předešli, byli vykoupeni a vyvoláni jménem z tohoto světa do společenství těch, kteří už nemusí zápasit o Boží Slovo. Jejich šat byl vyprán v krvi Beránkově a oni přijali vavřín vítěze. S nesčíslnými zástupy dalších Božích svědků nyní stojí v bílém šatu před tváří toho, který je povolal, a oni šli. Uvěřili mu a poznali, že to je ten Svatý Boží, Ježíš Nazaretský. Smrt v jeho přítomnosti ztratila svůj osten, protože k nim nepřestává mluvit slova věčného života. Amen

MODLITBA

Pane náš, Ježíši Kriste, děkujeme že se nemusíme děsit nedostatečnosti vlastních zásluh. Vždyť podíl mezi vyvolenými od tebe dostáváme darem. Proto odvážně hledíme vstříc příštím dnům. Poznali jsme, že naše budoucnost je ve tvých rukou. Amen

PÍSEŇ č. 551 Tys na mne myslil dřív

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, tobě samému svěčujeme své životy i životy svých blízkých. Prosíme, vstupuj do života našich rodin i sborů, vstupuj do našich vztahů mezi přáteli a známými, sousedy, spolupracovníky, spolužáky. Přicházej všude tam, kam přicházíme my, a dávej nám sílu svého svatého Ducha, abychom dokázali být tvými svědky tomuto světu.

Použij si i nás, aby bylo tvé evangelium zvěstováno. Aby tak ještě mnozí další poznali, že ty máš slova věčného života, a proto stojí za to jít za tebou. Požehnej dílu misie a evangelizace, požehnej všem, kteří v myšlenkách, slovech i skutcích zápasí o to, aby se tvé evangelium šířilo po celé zemi.

Ty sám pak přicházej ve své moci a síle všude tam, kde jsou naše ruce slabé a hlavy hloupé. S celou církví voláme: „Pane, přijď!“ Přijď a přines novou zemi a nové nebe.

V očekávání tvého příchodu se modlíme k tvému i našemu Otci, jak ty sám jsi nás naučil: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen. (J 3,16-17)

POŽEHNÁNÍ

Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětil a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho

*Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také
učiní. Amen*

PÍSEŇ č. 197 Duše má v tichosti

SEZNAM ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

		kázání
První kniha Mojžíšova	15,1-7	14
První kniha Mojžíšova	26,19-25	14
První kniha Mojžíšova	32,4-22	1
Pátá kniha Mojžíšova	4,1-24	10
Pátá kniha Mojžíšova	4,15-20	4
Proroctví Izajáše	5,1-7	3
Proroctví Izajáše	43,1-7	15
Proroctví Izajáše	58,6-12	7
Proroctví Sofonjáše	2,3;3,12-13	6
Evangelium podle Matouše	8,5-13	11
Evangelium podle Matouše	8,18-27	13
Evangelium podle Marka	5,1-20	5
Evangelium podle Lukáše	15,11-32	12
Skutky apoštolské	7,27-38	9
První list Korintským	2,1-5	7
List Filipským	4,10-19	2
List Koloským	1,15-20	4
První list Petrův	2,1-17	8

SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

		kázání
První kniha Mojžíšova	32,23-33	1
První kniha Mojžíšova	46,1-4	14
Pátá kniha Mojžíšova	4,1	10
První kniha královská	18,41-46	9
Žalm	15,1-5	11
Proroctví Izajáše	25,1	5
Proroctví Izajáše	51,9-16	13
Proroctví Malachiáše	3,7-10	12
Evangelium podle Matouše	5,1-12	6
Evangelium podle Matouše	5,13-16	7
Evangelium podle Matouše	10,1-15	2
Evangelium podle Jana	6,68-69	15
Evangelium podle Jana	15,1-8	3
List Římanům	12,2	8
List Koloským	1,15	4

OBSAH

		strana
1. Zápas s Neznámým	Jiří Gruber	1
2. Mošničky nechte doma	Jiří Gruber	9
3. Ratolesti na vinném kmeni	Tomáš Vitek	16
4. Obraz Boha neviditelného	Olga Tydlitátová	22
5. Podivuhodné Boží působení	Lubomír Kabiček	28
6. K čemu Pán gratuluje a proč	Dagmar Ondříčková	34
7. Jsme nezastupitelní a nemůžeme se skrýt	Dagmar Ondříčková	44
8. Nepřizpůsobujte se tomuto věku	Josef Hurta	53
9. Když je Baal poražen	Pavel Kašpar	60
10. Děkčinění	Jan Široký	66
11. Kdo se nikdy nezhroutí	Drahomíra Dušková	73
12. Navraťte se ke mně a já se k vám navrátím	Martin Fér	81
13. Skolená obluda a proklátý drak	Emanuel Vejnar	88
14. Neboj se!	Jan Trusina	94
15. Ke komu bychom šli (Památka zesnulých)	Jaroslav Pechar	102

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelické v Praze pro vnitřní potřebu ČCE. Redakce Mgr. Jan Trusina, Mgr. Emanuel Vejnar, PhDr. Gabriela Malinová. Tiskne M.I.B. production service s.r.o., 166 11 Praha 6, Papírenská 1. Objednávky přijímá a rozšiřuje synodní rada ČCE, Jungmannova 9, p. přihr. 466, 111 21 Praha 1, telefon redakce 224 999 236, e-mail: malinova@srcce.cz, <http://www.srcce.cz/sbirkakazani>

